The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.
WEDNESDAY, FEBRUARY 24. 1960.

LATVIJA
AMERIKĀ

16./946. n-rs TREŠDIEN, 1960. GADA 24. FEBRUĀRĪ 10. gads

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N. Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, tekstā $3.20-$-6.40 par vienu collas slejas terpa.

LNAK VALDE AICINA VEICINĀT KULTŪRAS DIENAS

LNAK valdes priekšsēdis V. Upeslācis ziņoja, ka piedalījies DV Kanadas delegātu sanāksmēs atklāšanā 13. februārī sveicot sapulci LNAK valdes vārdā un novēlot DV organizācijai ražīgu darbu.

Priekšsēdis piedalījies lietuviešu valsts svētku aktā.

Saņemta pateicība no Latviešu ģimnazijas Minsterē par $200.-, ko LNAK ziedojusi ģimnāzijas atbalstam.

Arodu biedrību apvienība par cilvēka tiesībām (Labour Committee for Human Rights), piesūtījusi aicinājumu LNAK piedalīties delegācijā, kas iesniegs memorandu Toronto pilsētas pašvaldībai un Ontario provinces valdībai par diskrimināciju rases dēļ dzīvokļu sagādes jautājumā. LNAK valde principā piekrita šāda memoranda iesniegšanai.

Par Politiskās komitejas pārstāvi pie Baltijas tautu federācijas apstiprināja J. Lejiņu.

DV Londonas nodaļas pārstāvis J. Ozols pie LNAK atlūdzies no pārstāvja pienākumiem 1960. gadā un 17. janvārī DV Londonas nodaļas pilnsapulcē par pārstāvi 1960. gadam ievēlēja Eriku Biti, ko valde pieņēma zināšanai.

LNAK statūtu grozījumu komisija ir sagatavojusi statūtu papildinājumus un grozījumus, tāpat izstrādājusi LNAK padomes sēžu kārtības rulli. Valde nolēma tos iesniegt padomes sesijā 27./28. februārī pieņemšanai un apstiprināšanai.

Kultūras nozares vadītājs R. Bregžis ziņoja, ka laiks no 20. februāra līdz 26. martam Kanadā ir izsludināts ka latviešu kultūras denas, kuras ievadīja 21. februārī St. Katerīnēs ar sarīkojumu, ko atklāja LNAK valdes pr-dis. V. Upeslācis. Par kultūras nozīmi referēja R. Bregžis, kam sekoja rakstnieku cēliens ar Dr. Tichovska referātu

LNAK kultūras dienu ietvarā rīko prof. Latvovska referātu par latviešu valodas jautājumiem.

LNAK valde aicina visas organizācijas aktīvi piedalīties kultūrālu sarīkojumu izkārtošanā Kultūras dienu ietvaros. Tāpat lūdz presi dot attiecīgus rakstus un mudinājumus sabiedrībai Kultūras dienu atbalstam.

Šī gada 21. janvāra LNAK Kultūras nozares sēdē papildināja Kultūras nozari ar šādiem referentiem: literatūras — dzejniece Velta Toma, mūzikas — komponists J. Cīrulis, preses — rakstniec Biruta Senkēviča, autoru tiesību — E. Slaucītājs, LNAK bibliotēkas — J. Ezergailis.

Māc. A. Lūsis uzrakstījis no reliģiskā un politiskā viedokļa apskatu „Kristiānisms un komūnisms," ko būtu vēlams pārtulkot angļu valodā, iespiest brošūrā un izplatīt starp vietējiem angļu garīdzniekiem un pārējā sabiedrībā. Valdē to principā atzīst par vēlamu un apņēmas piedalīties izdevumu segšanā.

Latviešu jaunatnes apvienības Pretkomūnistiskā informācijas kopa marta sākumā rīkos pretkomūnistiskos kursus, kuŗu atbalstam LNAK valde piešķīra 50 dolaru.

Valde atzina, ka nozarei Latvijas Brīvībai nepieciešama saskanotāka darbība un tanī jāieklauj visas šī paveida nozares, kas pie LNAK. Valde lūdza J. Grodni izstrādāt noteikumus, kas koordinētu darbību Latvijas brīvības atgūšanai, un tos iesniegt LNAK padomes sesijai apstiprināšanai.

Latviešu Jaunatnes darba kopa ir pieteikusi savu palīdzību līdzekļu sagādei latviešu nama iegādei Toronto. Šai sakarā tā lūdz LNAK valdi izsniegt tautiešu adreses, lai katru varētu apmeklēt mājās. Valdei iebildumu nav.

K. B.

SVEICAM ZIEMEĻKAIMIŅUS VALSTS SVĒTKOS!

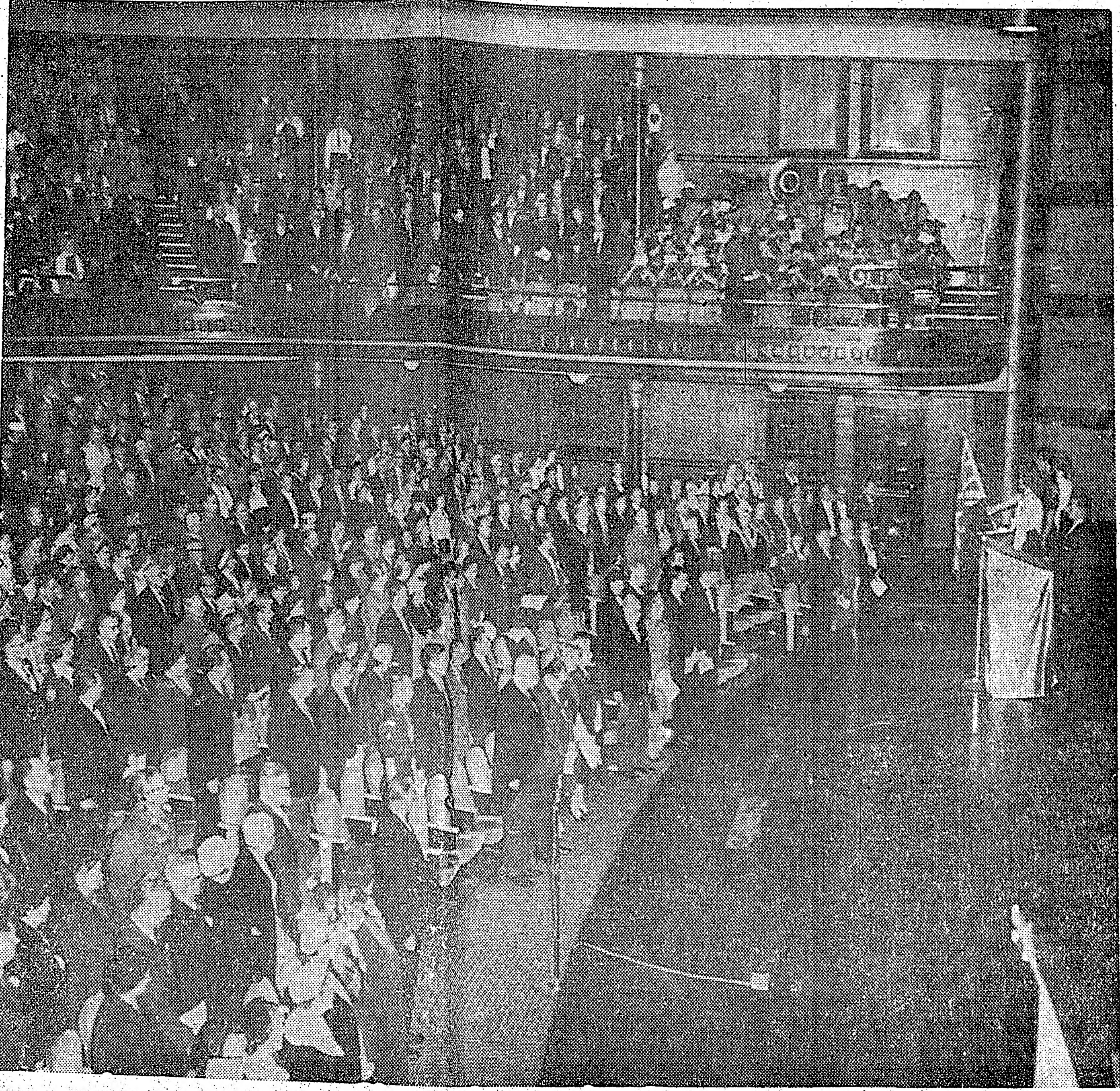

PRIECĪGS NOTIKUMS ANGLIJAS GALMĀ

Ķēniņienei Elizabetei II 19. februārī piedzimis dēls. Šis ir pirmais ķēniņienes bērns, kas dzimis viņas valdīšanas laikā (abi vecākie bērni dzimuši, kad viņa bija kroņprincese). Šāds notikums Anglijā nav bijis kopš 103 gadiem, kad ķēniņienei Viktorijai piedzimusi meita Beatrise.

Ķēniņiene Elizabete II un mazais princis, kas svēris 7 marc. un 3 unces, jūtoties labi.

Šis notikums, par ko angļi jūsmo, Anglijā un arī Kanadā atzīmēts ar lielgabalu šāvieniem un karogošanu.

Apsveikumi pienākuši ne vien no Britu kopvalsts, bet arī no citām valstīm. Viens no pašiem pirmajiem apsveicējiem bijis ASV prezidents Eizenhauers, kas nekavējoties piesūtījis gan personīgu, gan oficiālu — kā valsts galva — apsveikumus. Prezidents Eizenhauers izraudzīts par vienu no prinča krusttēviem. Prinča vārdu vēl neizpauž, to uzzinās tikai pēc mēneša, kad viņu kristīs.

Līdz ar ķēniņienes otra dēla piedzimšanu Anglijā mainās troņa mantošanas kārtība. Pēc prinča Čarļa šis viņa jaunākais brālis nāk otrā vietā, kādēļ princese Anniņa nokļuvusi trešajā, ... ceturtajā.

MANTOJUMA TIESĪBAS

NODROŠINIETIES AR TESTAMENTU

Cik garš ceļš vai īsa taciņa mums katram vēl staigājama, — nezinām, tāpēc der painteresēties arī par mūsu mantas, īpašuma u. t. t. juridisko stāvokli pēc mūsu aiziešanas citā saulē.

Amerikas Savienotās Valstīs mantošanas tiesības nav unificētas, te katrā valstī citādi likumi. — Arī Latvijā līdz pat 1937. gadam (kad stājās spēkā mūsu jaunais Civillikums), katrā apgabalā bija citas mantošanas tiesības.

Latvijā 1938. g. 1. janvārī ar jaunā civīllikuma spēkā stāšanos šis stāvoklis izbeidzās. Šis civīllikums mantošanas tiesību novadā sevišķi ievērojams ar to, ka tika vienādota laulāto mantošanas secība. Jaunievedums šinī likumā bija pēcmantinieka institūts, ko vecās tiesības nepazina.

Šis jaunais, 1937. g. Latvijas civīllikums savu nozīmi nebūt nav zaudējis, to piemēro Latvijas pilsoņiem arī tagad visās tanīs valstīs, kas ārzemniekiem piemēro t. s. „lex patriae" (viņu tēvzemes likumus). —

ASV mantošanas tiesības, kā visās kultūrālās valstīs, pazīst testamentāro un likumisko mantošanu. Testamentu angļu valodā sauc „will", un ja kādam gadās nomirt, šo „will" neatstājot, laikā neizgatavojot, tad neizbēgami stājas spēkā likumos noteiktā, paredzētā mantošanas kārtība, kas, kā jau teicu, gandrīz katrā valstī ir savādāka, un tikai Luiziānas valstī mantošanas normas ir daudzmaz līdzīgas mūsu romiešu tiesību ietekmētām mantošanas tiesībām, kamēr pārējās valstīs mantošanas tiesības izveidojušās no angļu ieraduma tiesībām.

Tāpēc liekas, ka latviešiem savas pēdējās gribas un tās īstuma pareizākais izteiksmes veids būs testaments — tas atbildīs vairāk mūsu tiesiskai izjūtai, — ja tā varētu teikt. —

Mantošanas lietu nokārtošana ar testamentu būs lētāka, mantošanas process īsāks, vienkāršāks u.t.t.

Bet, kā jau teicu, arī testamentu sastādīšanai tomēr vai katrā valstī ir citādi likumi, te bez advokāta nav ieteicams iztikt. Nepareizi, aplami sastādīts testaments nav testaments, tas stingri jāievēro!

Te man jāvērš godāto lasītāju vērība uz to, ka kārtojot mantošanas lietas ASV, savas valsts advokātam derētu arī aizrādīt, pastāstīt, ka Latvijas un ASV starpā 1928. g. nolīgts draudzības līgums par tirdznieciskām un konsulārām tiesībām (nolīgts uz t. s. vislielākās labvēlības principa) kā starptautisks stāv pāri attiecīgās valsts leģislatūrai, kā arī Common Law normām, ja dažās AS Valstīs, ārzemnieki nekustamus īpašumus manto ar zināmiem ierobežojumiem. (Te teiktais, attiecas, protams, uz Latvijas pavalstniekiem). — 1928. gada līgums tad nu **atceļ šos ierobežojumus** — pilntiesīgiem Latvijas pilsoņiem.

Latvieši, kas jau pieņēmuši ASV pavalstniecību, mantošanas lietas kārto līdzīgi citiem ASV pilsoņiem, tiem nekādu ierobežojumu nav.

Mantojuma atstājējs var novēlēt visu savu mantu vai arī tās daļu labvēlīgiem mērķiem, piem., ALA'i u. t. t. Latvijā tas bija mazliet citādāk, to varēja gan darīt, bet tikai pēc neatraidāmo mantinieku neatņemamās daļas nokārtošanas, turpretīm ASV dažās valstīs likums neprasa uzrādīt iemeslus, kāpēc izstumti no mantojuma t. s. neatraidāmie mantinieki.

Ja kāds to vēlas darīt, tam tomēr silti ieteiktu novēlēt kaut 1 dolaru attiecīgam neatraidāmajam mantiniekam, jo, gadās, reizēm šādus testamentus apstrīd, ka vienkārši aizmirsts ierakstīt kāds tuvs mantinieks, bet, ja būs viņam novēlēts kaut 1 dālderis, šādu šaubu nebūs.

Par mantošanas lietām resp. **testamentu sastādīšanu mūsu Latvijā palikušai kustamai mantai un nekustamiem īpašumiem, kas izdarāms pēc mūsu civīllikuma, — speciāli apstāsimies** nākamā rakstā.

Mag. iur. E. Lapiņš

EIZENHAUERS SOLĀS NODROŠINĀT MIERU

PIRMS DOŠANĀS CEĻOJUMĀ UZ LATĪŅU AMERIKU — MIERINĀJUMS DRAUGIEM UN BRĪDINĀJUMS IENAIDNIEKIEM

„Sav. Valstu militārā varenība ir nesagraujama, un tās spēks neaprēķināms," deklarēja prezidents, runājot īsi pirms izlidošanas uz Dienvidameriku — Braziliju, Argentīnu, Čili un Urugvaju.

Prezidents aizstāvēja savu aizsardzības politiku, uzbruka demokratiem, kas mēģina viņa valdību netaisni apvainot tūļībā un atpalikšanā aiz Padomju Savienības un lika Dienvidamerikas republiku iedzīvotājiem pie sirds neklausīties komūnistu propagandas melos.

Uzsverot Sav. Valstu militāro varenību, prezidents deklarēja, ka tās paēnā nevienam nav jābaidās, ka Sav. Valstis ir pasaules drošības un brīvības enkurs. Pretēji demokratu apgalvojumiem, ka Sav. Valstu aizsardzība kļuvusi nepietiekama un ka pie tā vainīgi republikāņi, prezidents vairākkārt uzsvēra, ka pašreizējā aizsardzības sistēma vairāk kā apmierina; ka Sav. Valstu aizsardzība balstās ne tikai uz kādu vienu ieroci vai vienu bruņoto spēku kategoriju. Tādēļ arī šī aizsardzība nav iznīcināma. Un prezidents ir pārliecināts, ka Sav. Valstu aizsardzības varenība ir tik skaidri redzama, ka nevienam ienaidniekam nenāks prātā mēģināt to pārbaudīt.

Savā runā prezidents apellēja pie Latīņu Amerikas valstīm. Viņš aicināja šī kontinenta iedzīvotājus neklausīties komūnistu melos, ka Sav. Valstīs Dienvidamerikas republikas ieskata par savām kolonijām un ar tām kā tādām arī apietas. Prezidents sacīja, ka Sav. Valstis visur uzsver vienlīdzību, ka Sav. Valstis darīs visu iespējamo, lai palīdzētu celt Dienvidamerikas iedzīvotāju dzīves līmeni, lai šī kontinenta republikām palīdzētu saglabāt demokratiskās iekārtas.

Sav. Valstu prezidentu braucienā uz Latīņu Ameriku pavada ārlietu ministrs Herters un prezidenta brālis, Dr. Miltons Eizenhauers. Par sava brauciena iemesliem prezidents sacīja sekojošo: „ . . . lai iepazītos labāk ar mūsu draugiem; lai viņiem apsolītu, ka Sav. Valstis grib ar viņiem sadarboties, lai viņiem palīdzētu attīstīties un lai viņiem parādītu mūsu vēlēšanos sastrādāt, sastrādāt, veidojot taisnīgu mieru visā pasaulē.

ITALIJAI DRAUD VALDĪBAS KRIZE

Italijas liberāļi atrauj savu atbalstu ministru prezidentam Seņi un kristīgiem demokratiem.

Romā. — Gadā vecās ministru prezidenta Seņi valdības krišana ir tikpat kā neizbēgama. Neapmierināti ar prezidenta Gronki braucienu uz Padomju Savienību, Italijas liberāļi tagad nolēmuši atspēlēties kristīgiem demokratiem, atraujot pēdējiem savu deputātu balsis parlamentā. Lai gan kristīgiem demokratiem parlamentā ir 274 vietas, vairāk kā jebkurai citai partijai, vairākuma (parlamentā pavisam 596 vietu) viņiem nav. Ja līdz šis valdība varēja noturēties, tad tikai tādēļ, ka to atbalstīja liberāļi, neofašisti un monarchisti. Valdībā neviena no šīm minētām trim partijām nav pārstāvēta.

Mirusi lēdija Mauntbatena

Naktī no sestdienas uz svētdienu miegā mirusi 58 gadu vecā lēdija Mauntbatena, lorda Mauntbatena laulātā draudzene. Lēdija Mountbatena mira Dieseltonā, angļu ziemeļu Borneo, kur bija ieradusies dažādu veselības iestāžu inspekcijas braucienā. Aizgājēja vadīja slaveno Sv. Jāņa ambulanču brigād

VEIDOS PALESTĪNAS ARMIJU

Arabu līga apbruņos 60.000 Palestīnas bēgļu, izveidojot jaunu armiju nākotnes cīņām pret Izraēlu.

Kairo. — Arabu līgas slepenā konference, kas sākās pirms divām nedēļām un kliboja kā pa celmiem, pagājušās nedēļas nogalē varēja atskatīties uz pirmo panākumu — vienošanos veidot Palestīnas bēgļu armiju.

Izraēlai topot neatkarīgai, Palestīnā bez pajumtes palika ap miljonu arabu, kas izbēga uz citām arabu zemēm — Ēģipti un Jordānu. Pēdējās valdība, kas līdz šim pretojās kopīgas arabu armijas formēšanai, tagad pievienojusies bēgļu armijas veidošanas idejai. Paredzēts apģērbt un apbruņot ap 60.000 bēgļu — divām divīzijām. Vienu stacionētu Jordānā; otru nosūtītu uz Gāzas apgabalu, ko pārvalda Apvienotā Arabu Republika. Nasers paziņojis, ka gadījumā, ja Jordānai tas nav pa spēkam un ja angļi nepārdod nepieciešamos ieročus un kaŗa materiālus, Apvienotā Arabu Republika apgādās arī Jordānas robežās novietoto arabu bēgļu armijas daļu. Armijas uzturēšanā izdevumu lielāko daļu nesīs Saudi Arabija un Apvienotā Arabu Republika, lai gan zināmas nodevas sagaidīs arī no citām arabu valstīm.

Zemestrīce Alžīrijā un Japānā

Alžīrā. Pagājušās nedēļas nogalē Hodnas kalnu pakāji, 150 jūdžu dienvidaustrumos no Alžīras, piemeklēja smaga zemestrīce, iznīcinot vairākus moslemiešu ciemus. Līdz šim saņemtās ziņas liecina, ka vismaz 46 personas nogalinātas, kāds simts ievainotu un ap 1000 cilvēku palikuši bez pajumtes.

Nedēļas nogalē vieglāka zemestrīce piemeklēja Kokanes kūrvietu, 90 jūdžu dienvidrietumos no Tokio. Nekādi bojājumi tomēr nav nodarīti un cilvēku dzīvības nav zaudētas.

Tikai brīdinājuma šāviens?

Kā zināms, pateicoties amerikāņu slepenā dienesta uzmanībai, pagājušā gada novembrī laikus tika atklāts komūnistu neģēlīgais nodoms — noindēt Minchenē esošā „Brīvās Eiropas radio" pretkomūnistiskos darbiniekus. Ar savu aģentu palīdzību Kremļa un Prāgas sarkanie lielkungi raidītāja ēdnīcas sāls traukos bija sapildījuši atropīnu. Pēc briesmu novēršanas amerikāņi lietu nodeva izmeklēšanai Bavārijas tieslietu ministrijai, un tā tagad paziņojusi, ka lietas izmeklēšana „nenozīmīguma dēļ" izbeigta, jo atropīns sālī atrasts tikai 1,31% apmēros, un ar tik niecīgu daudzumu cilvēki varot tikai saindēties . . . Pēc vācu domām indes iebēršana sāls traukos bijis „brīdinājuma šāviens", kaut gan amerikāņi sālī bija konstatējuši vismaz 2,36% indes . . .

CHRUŠČEVS SLAVINA KOMŪNISMU

Padomju Savienības varasvīrs Chruščevs aicina Indonēzijas studentus iepazīties ar komūnismu tā šūpuļzemē.

Jogjakartā Indonēzijas prezidenta Sukarno klātienē Chruščevs sludināja komūnisma mācību Indonēzijas studentiem, un viņu atalgoja bagātīgiem aplausiem. Indonēzijas studentu vervēšanu komūnismam varēja ieskatīt par izdevušos.

Pēc oficiālās sagatavotās runas padomju premjērs pusstundu slavināja komūnismu un tā sasniegumus, nešaubīgi paregojot, ka komūnisms ir nākotnes iekārta visai pasaulei.

Chruščevs uzrunāja Javas salas Gadjah universitātes studentus (šo universitāti uzskata par ļoti kreisu). Dūres gaisā vicinādams, Chruščevs kliedza: „Imperiālistu un kapitālistu aprindas mēģina iestāstīt, ka mēs savā zemē esam komūnisma vergi. Nāciet, brauciet paši un pārliecinieties, kā mēs, komūnisma vergi, dzīvojam. Varbūt, ka jums mūsu dzīves veids iepatīkas. Ja tas jums nepatīk, nepiesavinieties to. Neviens jums to nespiedīs."

MASKAVA UN PEKINGA

Čikāgā. Agrākais Sav. Valstu ārlietu ministra vietnieks Mērfijs nedēļas nogalē izteicās, ka viens no svarīgākajiem faktoriem, kas nosaka Sav. Valstu ārpolitikas virzienu, ir attieksmes Padomju Savienības un komūnistu Ķīnas starpā. Pēc Mērfija domām ārēji kolleģiālās attieksmes neizskatās gluži tik labas, vērojot no iekšpuses. Maskavas un Pekingas starpā manāma neapšaubāma šķelšanās, kas, pareģo amerikāņu diplomāts, nākamos gados nevis samazināsies, bet gan pieaugs. Kamēr kā Padomju Savienības, tā komūnistu Ķīnas valdība runā par mūžīgu draudzību, militārās aprindas kā vienā, tā otrā pusē uztrauc 3500 jūdžu garā robeža. Bailes no eventuālas komūnistu Ķīnas ekspansijas Padomju Savienībā vēl nav akūtas, bet par šādu varbūtību runā, un tas abu valstu draudzībai nebūt nepalīdz.

Sav. Valstu presē Mērfija runa uzņemta ar zināmu pārsteigumu. Un, proti, ka pēdējos gados Sav. Valstu ārlietu ministrija centusies pēc iespējas neievērot domstarpības starp Pekingu un Maskavu, lai neradītu pāragras ilūzijas par abu valstu attieksmju pasliktināšanos. Tagad, acīm redzot, Vašingtona uz to sākusi skatīties daudz nopietnāk.

LATVIJAS AMERIKĀ pārstāvis KLIVLENDĀ
pieņem jaunus abonentus, kārto abonementu pagarinājumus un sniedz informāciju.
J. Ezergailis, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio, USA.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

KALEVA VĪRI

IGAUNIJAS VALSTS SVĒTKOS

A. VILKS

Pirms mūsu ziemeļu kaimiņi igauņi visā pasaulē gan klusībā, gan atklātu vārdu runājot, atcerēsies zaudētās patstāvības laikmetu, visus baltiešus jau satraukusi baiga vēsts: pāri Baltijas valstīm sažņaugtā sarkanā dūre kļuvusi vēl cietāka un nežēlīgāka. Vampīram vēl nav pieticis upuru un asiņu, lai pilnīgi izskaustu igauņu tautas patstāvības tieksmes. Protams, garajā okupācijas posmā iebrucējs tās ir mēģinājis pakāpeniski deldēt, taču tas nav varējis mazināt igauņu tautas iekšējo spriegumu un pretestību sarkano nolūkiem. Mūsu ziemeļu kaimiņa iedaba un raksturs ir apbrīnošanas vērti. Asi un varonīgi viņi cirta savam pretiniekam atbrīvošanas cīņu posmā, un šo drosmi, ietverdami spītā un cerībās, tie nav zaudējuši arī tagad.

Vēstis no Baltijas jūras krasta liecina, ka igauņu pretestība pārkrievošanas un komūnizēšanas procesā ir ārkārtīgi cieta un varonīga. Kā vien varēdami, viņi pauž savu nemieru un spītu gan pilsētu rūpnīcās, gan kolchozos strādādami. No kopīgām cīņām atbrīvošanas karā ir zināma igauņu karavīra drosme un uzņēmība.

Kad pirms četrdesmit divi gadiem sarkano bandas terrorizēja Ziemeļvidzemi, laupīdamas un slepkavodamas nevainīgus iedzīvotājus laukos un pilsētās, igauņu izveidotās atbrīvotāju vienības, kuru sastāvā bija arī varonīgās Somijas dēli, ar savu aso un straujo triecienu paglāba daudzus Ziemeļlatvijas novadus no pilnīgas iznīcināšanas, kas tiem draudēja ar komūnistu vardarbīgo un slepkavošanas kāro izrīcību. Kaut primitīvi vei- [illegible] brīvotāju vienības iedvesa pretiniekam milzīgu respektu un bailes. Droši vien, pāri Vidzemes ārēm izkaisītiem vientuļajiem kritušo igauņu kapiem nosisti krusti un zeme nolīdzināta, bet mēs zinām, ka viņi tur dus, tolaik atvairīdami sarkano nelaimi no savas zemes robežām un palīdzēdami arī mums. Dabiski, ka par to mums jādomā arī priekšdienās, meklējot ceļus un veidus, kā šo Baltijas brālību saturēt un nocietināt nākotnē. Brīvības dziņa gruzd igauņu dvēselē. Tāpat kā mūsējā un lietuvju. Tā ir tā apslēptā kvēle, kas mūs satur vienkopus un kam ir ceļa vadoņa spēks.

Kaut jau pagājuši gari svešniecības gadi un pāri pasaulei ir cēlušās un kritušas balsis par Baltijas tautu nelaimi un liktenī, ar baigu sirdi jāliecina, ka šo liktenī tiko iedzīt vēl dziļāk tumsā un vienaldzības nāvējošā ēnā.

Šais dienās kāds amerikāņu mācītājs ar savu sievu televīzijas raidījumā intervēja no komūnisma izglābušos igauņu mācītāju Maeģi, kurš stāstīja par savām traģiskajām gaitām bēgot no sarkanajiem iebrucējiem. Stāsts bija drāmatiskiem notikumiem pārbagāts, bet ticams un patiess. Bet visā intervijas pusstundā smaids nenozuda no intervētāju sejām . . . Vai viņi neticēja šim patiesajam drausmu stāstam, bija vienaldzīgi, jeb vai uzņēma baigo stāstu ar smīnu — kas to lai zina. Varbūt ir labi, ja briesmām var raudzīties acīs ar smaidu? Bet nav smaidam vietas tur, kur tauta necilvēcīgi ciezdama un milzu upurus nesdama, zaudē brīvību un lēnām noasiņo.

Šķiet, ka arī lielajā politiskajā katlā draud izkust ir igauņu, ir pārējo Baltijas valstu liktenis un viņu brīvības cerības. Nevienam nav laika vai intereses pamosties citu labā. Ideālismu ir nomainījis rupjš egoisms, bailes no cīņas un nedabiskas sadzīvošanas siltuma vilinājums.

Vienīgā cīņas iespēja vēl atrodas mūsu pašu varā un ziņā. Varbūt to labāk saukt par atgādināšanas akciju, kam jāpalīdz vēl brīvajām tautām turēt acis un ausis atvērtas pret to pašu [illegible] Lietuva un Latvija un kura, pārvarēdama vāju pretestību, sāk draudēt arī tiem, kas labprāt izsviestu no savām domām un aprēķiniem Baltijas valstis!

Igaunijas neatkarības atcere arī mūsos uzrauš dziļas pārdomas, jo mēs apzināmies kopīga likteņa vienoti.

Saviem ziemeļu kaimiņiem novēlēsim to pašu cieto neatlaidību un kareivisko drosmi brīvības atgūšanas virzienā, ko tie tik varonīgi pierādīja viņējās kopīgo cīņu dienās.

UZBRUKUMS SAIMNIECISKO DARBINIEKU APVIENĪBAS KANADĀ NEATKARĪBAI

Latviešu saimniecisko darbinieku apvienības Kanadā pilnsapulcē 14. februārī Sv. Andreja b-cas telpās bija ieradušies 27 biedri. Sapulci vadīja P. Rasiņš. Valdes ziņojumā par 1959. g. tika konstatēts, ka pagājušā gadā nākuši klāt daudz jaunu latviešu uzņēmēju, visvairāk gan tirdzniecības nozarē. Viens no apvienības svarīgākajiem projektiem, kas pagājušā gadā realizējies, ir Latviešu kredītsabiedrības dibināšana, un apvienības biedri ļoti aktīvi piedalījās gan tās noorganizēšanā, gan tagad darbojoties līdz. No 11 valdes locekļiem bankas pārvaldē septiņi ir apvienības biedri.

Kā jau pirms gada iepriekšējā sapulcē ziņots, apvienības valde [illegible] kusi, nodeva LNAK rīcībā, [illegible] šādas latviešu kredītsabiedrības dibināšana bija ne tikai saimniecisko darbinieku, bet visu latviešu interesēs, un apsolīja visu iespējamo palīdzību un aktīvu darbošanos bankas dibināšanā un izveidošanā. No sākumā daudzi uz šo pasākumu skatījās ar lielām šaubām, bet tagad, pēc bankas 7 mēnešu darbības, situācija ir stipri mainījusies, un latviešu banka iet lieliem soļiem uz priekšu.

Apvienība no saviem brīviem līdzekļiem, kas sastādās no iekasētām biedru naudām un atlikumiem no sarīkotajiem biedru vakariem, pagājušā gadā, tāpat kā arvienu, atbalstījusi abas latviešu skolas Toronto, bet tam nodoti lielāki ziedojumi LNAK fondam, Minsteres latviešu ģimnazijai un latviešu bērnu žurnālam Mazputniņš. Tālāk apvienība pagājušā gadā [illegible] pusi, Jaunatnes vakaru par labu Jaunatnes svētku organizēšanai Toronto. Toronto latviešu kredītsabiedrības sarīkotā referātu vakarā apvienība rūpējās par tējas galdu. Bez tam pagājušā gadā sarīkoti 2 biedru tuvināšanās vakari. Valde izsaka apvienības dāmu komitejas priekšniecei E. Dumpei un visām dāmu komitejas dalībniecēm pateicību par visu šo sarīkojumu teicamu organizēšanu un labu izdošanos. Kā iepriekšējos gados, tā arī šogad apvienība, atbalstīdama LNAK tā centienos vienot visus Kanadā dzīvojošos latviešus, kārtojusi savu dalības maksu tai par 1959. gadu un delegēs savu pārstāvi uz šai mēnesī notiekošo LNAK sesiju.

Apvienībā pašreiz ir 110 biedru.

Pēc valdes un revīzijas komisijas ziņojuma notika vēlēšanas. Par valdes priekšsēdi vienbalsīgi ievēlēja P. Rasiņu, bet par locekļiem: R. Eglīti, A. Kristapsonu, V. Bebri un J. Kreili. Revīzijas komisijā ievēlēja A. Budreviču, R. Purvu un no jauna — A. Eglīti.

Nākošais darba kārtības punkts, ko ierosināja A. Bērziņš un I. Andrejsons, bija — likvidēt Latviešu saimniecisko darbinieku apvienību Kanadā tādu, kāda tā pašreiz ir, pievienojot to kā sekciju Toronto latviešu biedrībai. Šis priekšlikums valdi un lielo vairumu biedru pilnīgi pārsteidza un izraisīja spraigas debates. Jautājuma ierosinātāji vēlējās šo lietu nokārtot lielā steigā. Kad viņiem aizrādīja, ka pēc statūtiem sapulce nemaz nav pilntiesīga lemt par šādu pievienošanos, [illegible] ierosinātāji [illegible] priekšlikumu — [illegible] pilnsapulci [illegible] dažu nedēļu laikā, lai izlemtu šo jautājumu. Beigās tika iesniegts priekšlikums — LSDAK valdei stāties sakaros ar Toronto latviešu biedrības valdi un šādā veidā noskaidrot [illegible] iespējamību, bet [illegible] neatrada sapulces dalībnieku piekrišanu un [illegible] noraidīts.

Augstākā atzinība latviešu zēnam

Bostonas laikraksta „The Globe" ik gadus rīkotās mākslas sacensībās Bostonas vidusskolēniem šogad izcilas sekmes guvis Bruklainas vidusskolas audzēknis Uldis Puriņš, kura 3 tušas zīmējumi izpelnījušies augstāko atzinību. Puriņš iekļuvis finālistu skaitā. Latviešu jaunieši šajā t. s. „zelta atslēgas" sacensībā spējuši savu vārdu teikt ik gauds pēdējo 10 gadu laikā. Labi panākumi arī lietuviešu jauniešiem.

K.

VIKTORA DĀLES PIEMIŅAI

Atkal viens aizgājis — — — Aizgājis, neredzējis vairs savu zemi, par kuras brīvību viņš cīnījies Pirmajā pasaules karā un Latvijas brīvības cīņās Oskara Kalpaka vadībā; par kuru viņš, būdams vienmēr apzinīgs latvietis, netaisni cietis pēc 2. pasaules kara.

Viktors Dāle cēlies no inteliģentas, ļoti nacionāli noskaņotas ģimenes. Viņa tēvs labprāt atcerējās Atmodas laikmetu un arī vēlāk dzīvoja tā jūsmā. Māte turpreti bija apveltīta ar praktisku prātu. Viņa brālis Paulis Dāle ir, kā zināms, filozofijas un psicholoģijas profesors un viens no Latvijas universitātes dibinātājiem. Viņa māsa Austra Dāle ir iejūtīga dzejniece.

Vecākais brālis Mintauts bija liels aistēts, mūzikāli apdāvināts, bet savas visspējas spējas neprata koncentrēt vienā virzienā.

Arī mūsu aizgājušais draugs Viktors, gan būdams vairāk praktiska prāta cilvēks, beidzis Maskavas universitāti, pēc 1. kara bija Latvijas Kara tiesas priekšsēdis, vēlāk zvērināts advokāts Rīgā, ļoti daudz vērības piešķīra dailei gan savā apkārtnē, gan interesēs par grāmatām un mākslām. Var droši teikt, ka viņa dzīvē dominēja „zobens un lira."

Pēdējos gados, domādams par pieredzēto un pārdzīvoto, V. Dāle bija sācis rakstīt savas atmiņas, no kurām viens fragments par kopīgajām gaitām ar gleznotāju Jāzepu Grosvaldu Rīgas pilsētas 1. ģimnazijā un vēlāk [illegible] ruāra n-rā, tieši dienu pirms viņa nāves.

Ļoti žēl, ka latviešu patriota un mākslas mīļotāja atmiņu stāsta pavediens pārtrūcis pēkšņi šeit, svešā malā.

Lai skaisti viņam Aizsaules dārzi!

Ang. G.

DV PILNSAPULCE BOSTONĀ

Bostonas Daugavas Vanagu apvienības gada sapulce bija pulcējusi 34 biedrus (vairāk kā trešo daļu). Sapulci vadīja V. Antiņš.

Apvienībā 94 aktīvi biedri, 37 Vanadzes un 14 biedri - veicinātāji. Nama pārbūves un izdaiļošanas darbā ieguldīts $3.317,-, palielinot par $3.000,- bankas parādus. Pašaizliedzīgi strādājušas Vanadzes M. Altmanes vadībā, iegūstot $384,- aprūpei un $600,- apvienībai. Tāpat liels atbalsts apvienībai ir grāmatnīca E. Anga vadībā un R. Altmaņa vadītais atspirdzinājumu galds. Bibliotēkā 1200 grāmatu (neieskaitot lugu krātuvi). Labi darbojušās sporta kopas un teātra kopa (Jaunais teātris). Sarīkojumi bijuši labi apmeklēti. Skautu skaits sarucis uz 40, un grāmatvedības trūkuma dēļ nav varēts pabeigt padomes revīziju. Revīzijas komisija prasīja iesniegt legālus attaisnojošus dokumentus arī par dažām apvienības izdevumu summām. Pilnsapulce izteica pateicību valdei, Vanadzēm, E. Auģim, R. Altmanim un citiem apvienības darbā sekmīgiem Vanagiem. Rudenī apvienība gatavojas atzīmēt 10 gadu pastāvēšanu. Apvienības budžetu pieņēma $9.000,- apmērā.

Par apvienības priekšnieku ievēlēja vienīgo kandidātu — Edgaru Treimani. Apvienības valdē: Kutceru, Kalnu, Rudzrogu, Liepiņu, Bračiņu, Lēnbergu, Baumani, Zariņu un Leščinski. Revīzijas komisijā — Antiņu, Kaktiņu un Kažu. Goda tiesā — Dreimani, Burvikovu un Vētru. Par delegātiem DV ASV sanāksmei — Treimani un Rudzrogu. Par delegātu ALA's pilnsap. — Hervatu. Pēdējo nozīmēja arī par pārstāvi Bostonas latviešu organizāciju savienībā, bet par pārstāvi skautu padomē — Dreimani. Sapulce ritēja lietišķi, ja atskaita kāda bijušā valdes locekļa nekorektos pārmetumus sapulces vadībai un revīzijas komisijai. Apvienība ciena savus darbiniekus, kas darbā iesaistījuši kā savas rokas (vairumā amatnieki), tā savu prātu. Bet tāpēc nav nicināmi arī tie, kas apvienībai varējuši veltīt tikai savu padomu un dzīvo interesi. Sev tieši uzliktos pienākumus pildījuši visi.

K.

KANADAS DV DELEGĀTU PILNSAPULCE TORONTO

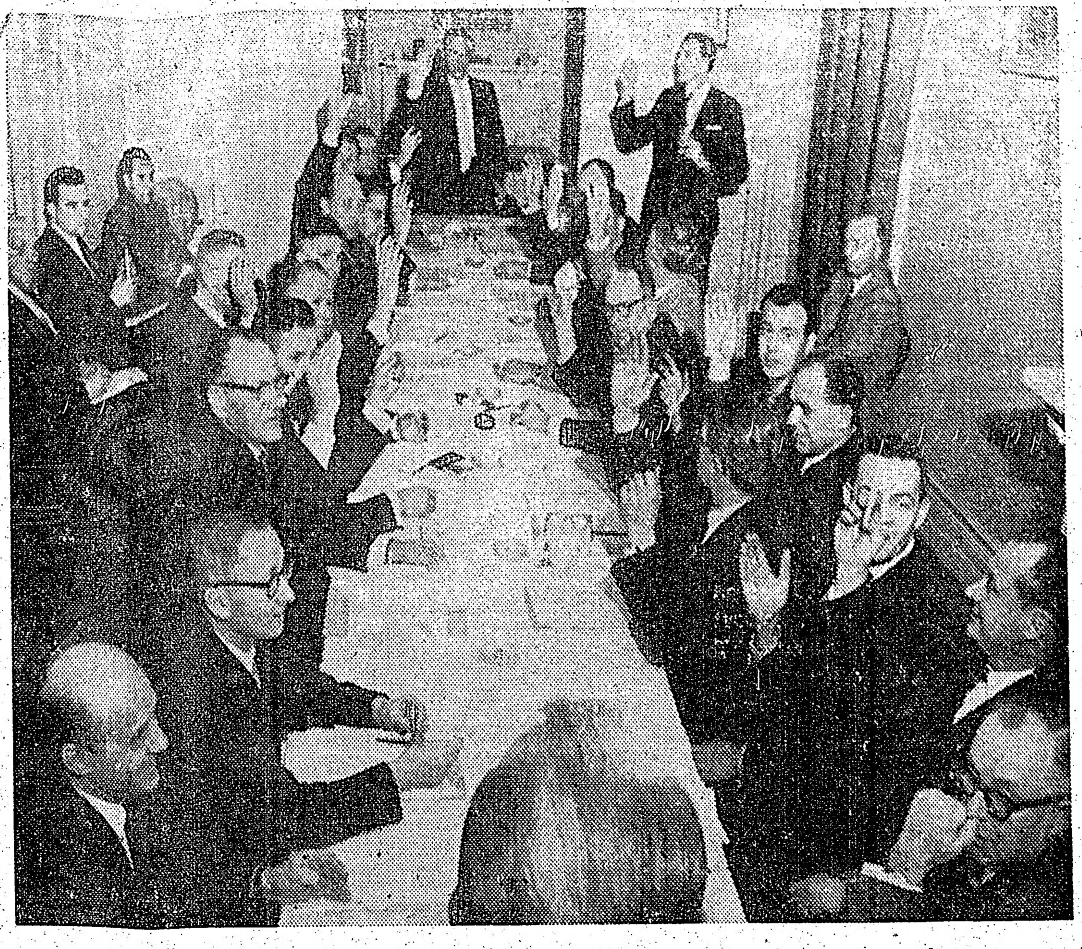

Intensīvā darbā 13. un 14. februārī delegāti vērtēja padarīto un nosprauda vadlīnijas darbam nākotnē. J. Kreiļa uzņ.

ZIŅOJUMI, IECERES UN LĒMUMI

Pārunās pie kasieŗa J. Roņa ziņojuma delegāti atzīst, ka no kuģa nobēgušajiem latviešu jaunekļiem izmaksātie $192,- ceļa naudām, ieskaitāmi kā samaksāts no DV kases. Pieņem D. Traščenko (Manitoba) ierosinājumu, ka summas, kas ienāk KV bez norādījumiem, ieskaitāmas speciālā kontā, darba aktīvizēšanai, tāpat budžetā paredzams speciāls konts jaunatnes mērķu sekmēšanai.

Spraigas, ļoti lietišķas debates izraisa informācijas daļas vadītāja R. Epnera ierosinājumi un ziņojumi. Ieteic iepludināt kanadiešu bibliotēkās pretkomūnistisko literātūru, aktīvizēt vēstuļu rakstīšanu kanadiešu presē un lūdz dāvināt antikomūnistiskās grāmatas kanadiešu prominentām personām. Pēdējā laikā ir pieejamas filmas par ungāru revolūciju, kas būtu vairāk propag[illegible]dējamas. Nodaļās būtu iekā[illegible]s albums par nodaļas vē[illegible]. Aicina nodaļas [illegible] lus DV ju[illegible]as mēnešraksta numuram. DV jubilejas izdevums būtu jāiegādājas ikvienam DV biedram (cena 25c.). Nodaļām vairāk aktīvizējama informācijas sniegšana laikrakstam Latvija Amerikā. Debatēs par piederīgo apciemošanu dzimtenē, pilnsapulce atzīst, ka tautieši būtu brīdināmi atturēties no apciemojumiem dzimtenē, jo izrādās, ka tie, kas bijuši tur ciemos, savu piederīgo drošības dēļ, vēlāk ir spiesti klusēt vai kļūt par komūnistu propagandas ieročiem. Piesūtīto lapeli "Dzimtenes Balss" ieteic sūtīt atpakaļ uz tām adresēm, kuras uzdotas lapelē piederīgo meklēšanai.

Ž. Neimanis informē par Sadberijas DV rosmi arodbiedrības vēlēšanās. Sadberijas Daugavas Vanagi ir darījuši ļoti daudz, lai panāktu, ka vietējā arodbiedrībā tiktu izbalsotas komūnistiski noskaņotas amat personas. Tas arī pa daļai izde[illegible]s.

Pie Kultūras daļas vad. ziņojuma, delegāti norāda, ka nākotnes darbā būtu jāveltī vairāk atbalsts skolām.

O. Kļavenieks [illegible]dzīgos vārdos apellē pie sanāksmes dalībniekiem, meklēt ceļus un iespējas jaunatnes iesaistīšanai DV organizācijas aktīvā darbā, jo DV ir jābūt nomodā par nākošiem karognesējiem un Daugavas sargiem. Pēc debatēm šai sakarā pieņem rezolūciju V. Häznera redakcijā: Morāli un materiāli atbalstāms jaunatnes darbs un pasākumi, dodot jaunatnei konkrētus uzdevumus DV organizācijas darbā. Uzņemt jaunatni DV organizācijā vai nu kā biedrus veicinātājus vai kā aktīvus biedrus. Studenti un skolēni atbrīvojami no biedru naudas maksām.

Liels panākums būtu, ja jaunatnes izdevumu apgāds ciešāk sadarbotos ar DV apgādu.

No biedrziņa ziņojuma redzams, ka DV organizācijā Kanadā uz pilnsapulces dienu ir 1018 biedri. Pag. gadā miruši 5 biedri un 5 ģimenes locekļi, viņu piemiņu delegāti godina ar klusuma brīdi. Nolemj, ka nodaļām jāiesūta Kanadas valdei biedru vārdisks saraksts līdz 31. decembrim. Pilnsapulce atzīst, k[illegible] būtu izdodamas jauna, mazāka formātā biedru kartes, ko biedri katrā laikā var nēsāt līdzi.

Vanadžu pārstāve ziņo, ka pagājušā gadā notikušas 2 Vanadžu sanāksmes Kanadas mērogā. DV KV nodibināta tūrisma sekcija, izgatavotas 5000 dalības zīmes ar laimestu — ceļojumu uz Eiropu. Dalības zīmes izsūtītas visām DV nodaļām un Vanadžu kopām Kanadā.

Pārdotas pavisam 3090 zīmes, dodot $1909,48 tīru atlikumu. Izsaka pateicību dalības zīmju pārdevējiem un visiem šī pasākuma sekmētājiem. Sekretārs K. Bencons ziņo, ka notikušas 9 kārtējās valdes sēdes, no tām 2 ārpus Toronto, viena Niagarā, otra Montreālā. Debatēs, par krūsu nozīmju zeltā piešķiršanas kārtību sapulce izrauga komisiju (V. Häzners, L. Līdums, V. Mukts, N. Lideks), kas izstrādās attiecīgu atestācijas formulāru, ko pilnsapulce pieņem un tālāk uzdod valdei to piesūtīt nodaļām izpildīšanai. Sapulce ierosina lūgšt DV CV piešķirt 20 zelta nozīmes un vēl atzinības rakstus tiem, kuriem zelta nozīmes nepiešķirtu, bet tie būtu stādīti priekšā apbalvošanai sakarā ar organizācijas 15. gada svētkiem.

Goda tiesas pr-dis ziņo, ka goda tiesai pag. gadā nav bijis darba. Delegāti apspriež arī iepriekšējā dienā uzklausīto Revīzijas komisijas ziņojumu, ka grāmatas un dokumenti atrasti labā kārtībā.

Par DV 15 gadu jubilejas svētku rīcības komitejas darbību un iecerēto svētku programmu informē rīc. kom. pr-dis E. Krūka. Debatēs pārrunā šaušanas sacensību iecerēto norisi. Tālāk nolemj, ka nodaļām jāpiedalās svētku jundā ar karogiem. Bēru fonda jautājumā pēc debatēm pieņem Bēru fonda komisijas izstrādātos noteikumus ar dažiem papildinājumiem un grozījumiem.

Nolemj lūgt Vanadžu vadību rīkot tūrisma sekcijas pasākumu arī nākotnē (katru gadu). Nolemj, ka nodaļām jāiesūta 2 reiz gadā darbības pārskati DV KV, pievienojot klāt arī kases pārskatus.

(Nobeigums 4. lpp.)

Pieprasāma stipendija

Latviešu inženieru stipendija, kas pastāv pie TLB Inženieru un techniku kopas, tiks piešķirta šī mācības gada II semestrī $100,- apmērā. Šo stipendiju var pieprasīt latvieši, kas studē kādas universitātes inženierzinātņu fakultātē vai atbilstošā technisko institūtu nozarē. Pieprasījums, kam pievienots īss dzīves apraksts, līdzšinējās mācības gaitas un sekmes un 2 personu vārdi, kuras varētu dot atsauksmi, iesniedzams līdz šī gada 11. martam uz šādu adresi: A. Arājs, 33 Wells St., Apt. 6, Toronto, 4, Ont., Canada.

KANADĀ TORONTO

◉ Jaunievēlētā DV Toronto nodaļas Vanadžu kopas valde konstruējusies šādā sastāvā: priekšniece — M. Jonāne, pr. v. — Z. Grekere, sekretāre — A. Selga, kasiere — L. Briede, saimniecības vadītājas — V. Bebre un K. Gādika, valdes locekles — Sk. Lilienfelde, Z. Auziņa un E. Priede. K.

◉ Laikā no 11. līdz 19. martam Kolizeja ēkā, izstādes laukumā notiks Kanadas nacionālā sporta izstāde, kurā būs redzami daudz un dažādi sporta piederumi, kā arī laivas, sporta automobiļi, vasarnīcas u. c. Bez tam tanī laikā būs divreiz dienā sporta un varietē uzvedumi, ko sniegs speciālisti galvenokārt no Eiropas. Būs arī komiķi „Pompoff Thedy and Co." ar savu slaveno uzvedumu „Spain's Royal Family of Comedy". Ar šiem priekšnesumiem viņi uzstājušies vairākās vietās Eiropā. Bez tam paredzēta bagātīga cirkus programma ar akrobatiskiem priekšnesumiem, ko izpildīs akrobati no Eiropas un citām vietām. Interesanti būs noskatīties džiu - džitsu demonstrējumus, modes skati, daiļslidošanu, suņu parādi u. t. t. Šī sporta izstāde ir patīkams sarīkojums pavasara sezonā.

◉ TLB rīko 27. februārī, 8 vakarā 198 Osler ielā tuvināšanās vakaru LNAK padomes sesijas locekļiem un pārējiem tautiešiem. Programmā piedalās TLB drāmatiskais ansamblis un tautisko deju kopa Diždancis.

◉ Labi izdevies sv. Jāņa dr. vakars pie kamīna. Bija ieradušies apmēram 40 apmeklētāju. Mācītājs lasīja referātu par jaunatrasto t.s. Toma evaņģeliju. J. Barušs dziedāja E. Dārziņa dziesmas un kādu savu kompozīciju ar A. Lūša vārdiem. Dāmas viesus pacienāja ar kafiju. Vakars visiem patika un izskanēja doma, ka šādi vakari būtu jārīko vismaz reiz mēnesī.

◉ Sv. Jāņa draudzes valdes sēde notika draudzes namā 15. februārī. Sēdes dalībnieki iepazinās ar draudzes ieņēmumiem un izdevumiem 1959. gadā. Draudzes ieņēmumi bijuši $14.442,30 un Dievnama iegādes fonda ieņēmumi $6.269,77. Budžeta projektu 1960. gadam sabalansēja uz $12.860,00.

◉ Saulaines pārvalde meklē šādus darbiniekus vasaras sezonai (jūlija un augusta mēn.): bērnu un jauniešu nometnes vadītāju (vīrieti), meiteņu vadītāju (sievieti), mazo nometņotāju grupu uzraudzes-kopējas, kopgalda vadītāju-saimnieci un saimnieces palīdzes (2). Interesenti lūgti sazināties ar Saulaines pārvaldes priekšnieku E. Būku, tel. RO 9-8923. Adrese, 86 Pinecrest Road, Toronto.

◉ Sv. Jāņa dr. dāmu komitejas sēde draudzes namā notiks 24. februārī, plkst. 7.30 vakarā. Draudzes sarīkojumu vajadzībām dāmu komiteja iegādājusies kafijas servīzi 108 personām.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE. APT 16

I. Andrejsons, C.L.U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

LASĪTĀJU vēstules

SKAIDRĪBAS ROBEŽLIETĀS

Latvijas Amerikā red.:

Konferenču rīkošana, draudzēšanās u.t.t. ar krieviem brīvai pasaulei ļoti maz varēs līdzēt, jo kā jau emigrantu prese visu laiku uzsvēra, ko tagad arī pats Padomijas valdnieks Chruščevs sarunā ar Italijas prezidentu nesen atklāti deklarēja: **Otrā pasaules karā iegūtās robežas maināmas tikai ar jaunu karu**, cita starpā teikdams — „kas ar karu padarīts, to bez kara atdarīt nav iespējams".

Tātad līdz nākamajam karam šinī jautājumā pārgrozības nav sagaidāmas. Otrā pasaules kara beigās ar Rūzvelta, Čerčila u. c. gādību un labvēlību kunga kārtā tika iecelts Staļins; tagad Chruščevs šo labvēlību turpina izmantot, atteiktdamies bez kara te ko grozīt.

Mag. iur. E. Lapiņš

NEIESIM PUŠKINA PARKĀ

Latvijas Amerikā redakcijai:

Nupat iet par traku.

Senajos cara laikos Maskavā bija skaists, ēnains dārzs ar soliem publikai. No skata šis dārzs bija ļoti aicinošs, bet to apmeklēja tikai atsevišķa ļaužu šķira — izlaideņi. Šis parks bija nosaukts krievu rakstnieka Puškina vārdā. Puškins ir bijis nepārspējams savās „vaļībās" Par viņu stāsta visvaļīgākos anekdotus. Arī minētais parks, it kā Puškina „vaļībai" par piemiņu, bija pazīstams kā visādu vaļību vieta. Ļaudis, kas vairījās nākt saskarē ar šādu izlaidību, tur neiegriezās. Vairījās pat pieminēt šī parka vārdu, lai nekristu aizdomās, ka esi tur bijis. Kārtības sargi neiejaucās šī parka „dzīvē". Mēdza teikt: „Kādu Dievam nav, tādi velnam ir, un katram vajag sava prieka."

Liekas, nupat sāk likt pamatus līdzīgam „piemineklim" mūsu tautas literātūrā. Jo dienas, jo piedauzīgākas vaļības sāk parādīties presē — sak', lasi, kairinies, un mācies, kā sievieti iegūt! Līdzīgas lietas lasāmas arī Dangava stāstā Spiets, un viņa darbā „Prezidenta iecelšana", vietā par strīpotiem Ēģiptes palagiem nav mazāk kairinātības. Kam tas vajadzīgs, un kāds tam nolūks? Vecie ļaudis teica: „Ja tu esi pārēdies jēlas gaļas, aproc, lai tā sapūst, bet nepārēdini citus!"

Kad tautā pacēlās balsis par O. Liepiņa romānu „Vēlā liesma", man iznāca saruna ar kādu prātīgu cilvēku par šo jautājumu, kādēļ tā raksta u.t.t. Un atbilde skanēja: „Ar ko sirds pilna, par to mute runā."

Man gadījās reiz publiskā vietā redzēt, kad kāds skatuves mākslinieks nesaņēma kāda rakstnieka sniegto roku sveicienam, sacīdams: „Negribu ne jūs pazīt, ne roku sniegt par to, ka esat savā grāmatā rakstījuši tik izlaidīgi vaļīgi par mūžībā aizgājušu, tautai tik mīļu sievieti." Rakstnieks savā grāmatā stāsta par šo sievieti kā par savu simpatiju.

Tiešām, vai vēl kas nekrietnāks var būt?

Ko tu esi cienījis un mīlējis, to tu vēl pēc viņa nāves liec kaunā un apsmieklā ļaudīs!

Ģimenes dienā mēdz sievieti cildināt kā māti, visas cilvēces klēpi un auklētāju, bet kad nu kādiem dēkaiņiem nav bijis naudas diezgan, vai, varbūt, par daudz, viņi sāk nicināt sievieti, ko paši mīlējuši — savu baudu apmierinātāju.

Ja jau tā iet vaļā, vai tad nebūtu laiks visām tām izvarotām sievietēm sākt runāt, ko „sarkanais necilvēks" — no kura mēs visi bēgām — izstrādājis? Vai nav vienalga, kā viņus sauc — Īvans vai Benedikts — viens izvaroja ar varu, otrs ar viltu.

Protams, mēs nesniegsim roku ne vienam, ne otram, bet lūgsim visus mūsu preses darbiniekus stāvēt kā goda sargiem par mūsu literātūras skaistumu un glītumu. Lai paliek izlaideņiem Puškina parks!

Azile, Kanadā.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

AUDZINĀT PAŠIEM SE[…] JAUNIEŠUS LATVISKĀ[…]

GAIŠAS DOMAS UN CILDENAS[…] JAUNATNES KONGRES[…]

KULTŪRAS DIENAS AUSTRĀLIJĀ

PATĪKAMA PARĀDĪBA

PIANISTS VĒRTĒ DZIEDĀTĀJU

SKALDA UN VALDA

GRĀMATVEDIS
GRĀMATVEDĪBAI UN IENĀKUMA NODOKĻU APR. UZŅĒMUMIEM.
Zvanīt HU 5-6121 vai HU 3-9127
Toronto.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE. APT 16

I. Andrejsons, C.L.U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

LASĪTĀJU vēstules

SKAIDRĪBAS ROBEŽLIETĀS

Latvijas Amerikā red.:

Konferenču rīkošana, draudzēšanās u.t.t. ar krieviem brīvai pasaulei ļoti maz varēs līdzēt, jo kā jau emigrantu prese visu laiku uzsvēra, ko tagad arī pats Padomijas valdnieks Chruščevs sarunā ar Italijas prezidentu nesen atklāti deklarēja: **Otrā pasaules karā iegūtās robežas maināmas tikai ar jaunu karu,** cita starpā teikdams — „kas ar karu padarīts, to bez kara atdarīt nav iespējams".

Tātad līdz nākamajam karam šinī jautājumā pārgrozības nav sagaidāmas. Otrā pasaules kara beigās ar Rūzvelta, Čerčila u. c. gādību un labvēlību kunga kārtā tika iecelts Staļins; tagad Chruščevs šo labvēlību turpina izmantot, atteiktdamies bez kara te ko grozīt.

Mag. iur. E. Lapiņš

NEIESIM PUŠKINA PARKĀ

Latvijas Amerikā redakcijai:

Nupat iet par traku.

Senajos cara laikos Maskavā bija skaists, ēnains dārzs ar soliem publikai. No skata šis dārzs bija ļoti aicinošs, bet to apmeklēja tikai atsevišķa ļaužu šķira — izlaideņi. Šis parks bija nosaukts krievu rakstnieka Puškina vārdā. Puškins ir bijis nepārspējams savās „vaļībās" Par viņu stāsta visvaļīgākos anekdotus. Arī minētais parks, it kā Puškina „vaļībai" par piemiņu, bija pazīstams kā visādu vaļību vieta. Ļaudis, kas vairījās nākt saskarē ar šādu izlaidību, tur neiegriezās. Vairījās pat pieminēt šī parka vārdu, lai nekristu aizdomās, ka esi tur bijis. Kārtības sargi neiejaucās šī parka „dzīvē". Mēdza teikt: „Kādu Dievam nav, tādi velnam ir, un katram vajag sava prieka."

Liekas, nupat sāk likt pamatus līdzīgam „piemineklim" mūsu tautas literātūrā. Jo dienas, jo piedauzīgākas vaļības sāk parādīties presē — sak', lasi, kairinies, un mācies, kā sievieti iegūt! Līdzīgas lietas lasāmas arī Dangava stāstā Spiets, un viņa darbā „Prezidenta iecelšana", vietā par strīpotiem Ēgiptes palagiem nav mazāk kairinātības. Kam tas vajadzīgs, un kāds tam nolūks? Vecie ļaudis teica: „Ja tu esi pārēdies jēlas gaļas, aproc, lai tā sapūst, bet nepārēdini citus!"

Kad tautā pacēlās balsis par O. Liepiņa romānu „Vēlā liesma", man iznāca saruna ar kādu prātīgu cilvēku par šo jautājumu, kādēļ tā raksta u.t.t. Un atbilde skanēja: „Ar ko sirds pilna, par to mute runā."

Man gadījās reiz publiskā vietā redzēt, kad kāds skatuves mākslinieks nesaņēma kāda rakstnieka sniegto roku sveicienam, sacīdams: „Negribu ne jūs pazīt, ne roku sniegt par to, ka esat savā grāmatā rakstījuši tik izlaidīgi vaļīgi par mūžībā aizgājušu, tautai tik mīļu sievieti." Rakstnieks savā grāmatā stāsta par šo sievieti kā par savu simpātiju.

Tiešām, vai vēl kas nekrietnāks var būt?

Ģimenes dzīvē mēdz sievieti cildināt kā māti, visas cilvēces klēpi un auklētāju, bet kad nu kādiem dekadentiem nav bijis naudas diezgan, vai, varbūt, par daudz, tad ...

Ja jau tā ir teļā, vai tad nebūtu labāk visām tām izvarotām sievietēm sākt runāt, ko „sarkanais necilvēks" — no kura mēs visi bēgām — izstrādājis? Vai nu vienalga, kā viņus sauc — Ivans vai Benedikts — viens ar varu, otrs ar viltu.

Protams, mēs nesniegsim roku ne vienam, ne otram, bet lūgsim visus mūsu presē darbiniekus stāvēt kā goda sargiem par mūsu literatūras skaistumu un glītumu. Lai paliek izlaidējiem Puškina parks!

Azile, Kanadā.

...s manuskriptus saīsināt.
...u nesaglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs ... pastmarka.
... rakstos izteiktās ... redakcijas viedoklim.

AUDZINĀT PAŠIEM SEVI UN JAUNIEŠUS LATVISKĀ GARĀ

GAIŠAS DOMAS UN CILDENAS IDEJAS JAUNATNES KONGRESĀ

13. februārī, sestdien, Filadelfijas Brīvo latvju biedrībā vērojama neparasta rosība. Redzams krietni daudz jaunu, gaišu seju, dzirdamas spirgtas un dzīves rūpju nenomāktas valodas. Te sabraukuši Austrumu piekrastes latviešu jaunatnes pārstāvji savā pirmajā apgabala kongresā pēc ALJA's iekārtas pārveidošanas, radot sava veida „federāciju".

Ar atzīstamu lietpratību un pašaizliedzību kongresa sarīkošanas „mājas darbus" veicis Filadelfijas latviešu jaunatnes pulciņš. Ievērojamu atsaucību jaunatnes kongresa sarīkošanai izrādījusi Brīvo latvju biedrība, nododot sanāksmes rīcībā savas sarīkojumu telpas. No austrumu piekrastes jaunatnes pulciņiem sabraukuši ap pussimts pilnvaroto delegātu, un mandātu komisijai pilnas rokas darba, pārbaudot pilnvaras un izsniedzot mandātus. Jauniešu vidū redzami arī ALJA's priekšsēdis Juris Šlesers un pulciņu nozares pārzinis Kārlis Zobs. No Vašingtonas ieradusies „Amerikas Balss" darbiniece Irene Karule, kas svarīgākās sanāksmes runas un debates uzņem skaņu lentā, eventuālai noraidīšanai uz Latviju. Ieradies arī ALA's pārstāvis, Latviešu akadēmisko mācības spēku prezidents un vairāku šejienes organizāciju vadītāji un pārstāvji. Kongresa svinīgo daļu vada Filadelfijas jaunatnes pulciņa priekšnieks Juris Jauntirāns.

Nozīmīgo jaunatnes sanāksmi ar svētbrīdi ievada prāvests K. Birznieks. Atklāj uzruna ALJA's priekšsēdis J. Šlesers norāda, ka jaunievēlamai Austrumu piekrastes valdei būs jāveido ļoti nozīmīgs tilts starp galveno valdi vienā pusē un jaunatnes pulciņiem un pašu jaunatni otrā. Tāpēc vēlēšanām jāpieiet ar vislielāko uzmanību un nopietnību, censoties panākt, lai tanī valdes locekļi no iespējami vairākiem pulciņiem.

Jaunatnes apvienībai jācenšas piepildīt šādus galvenos uzdevumus: audzināt pašiem sevi un jauniešus savas apkaimes jaunākos locekļus latviskā garā, izaugt un palikt par īstiem latviešiem. Tālāk, pārstāvēt latviešu jaunatnes uskatus plašākā sabiedrībā, it īpaši brīdinot un norādot, kādas briesmas draud no austrumiem. Un, beidzot, mūsu jaunatnes organizācijai jācenšas uzturēt rosība un dzīvība arī citās savas apkaimes latviešu organizācijās, neļaujot kristies sabiedrības aktīvitātes līmenim.

Goda viesi savos apsveikumos šoreiz uzņēmuši tik daudz augstu domu un dziļu atziņu, ka katra uzruna līdzīga īsam referātam.

ALA's un Kultūras fonda vārdā kongresu apsveic Dr. P. Norvilis, nododot arī sveicienu no prof. P. Lejiņa, kas saslimis un tāpēc nav varējis ierasties. — Ar prieku jākonstatē, ka ALJA veic to pašu darbu un risina tos pašus uzdevumus, ko daudz plašākā mērogā dara ALA's jaunatnes sekcija. Šai darbā mūsu jaunatnes organizācijām trimdā jāsatiekas ar daudz smagākām problēmām nekā kādreiz neatkarīgā Latvijā. Toreiz galvenais uzdevums bija, kā tikt uz priekšu, iegūt izglītību. Tagad blakus visam tam pati kardinālākā problēma ir, kā noturēties un palikt par latvieti vispatiesākā un cildenākā nozīmē. Neatkarīgā Latvijā par to nenācās ne domāt, ne rūpēties. Tagad tas ir citādi. Ir pat radies jautājums, vai palikšana par to, kas mēs esam — palikšana par latviešiem netraucē karjērai? Jāatzīst, ka ne. Tieši otrādi: sava latviskuma patturēšana un latviskās dzīves ziņas izkopšana lieliski sekmē un veicina arī tikšanu uz augšu.

Amerikas latviešu pašpalīdzības fonda priekšsēdis L. Bērziņš, nododams sveicienu no šīs lielās apdrošināšanas organizācijas, īpaši izcel jaunatnes vēlēšanos visu, ko tā sastop, pārbaudīt un novērtēt. Šai ziņā organizētā jaunatne sevišķi nozīmīga tāpēc, ka jaunatne atšķiras no vecākās paaudzes ar nesalīdzināmi lielākiem centieniem vēlēšanos meklēt jaunas vērtības un pārvērtēt vecās. Šais meklējumos un šai pārvērtēšanā tomēr jābūt uzmanīgiem, lai nemaldītos un nepazustu sev un savai latviešu tautai. Jāpatur arvien prātā, ka, ceļot lielu un daiļu celtni, arhitekts izmanto visas tās formulas, atzītas un paņēmienus, kas jau atrasti, lietoti un pārbaudīti priekš gadu simteņiem. Ja celtnieks to visu ignorētu un censtos atrisināt visu no jauna, savā mūžā tas neko nepaveiktu. Līdzīgi tas ir ar visas mūsu latviešu tautas kultūras celtni.

Filadelfijas latviešu organizāciju un draudžu saimniecības centra priekšsēdis Dr. A. Rudzis, sveicot jaunatnes sanāksmi atzīst, ka viņa vecuma paaudze noraugās uz jaunības dienām kā skaistāko un laimīgāko cilvēka mūža posmu. Jaunība ir centienu un meklējumu laiks, skolas un sevis veidošanas gadi. Vērtības un ideālus pieņemot un noraidot, jāievēro liela piesardzība un apdomība. Šai straujajā meklējumu laikā jaunatnei vēl nav vajadzīgo zināšanu, ne nepieciešamās pieredzes, nedz arī kritērija. Tāpēc jaunatnei nav viegli atšķirt, kam piemīt mūžības vērtība un kas līdzīgs vēja uzpūstām sēnalām . . . Šais gadu desmitos mēs piedzīvojam, ka, pretēji zināmu uzskatu noliegumam un pūlēm iegalvot, ka nacionālo ideju laiks izbeidzies, norisinās gluži pretējais. Tieši mūsu dienās nacionālo centienu apgarotās mūžības idejas pacēlušās vēl nebijušos augstumos un nacionālā apziņa sasniegusi tādu spraigumu, kā vēl nekad. Veseli kontinenti ceļas un meklē savu nacionālo izteiksmi. Nacionālā apziņa taisa galīgi atpalikušo tautu gara un dvēseles ... un tā atmodina miljonus viena ... tās tautās kultūrālā, tā saimnieciskā dzīvē.

Filadelfijas Brīvo latvju biedrības saimniecības dzīves vadītājs Dr. N. Vīksniņš izsaka prieku, ka jaunatne savu kongresā pulcējusies šīs biedrības pajumtē. Pēc viņa domām, starp divām kultūrām. Kā darbā, tā izvē mums jāsatiekas ar ikdienas dzīkultūru vienā un Amerikas kultūru otrā pusē. Sakarā ar to var rasties jautājums, vai mums, latviešiem, tās abas dzīvām kul-

(Nobeigums 8. lpp.)

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

KULTŪRAS DIENAS AUSTRĀLIJĀ

Kāda latviešu meitene par nesenajām Kultūras dienām Austrālijā mums raksta: „Kultūras dienas tika aizvadītas ļoti jauki, kaut gan gaisā bija karsti. Tautas dejas izdevās labi, bet tika viena nelaime — laiks bija neganti karsts. Mēs visi sēdām kā siena pļavā, bet tomēr turējāmies pa godam. Kopkoru koncerts un teātra izrāde arī izdevās teicami. Ar lielu baudu atsauksmēm — kaut gan mums pašiem nepatika ne tās dziesmas, ne arī luga."

PATĪKAMA PARĀDĪBA

Bija patīkami kādā svētdienā pēc pāris stundas latviskā vidē Sv. Andreja baznīcas augšējā zālē, kad TLB ansamblis uzveda Birutas Senkēvičas un Feliksa Lintiņa uzvedumu „Ūsiņa nakts". Izrādē bija daudz jauniešu, gan uz skatuves, gan skatītājos, tā pierādot mūsu vecākai paaudzei savu interesi par latviešu tautas garamantām.

PIANISTS VĒRTĒ DZIEDĀTĀJU

Gandrīz kā kuriozu varam lasīt ziņu kādā latviešu laikrakstā, ka pianiste Ingrida Gūtberga „Jau otru gadu piedalās Jaunanglijas novadā jūrijā, kas izrauga kandidātus Ņujorkas Metropolitena operas jauno dziedoņu sacensībai."

Tas ir dzirdēts, ka pianisti var „skrīnēt" arī dziedātājus?

SKALDA UN VALDA

Lasīts laikrakstā „The New York Times": „Ubago, aizņemies vai zodz. So mūzikālo uzvedumu par „bītņikiem" nopēla visi septiņi teātra kritiķi. Mūsu laikraksta kritiķis to nosauca par chaotisku. Uzvedums nobeidzās pagājušā vakarā."

Kas vēl apgalvos, ka kritikas neviens nelasa?

Ego.

GRĀMATVEDIS
GRĀMATVEDĪBAI UN IENĀKUMA NODOKĻU APR. UZŅĒMUMIEM.
Zvanīt
HU 5-6121 vai HU 3-9127
Toronto.

VAI SĀKSIES TRIMDINIEKU IZSPIEŠANA?

DRAUDOŠI VĀRDI SŪTNIM PROF. A. SPEKKEM

Čekas žurnālisti, kas kalpo Padomju Krievijas čekas Berlīnes aģentūras tā sauktajā „Komiteja par atgriešanos dzimtenē", jau mēnešiem ilgi pēc kārtas ķengā izcilus latviešu trimdas sabiedriskos darbiniekus, bet, laikam, apzinādamies, ka viņu neveiklie ķengājumi, tāpat kā kaķu lāsti, nekāpj debesīs, tagad, liekas, ir ķērušies pie „gara ieročiem", uzsākdami redzamu Latvijas valsts un sabiedrisko darbinieku politisku izspiešanu „maigā kārtā" norādot uz tiem šo darbinieku tuviniekiem, kas atrodas sarkano imperiālistu varā. Pirmais upuris izraudzīts mūsu sūtnis Vašingtonā A. Spekke, kuram pārmet „zooloģisku naidu pret padomju varu . . ."

Čekistu lapa raksta: „Rodas jautājums, kāpēc „sūtņa" kungam (čekisti vārdu sūtnis liek parasti pēdiņās",ref.!) ir tāds naids pret valsti, kurā visas padomju tiesības bauda viņa miesīgs dēls?" un tālāk:

„Lasītāju zināšanai — profesora Spekkes dēls Andrejs Spekke vācu okupācijas laikā strādāja par Cēsu apriņķa darba pārvaldes priekšnieku un bija SS leģiona kaŗa korespondents līdz pat kapitulācijas dienai. Viņš dzimtenē bauda visas tās tiesības un labumus, ko nodrošina PSRS Konstitūcija. Kā jau Andreja Spekkes piederīgie ASV to droši vien zina, viņam ir dotas visas iespējas strādāt tādu darbu savā dzimtenē, kas atbilst viņa izglītībai un spējām. Patlaban Andr. Spekke Latvijas Valsts izdevniecības uzdevumā no franču valodas tulko R. Vaijana „Amablu". Viņš mūsu dzīvē ir iekļāvies."

Protams, nekas nav minēts, ko Spekkes dēlam nācies pārciest laikā no kapitulācijas dienas līdz šai dienai, kad to „aplaimoja" ar ne visai ienesīgo tulkotāja darbu . . .

Bet ar to čekisti vēl nav apmierinājušies. Tie tālāk raksta: „Profesora Spekkes sievasmāsa — Edvarda Virzas atraitne — dzejniece Elza Stērste ir Padomju Latvijas rakstnieku savienības biedre (Spekkes dēls, laikam tātad tāds nav, jo citādi tas būtu rakstā minēts!), aktīvi darbojas mūsu literātūras laukā. Kā gan ar cilvēcisku saprātu var izskaidrot, ka profesors Spekke cīnās pret to valsts iekārtu, kuras humāno labvēlību, **par spīti šādai viņa nostājai** (mūsu pasvītrojums) bauda viņa dēls un svaine? Vai te nav ko nopietni padomāt pašam Spekkem, gan arī secinājumus izdarīt pārējiem latviešiem svešumā? Vai te nesabrūk visu emigrācijas dižmaņu un skribentu meliģie izdomājumi un šausmu stāsti par dzīvi dzimtenē?"

„Skribenti" varētu uz to atbildēt ar „nē", jau brīvajā pasaulē labi zināmas mokas, kādas pārdzīvojusi lielā latviešu dzejnieka Edvarda Virzas dzīves biedre dzejniece Elza Stērste, kas pēc atkārtotas deportācijas uz tālākiem Krievijas apgabaliem, laikam Vorkutas spaidu darbu nometnēm, tagad ir gan atgriezusies Rīgā, bet pilnīgi sagrauzta un slima, bet tai, par spīti samērā lielajam vecumam (viņai tagad ir 75 gadi) un nedziedināmai slimībai (trieka), jākalpo kā franču tulcei „humānai padomju varai". „Nehumānajā" Kanadā tā jau piecus gadus būtu saņēmusi vecuma pensiju!

Vai mūsu čekas „kollēgas" nevarētu pie gadījuma paskaidrot, kādu noziegumu dēļ tad dzejniecei Elzai Stērstei bija visas šis mokas jāpārcieš? Ko pārcietis Spekkes dēls, mēs arī neviens nezinām . . .

Bet dīvaini liekas ar lieliem burtiem iespiestie pēdējie čekista G. Bērziņa, kas ir šī izspiešanas raksta autors, divi teikumi:

„TAPĒC NOPIETNI JĀJAUTĀ, KUR PAŠREIZ STRĀDĀ PROFESORS SPEKKE? KĀ VĒSTURNIEKS, KĀ POLITIĶIS UN KĀ SAVA DĒLA TĒVS?"

Šinīs vārdos un to iespiešanā ar lielajiem burtiem vien jau var saskatīt mazapslēptus draudus mūsu sūtnim. Pretēji visā civilizētā pasaulē pieņemtajiem tiesību principiem, ka katra persona ir atbildīga tikai par saviem noziegumiem un nevienam viņu tuvam vai tālam piederīgam par to nav jāatbild, plašajā austrumu babaru sarkanajā imperijā vēl, laikam, pastāv aizvēsturiskie atriebības principi, kas, ja nevar piekļūt īstajam vainīgajam, soda tā tuviniekus. Liekas, ka skaidrāk par šo rakstu nebūtu iespējams atklāt padomju sistēmas reakcionāro dabu.

Nav jābūt pravietim, lai paredzētu, ka pēc Spekkes tādu pašu spiedienu izdarīs pret citiem latviešu valsts un sabiedriskiem darbiniekiem! Tas ir tikai laika jautājums, jo padomju satrapijā visu cenšas darīt seriju veidā, īpaši politikā.

Budzis.

ŠAI DARBĀ VARAM IZIET TIKAI VIENOTI

ALA's 9. kongresa Kalamazū (13., 14. un 15. maijā) rīcības komitejas locekļi savā trešajā sanāksmē vairākkārt cildināja un apsveica organizāciju vienotību.

Kalamazū latviešu organizāciju pārstāvji kā pamatu rīcības komitejas sastāvā izraudzīja Latviešu b-bas valdi, kas kopīgajā darbā aicināja pārstāvjus no katras latviešu organizācijas, draudzes vai kopas. Uz aicinājumu nav vēl atsaukusies DV apvienība un Vanadzes, bet DV vīru koŗa pārstāvis pieteicies, — 14. februāŗa sēdē ziņoja rīcības komitejas priekšsēdis J. Grotēns. Rīcības komiteja jau paspējusi labi sazarot, sadalot darbību vairākās apakšnozarēs, kuŗas uzdevumus veic patstāvīgi, bet ziņojumus par darbību sniedz kopīgās sanāksmēs.

Ne visai viegli ir darbība saimnieciskajā izkārtošanā, kur darīšana ar naudas izdošanu, lai segtu kongresa izdevumus. Šo jautājumu sīki apgaismoja budžeta nozares loceklis J. Karps, ziņodams, ka kongresa un blakus sarīkojumu budžeta projekts sabalansēts uz $1.150,00 ieņēmumos un izdevumos. Arī kongresa telpu jautājums izkārtots. Tās nolīgtas jaunajā „Carver centrā", kas atrodas pilsētas centrā un atzītas par piemērotām. Koncertam telpas paredzētas kolledžas „Stetson" kapellā, bet ballei — „Recreation Park" jaunajā zālē. Telpu dekorātors mākslin. A. Vinklers par savu darbību izteicās divos vārdos: „Projekts top." Sarīkojumu programmas izkārtošanu veic sarīkojumu daļa. Tās pr-dis O. Reinvalds, ievadot ziņojumus, atzinās: „Negāja tik viegli, kā bija ieplānots, bet savu akceptu koncertēt jau devuši: koris „Dziesmu Vairogs" diriģenta A. Kalnāja vadībā (77 koristi), solisti P. Lielzuika un E. Reinvalde un pianiste Z. Ore. Koncertēt aicināts arī prof. V. Rušēvics."

Par informācijas nozares darbību ziņoja tās sekretārs J. Salna; bez tiešās sarakstes ar ALA's centrālo valdi veikti vēl citi darbi, iegūti Kalamazū pilsētas plāni, ko piesūtīs ikvienam kongresa delegātam. J. Grotēns ierosināja informaācijai izgatavot šīs pilsētas aprakstu. P. Austriņš ierosināja par goda viesiem kongresā lūgt sūtni prof. A. Spekki, Mičigenas gubernātoru Viljamu, Kongresa locekļus Johansenu un Bentliju un pilsētas galvu G. Gilmoru u. c.

V. B.

Savienotās VALSTIS

ČIKĀGA

● Ar Ad. Alunāna lugu Seši mizi bundzenieki viesosies DV apvienības Milvoku teātris Krolla Kultūras biroja sarīkojumā Čikāgā, svētdien, 28. februārī, pl. 3 p.p. Pulaski Park zālē, 1419 W. Blackhawk St. (Nobl ielas stūrī). Lugu iestudējusi M. Valtere-Einberga, dekorātors Herberts Zellis, apgaismotājs Silvestris Skurulis, deju konsultante St. Graudiņa. Piedalās: Miķelis Grants, Millija Valtere - Einberga, Viktors Zālītis, Osvalds Blūms, Olģerts Skostiņš, Gundega Peniķe, Marija Kalna, Velga Misiņa, Juris Steinbergs, Gunibalds Breņķis, Andrejs Cukurs, Zinaida Breņķe, Ingrida Breņķe, Marija Pētersone, Alda Andersone, Anda Andersone.

Iejas maksa $2,- un $1,50, studentiem un skolēniem 50¢. Vietas numurētas, biļetes iepriekš var pasūtināt pa telefonu MOnroe 6-5399 no pl. 7 — 9 vakaros, izrādes dienā stundu pirms izrādes sākuma pie kases.

Milvoku DV teātŗa ļaudis A. Alunāna „Seši mazi bundzinieki" iestudēja atceroties latviešu teātŗa 100 gadus. Šī luga gan nav tā, ar kuŗu latviešu teātris uzsāka savas gaitas, bet mūsu teātŗa sākumi tik cieši saistīti ar Alunāna vārdu, ka nevaram nepieminēt mūsu teātŗa tēvu. „Seši mazi bundzinieki" savukārt ir tā Alunāna luga, kas laika tecējumā vismazāk zaudējusi no sava teātrālā jaukuma un kas sevī nes iezīmes virzienam, kādā vēlāk auga mūsu drāmatiskā rakstniecība. Ar savu dzīvo teātrālitāti, humoru, asprātīgām situācijām un reljefiem raksturiem arī šodien luga sagādā daudz prieka.

● Bērnu mūzikas pēcpusdiena, ko pirmoreiz Krolla Kultūras birojs sarīkoja svētdien, 14. februārī, plkst. 5 p.p., Hull House kamīnu zālē, bija ieinteresējusi jo kuplu klausītāju skaitu. Starp 15 audzēkņiem uzstājās 14 klavierniеki un viens akordeonists. Daži uzrādīja teicamas mūzikālas spējas. Bērnu vecums svārstījās no 6 — 16 gadiem. Pēc atklāšanas vārdiem biroja vadītājs vadību nodeva Anitai Strautniecei, kas pieteica jaunos „māksliniekus" un teicami vadīja pēcpusdienu. Izpildītāji nāca galvenokārt no V. Treimaņa un Vl. Višteļa mūzikas studijām, tā liecinot par studijās valdošo mūzikas garu.

S. O.

KALAMAZŪ

● 11. februārī latviešu skautu priekšnieku vad. A. Artmani, noskautoto 30 gadu atceres dienā ziediem, balvām, telegrammām un sirsnīgiem vārdiem sveica Latviešu skautu priekšnieks A. Grigors, Latviešu gaidu pr-ce E. Laufere, 2 nov. gaidu vienības, 3. nov. skautu vienības, vecāku padomes, skautu - gaidu vadītāji, draugi un labvēļi.

● No 12. līdz 19. martam Latviešu biedrības namā notiks prof. A. Annusa, Fr. Milta, J. Gaiļa un M. Krūmiņa gleznu izstāde.

● Vijas Stokmanes (soprāns) un Dairas Kalnājas (klavieres) koncerts paredzēts aprīļa mēnesī.

● Amerikas latviešu teātŗa Vašingtonas ansambļa viesizrāde ar M. Zīverta lugu „Klauns Fiasko" režisora Osv. Uršteina vadībā notiks aprīļa mēnesī. Izrādi rīkos Latviešu b-bas sarīkojumu daļa.

● Kalamazū ev. - lut. latviešu draudze konstatē, ka Ziemassvētku dāvanām draudzes namam ienākuši $406,00. Draudzes locekļu kārtējā sanāksme 28. februārī pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējā zālē. Darba kārtībā: 1960. g. budžets, pag. gada pārskats, pārvaldes ziņojumi un citi jautājumi.

● Latviešu biedrība rīko sestdien, 27. februārī, plkst. 8.30 vakarā Latviešu namā, 2319 Amherst ielā, bazāru ar mantu izlozi un balli. Atlikums nama izmaksai.

● Sarīkojumu ciklā pēdējais šīs sezonas sarīkojums notiks 5. martā — viesosies Milvoku DV teātŗa kopa ar A. Alunāna komēdiju „Seši mazi bundzinieki", M. Valteres-Einbergas režijā.

● 13. martā Latviešu namā notiks dzejnieka Friča Bārdas atceres vakars ar referātu, dziesmām un deklamācijām. Rīkotāja — Latviešu biedrība.

● Latviešu biedrības dāmu komiteja konstruējusies šādā sastāvā: priekšniece H. Pole, priekšnieces vietniece M. Sviķe, sekretāre E. Krasta un kasiere L. Bērziņa. Mantzines pienākumus pildīs M. Sviķe un L. Bērziņa.

● Jelgavas 75. skautu vienības mazskautu pulciņā no jauna iestājušies: Raimonds Ziemelis, Juris un Jānis Baltmaņi, Laimons Zaķis un Indriķis Zands. Mazskautus vada M. Ķestere, I. Zands un I. Jirgens. Skautu pulciņā iestājies Andris Vizulis. Mazskautu un skautu nodarbības notiek otrdienu vakaros Kalamazū ev.-lut. draudzes namā, kur iekārtotas atsevišķas skautu un gaidu mītnes.

● Šis gads Kalamzū latviešu sabiedriskajā dzīvē ir "jubileju" gads. Sv. Jāņa ev.-lut. draudze tikko atskatījās uz 10 gadu darbību. Arī otra, ev.-lu.t latv. draudze, tuvākā laikā pārkāps 10 gadu slieksni. Latviešu biedrībai 10 gadu būs jūlija mēnesī. Arī Jauatnes kopai kopš darbības uzsākšanas pagājuši 10 gadi. Koris "Dziesmu Vairogs" šinī pašā gadā atskatījās jau uz 15 gadiem dziesmu druvā. Droši vien, būs arī vēl citas organizācijas, kuŗām no darbības uzsākšanas būs aiztecējuši jau 10 gadi.

● DV vīru koŗa dalībnieku kārtējā sanāksme notika 14. februārī. Par koŗa priekšnieku ievēleja J. Vasari, bet valdē: J. Karlsonu, A. Ozolu, J. Žumburu un A. Tralmaku. Diriģents arī turpmāk būs Jānis Zuika. Pašreiz korī ir 22 vīri, kas svētdienu rītos pulcējas Latviešu biedrības namā uz saviem kārtējiem mēģinājumiem. Koris piedalīsies 28. maijā Kanadas DV svētkos, Indianapoles dziesmu svētkos, DV dienās Klīvlendā un aprīļa mēnesī rīkos dziesmu dienu Kalamazū. Bez tam saņemti uzaicinājumi viesoties Saginavā un Detroitā.

B.

LIELĀ VILŠANĀS

N. Bulmaņa atskats pagātnes notikumos

„Ko vienkārši cilvēki savā ikdienas valodā sauc par blēdi, krāpnieku, to starptautiskā forumā devē par diplomātu, politiķi."

No Frīdricha Lielā vēstules - testamenta dēlam.

I

Maijā notiks galotņu konference, kuŗā atkal dalīs pasauli. Tas skars arī mūs, tāpēc gribas mest skatu atpakaļ vēl nemaz tik senajā pagātnē, kad 2. pasaules kaŗa laikā toreizējās galotnes Čerčils, Rūzvelts un Staļins, vēlāk Trūmens, Kvēbekā, Vašingtonā, Kasablankā, Maskavā, Kairo, Teherānā, Jaltā un Potsdamā pārkārtoja Eiropas karti, un kas no tā iznācis.

Uzmetot pavisam paviršu skatu Eiropas politiskajai kartei, kāda tā bija pirms kaŗa sākšanās, redzam tur daudzas mazas, brīvas un neatkarīgas valstis, kas neatlaidīgā darbā sacentās materiālo un kultūrālo vērtību vairošanā. Pašā centrā bija tumšāks laukums — neapmierinātā un nemierīgā Vācija, Austrumu pamalē lielā Padomju Savienība arvien bija kā noslēpumains un draudīgs tukšums.

Pēc 6 gadiem kaŗš beidzās ar sabiedroto uzvaru; likās dabiski, ka visiem tumšajiem traipiem vajadzētu pazust un Vecajai Eiropai atspīdēt visā savā spožumā. Bet aina atklājās pavisam citāda: cik daudzas tautas un brīvas valstis tika iegrūstas postā un nelaimē — Igaunija, Latvija, Lietuva, Polija, Čechoslovakija, Rumānija, Bulgārija Ungārija un puse no Vācijas.

Pavisam neticami un ar cilvēka veselu prātu nesaprotami: priekš kā tad bija kaŗš ar milzīgajiem materiālu un asiņu upuriem? Ienaidnieku taču uzvarēja, bet sarkani melnais traips nu apklāj pusi Eiropas. Kā tas varēja notikt?

Latvija, Tautu Savienības cienījama locekle ar vietu padomē, ar kaimiņiem dzīvoja mierā un saticībā. 1920. gada miera līgums ar Padomju Savienību tai garantēja neatkarību uz mūžīgiem laikiem. Arī Tautu Savienības statūts, Briāna - Kelloga pakts, radīja drošības sajūtu un pārliecību, ka mums nekādas briesmas nevar draudēt. Tautā bija tāda uzticība un paļāvība taisnības principu uzvarai, ka ik uz soļa varēja dzirdēt: angļi un amerikāņi to nekad nepielaidīs. Tāpat daudzi gaidīja palīdzību no Zviedrijas, un tieši labie zviedri bija tie, kas pirmie pasteidzās mūs norakstīt par labu Krievijai. Arī leģionāru izdošanas lietu laikam gan nekad nevarēsim aizmirst.

Toreiz bijām no ārpasaules nogriezti un ticējām labvēlīgajām baumām pārliecībā, ka taisnība uzvarēs. Tagad, pēc 15 gadiem, daudzi toreiz slepenie dokumenti ir publicēti un pieejami ieskatam. Ir svarīgi noskaidrot, kā tad īsti tika mesti kauliņi par mūsu likteņiem, un tas ir šī raksta nolūks.

Kar 1939. g. kaŗa draudu mākoņi cieši savilkās ap mūsu kaimiņu Poliju, bija saprotama Latvijas politikas tendence neļauties sevi ieraut kaŗā, no kuŗa mums nekas labs nebija gaidāms. Droši vien, mūsu valstsvīriem vilinošā gaismā šķita mazās Holandes un Dānijas piemērs I. pasaules kaŗā, kad tām izdevās palikt neitrālām un, tirgojoties ar abām kaŗojošām pusēm, kļūt bagātām.

Visi angļu mēģinājumi ievilkt Maskavu koalīcijā, lai balansētu Vāciju, atdūrās pret Baltijas valstu un Polijas nevēlēšanos saistīties ar Krieviju, jo tas būtu saistīts ar sarkanarmijas laišanu cauri pašu territorijām, kas nozīmētu galu šā vai tā.

Taču negaidītu nāves triecienu šai neitrālitātes politikai deva Vācija, kas 1939. g. 23. augustā nolīga draudzības un neuzbrukšanas līgumu ar Padomju Savienību, tā sauc. Molotova - Ribentropa paktu — kuŗa slepenā klauzula nāca gaismā tikai Nirnbergas prāvas laikā. Tās saturs bija šāds:

. . . Politiski territoriālu pārvērtību gadījumā, Baltijas valstīm piederošos apgabalos (Somija, Igaunija, Latvija, Lietuva) Lietuvas ziemeļu robeža tiek atzīta par robežu starp Vācijas un Padomju Savienības interešu sfairām. 2 paragrāfā seko interešu sfairu robeža Polijā (aptuveni agrākā Kersona līnija).

Tā Hitlers mūs bija pārdevis Staļinam, lai vēlāk „atbrīvotu". Tas ir smalks divu galotņu diplomātijas meistardarbs, un, ja runājam par Vāciju, tad nevajadzētu viegli paiet garām un aizmirst, ka mūsu tiešais nelaimju cēlonis un iemesls bija viņa. Ribentropu Nirnbergā par līdzīgiem nodarījumiem notiesāja. Bet mūsu lieta tika apklusināta, augsti stāvošā otrā nozieguma partneŗa dēļ, kuŗa pārstāvji sēdēja soģa krēslos.

Vācu rīcības pamatā bija Hitlera iedomātā teorija par iedzīvotāju saspiestību un šauro dzīves telpu. Tās aplamību pierādījis tagadējais Vācijas piemērs, jo nabadzīgākajā pusē, maizes klētij atrodoties aiz dzelzs aizkara, iespējams nodrošināt augstu dzīves standartu un nodarbinātību ne tikai 60 milj. vietējo iedzīvotāju, bet arī uzturēt daudzus miljonu bēgļu.

Hitleram bija arī otra alternātīva — apstāties un nesākt kaŗu. Eiropas politiskais līdzsvars tad nebūtu izjaukts, starptautiskie institūti un līgumi nebūtu izputināti un mēs droši vien vēl šobaltdien mierīgi dzīvotu savās mājās.

Un ja arī Krievija iedomātos mūs apdraudēt un uzbrukt, mūsu stāvoklis būtu pavisam citāds ar Tautu Savienību un brīvo Eiropu mūsu aizmugurē. Bet neprāta balss uzvarēja. Un tā Vācijas uzbrukums Polijai 1939. g. 1. septembrī izraisa Otro pasaules kaŗu .

Notikumi seko žilbinošā ātrumā. Polija tiek iznīcināta 27 dienās; 10 dienas pirms Varšavas kapitulācijas sarkanarmija izdara dunča dūrienu Polijas mugurā un ieņem tās austrumdaļu. Mūsu telpā seko Krievijas uzbrukums mazajai Somijai, padomju bažu ierīkošana un Baltijas valstu okupācija, kas noved mūs pie Baigā gada.

1940. g. pavasarī Rietumos sākas lielā Vācijas ofensīva.

Dānija tiek okupēta 1 dienā, Norvēģiju iekaro 3 nedēļās, Beļģija kapitulē pēc 18 dienām, Holande spēj noturēties 5 dienas, Francija sakauta 6 nedēļās un angļu ekspedīcijas korpuss tiek iesviests jūŗā pie Denkerkas. Rietumos pretinieku vairs nav, izņemot angļu salas, un vācu kaŗa mašīnas ātrumā pārsviežas uz dienvidaustrumiem. 1941. g. pavasarī vācieši okupē Dienvidslaviju, Grieķiju un Krētu. Vienīgi Anglija nepadodas un, palikusi viena, izmisīgi cīnās gaisā un uz jūŗas.

Kamēr šie notikumi risinās un mēs dzīvojam Baigā gada ēnā, Staļins ar Hitleru pārdzīvo medusmēnešus. Pēc Polijas sakāves Staļins sūta Hitleram apsveikuma telegrammu:

„Sirsnīgi apsveicu ar kaŗa gājiena sekmīgām beigām; draudzībai starp Padomju Savienību un Lielvāciju, kas apzīmogota ar kopīgi izlietām asinīm, ir visas izredzes būt ilgstošai un stiprai."

Katrā Vācijas uzvaras gadījumā Staļins sūta Hitleram „liesmainus" apsveikumus. Šie apsveikumi raksturo viltīgā gruzīna divkosīgo spēli. Komūnistu pasaules iekaŗošanas plāni nebūt nav mainījušies, bet krieviem pacietības daudz un nav kur steigties — lai Rietumi noasiņo, plēšoties savā starpā; kad pienāks īstais laiks, sarkanarmija pārstaigās Eiropu un uzspraudīs sarkano karogu Gibraltārā.

Vērīgs novērotājs varēja saskatīt, ka neīstā draudzība ilgi nepastāvēs. Hitleram bija divas iespējas: vai nu nobeigt Angliju vai, lai novērstu draudus aizmugurē, vērsties pret Krieviju.

Anglijas iekaŗošanas priekšnoteikums bija iegūt virskundzību gaisā un izslēgt Anglijas vareno floti. Bet tā kā tas nenotika, tad pēc Krētas ieņemšanas un pēdējā flanka nodrošināšanas varēja sagaidīt, ka pienākusi kārta Krievijai.

Turpinājums 6. lpp.)

CEĻA VĀRDI

Ja gribi pētīt zvaigznes, tad stāvi cieši uz zemes abām kājām.

Viktors Dāle

★

Ar nežēlību cilvēks nevar iegūt sirdsmieru.

★

Sieviete domā ar sirdi.

Pēteris Aigars.

★

Cilvēkiem ar netīru dvēseli bieži ir vistīrākās rokas.

Teodors Dreizers.

★

Ar atklātību diplomātijā var piedzīvot vispārsteidzošākos panākumus.

Fransoa - Ponsē.

DAŽOS VĀRDOS KANADĀ

Ontario valdība izšķīrusies paaugstināt sodanaudas tiem, kas pārdos alkoholiskus dzērienus nepilngadīgiem jauniešiem. Līdz šim likums paredzēja sodu $10,- līdz $50,- apmērā, bet tagad — $40,- līdz $500,-.

„Atomic Energy of Canada Ltd." sabiedrība cer no ASV valdības saņemt ap 5 milj. dolaru lielu pabalstu, ko izmantos atompētniecībā.

Ontario provinces premjērministrs Leslijs Frosts izteicies, ka viņam apnicis klausīties baumas par viņa atkāpšanos no amata, kas cirkulējot šinī provincē jau 11 gadu, kopš tās dienas, kad viņš izraudzīts par premjēru.

Saslimšanas dēļ Italijas premjērs A. Seņi atlicis savu Kanadas apciemojumu uz vēlāku laiku. Viņa ierašanās Kanadā bija paredzēta 29. februārī.

Manitobas provinces valdība iegādājusies elektronu „smadzenes", kas domātas matēmatiskajām kalkulācijām. Jaunā aparāta lietošana jūtami ietaupīs laiku biroju darbiniekiem.

Toronto universitātes studenti nodibinājuši nelielu „bītņiku" trupu, kuŗa par $50,- atlīdzības uzņemas iepriecināt plašāku sabiedrību ar visādiem priekšnesumiem.

Kreislera autofirmas viceprezidents Harijs E Čisbro (Chesebrough), kas nesen viesojās Toronto, domā, ka nākošo 10 gadu laikā īpaša enerģijas vienība, ūdeņraža un gaisa iekšējās reakcijas rezultātā, kalpos kā dzinējspēks šī kontinenta automašīnām un aizstās līdzšinējos cilindru motorus.

Parlamenta debatēs Otavā atklājies, ka visā Kanadā patlaban ir 788.000 bezdarbnieku. Liberāļu partijas ierosinājums pārspriest šo problēmu atklātā sapulcē nav atradis dzirdīgas ausis valdošajā partijā.

FILMU Pasaule

Prominenta Hongkongas architekta meita, 20 g. v. Nansija Kvana tēlos Sūziju, ielas staigūli, filmā „The World of Suzie Wong". Šīs filmas uzņemšana filmproducentiem izmaksās ap $2.800.000,-. Nansija ir ne tikai talantīga aktrise, kā ziņo Holivūdas filmrežisori, bet arī teicama baletdejotāja. Viņa aizstās Brodveja aktrisi Fransi Nujenu, kuŗai sākumā bija paredzēta šī loma, bet kā tagad noskaidrojies, pēdējā „pēkšņi saslimusi" un jūtami pieņēmusies svarā, resp. 30 mārciņu.

☆

ASV televīzijas komiķis Džeks Pērs izlīdzis ar NBC sabiedrību un jau 7. martā atsāks savas vēlās vakara izrādes.

☆

Toronto pilsēta joprojām ir nostādīta it kā pabērna lomā attiecībā uz jaunāko filmu izrādēm. Piemēram, Ņujorkā jau teršo nedēļu no vietas var skatīt filmas „Our Man in Havana", „Suddenly Last Summer", „Can-Can" un „Scent of Mystery", kuŗas Toronto labākā gadījumā ieradīsies tikai šī mēneša beigās.

☆

Baletdejotāja Moira Šīrera saistīta filmai „Peeping Tom", kurā tā tēlos „bītņiku".

A. K.

MONTREĀLĀ
Europe Stationary
1980 St. Catherine W.,
dabūjami
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķi numuri

PAR ZINĀTNI, DARBU, SKAIDRĪBU,

Šī gada 15. februārī pagāja 35 gadi, kopš nodibinājās Latvijas universitātes studentu vienotne „Līdums".

Latviešu studentu organizāšanās sākumi meklējami jau 19. gadu simteņa otrā pusē, kad Tērbatā un Rīgā izveidojās slēgtās studentu organizācijas, kuŗas itin plašu darbību izvērsa Latvijas universitātē drīz pēc brīvības kaŗa izbeigšanās. Nav noliedzama ievērojamā loma, kāda piekrita izglītotajiem latviešiem Latvijas idejas izauklēšanā un vēlāk arī patstāvības izcīnīšanā un jaunās valsts aizsardzībā, tomēr drīz vien daudzi jaunie latviešu studenti nejutās apmierināti ar pastāvošo studentu organizāciju garu un paražām. Zināma loma latviešu jaunās audzes meklējumos pēc jaunām atziņām un idejām studentu un visas akadēmiskās saimes sadzīves laukā piekrita laikrakstam „Students" un personām, kas šo laikrakstu rediģēja. Radās vienotnes Zelmenis un Līdums (studentiem) un Latviete un Ausma (studentēm). Līduma un arī pārējo vienotņu mērķi un centieni bija izteikti vārdos: „Zinātne, darbs, skaidrība, brīvība un tēvzeme". Bez lieka spožuma un ārišķības, bez dižošanās un iedomības Līdums centās izveidot īpatnēju un reizē arī latviešiem vairāk atbilstošu iekšējo iekārtu un terminoloģiju, piem., „sagaitas", „sirmās stundas", „augstos" un „darba svētkus", „dzimtu puduŗus", „savīešus", „draugus", „vecajos" u.t.t.

Idejām, kas bija liktas Līduma u. c. vienotņu pamatā, bija simtiem sekotāju studentu saimē, vecākajā akadēmiskajā paaudzē, un ceļš tām bija pavērts arī plašākā sabiedrībā. Beidzoties akadēmiskajam gadam, ik pavasari Līdums izgāja sabiedrībā ar saviem Augstajiem darba svētkiem, kas ikkatrā gadījumā kalpoja kāda vienotnes centiena veikšanai, nododot tautai kādu pašu spēkiem un līdzekļiem paveiktu paliekamu un ierosinošu darbu, ar to uzsvērot, ka studenti nav zaudējuši kontaktu ar savu tautu. Kā piemērus lai minam Kauguru nemieru upuŗu pamestās kapu vietas apkopšanu un apzīmēšanu ar pieminekli, kā arī plašāku vēsturisko materiālu savākšanu par latviešu sarkan-balt-sarkano karogu un to nodošanu Cēsu vēsturiskajam muzejam u. t. t.

Studentu dzīvē vienotņu sauklis pēc vienotības nobrieda arvien vairāk, un tā 1935. gadā Līdums un daudzas citas latviešu studentu organizācijas sadevās rokās un apvienojās vienību savienībā, vienotnēm pārdēvējoties pas v i e n ī b ā m. Līdumieši čakli turpināja piedalīties laikraksta „Students" izveidošanā; ar līdumiešu palīdzību radās Latvijas Mākslas akadēmijas audzēkņu vienotne „Zaļā Zeme"; līdumieši izveidoja draudzīgas attieksmes ar mūsu brāļu tautas lietuviešu Ateitininku studentu organizācijām, u. t. t.

Centieni, kas vadīja līdumiešus brīvajā Latvijā, ir tikpat nozīmīgi un vērtīgi ceļrāži ikvienam latvietim brīvajā pasaulē un trimdā. Gaišā latvietības lāpa, kas tika pacelta Rīgā pirms 35 gadiem, nav izdzisusi, un kamēr vien kāds līdumietis būs starp dzīvajiem, tik ilgi turpināsies Līduma uzsāktais darbs. Līdumietis, lai kur tas arī atrastos, savās domās, vārdos un darbos dzīvi veidos centienu — **zinātne, darbs, skaidrība, brīvība un tēvzeme** — garā. Visu skaidru! ar šo sūtu sveicienus visiem divi simti līdumiešiem dzimtenē un brīvajā pasaulē.

Dr. P. Zariņš.

DV PILNSAPULCE . . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

Lai veicinātu skolu un jaunatnes darbu, nolemj, ka summas, kas ienāk DV KV, un kuŗām nav norādījuma kā aprūpes summām, ieskaitāmas DV KV rīcībā, kas izlietojamas jaunatnes, skolu atbalstam un DV organizācijas darbības aktivizēšanai, šim vajadzībām paredzot budžetā $300,—. Budžetu 1960. gadam pieņem $1.640,— apmērā.

Pieņem CV pārstrādātos DV darbības noteikumus. Par CV priekšsēža amata kandidātiem nākošām CV vēlēšanām izrauga V. Janumu un V. Hāzneru.

N. Līdeks aicina nodaļām sniegt materiālu atbalstu Džonesa tēva pieminekļa uzstādīšanai. Jautājuma tālāku izkārtošanu uztic DV Kanadas valdei.

Sanāksme ar applausiem apsveic atzinības raksta pasniegšanu E. Breikšam.

Klātesot 25 balstiesīgiem delegātiem, par DV Kanadas valdes pr-di ar aklamāciju ievēl Vitāli Muktu.

Par priekšsēža vietnieku ievēl Elmāru Krūku (14 b.). Valdē: J. Roni (23), K. Benconu (20), R. Epneru (19), E. Breikšu (18), A. Kvēpu (16), A. Ūdri (14) un J. Celmu (13). Revīzijas komisijā: A. Zibeni, A. Akmeni un L. Līdumu. Goda tiesā: O. Zvirgzgraudu, P. Vasariņu un N. Līdeku.

Sanāksme noritēja labas sadarbības zīmē, sanāksmes darba gaitai ar lielu interesi līdzi sekoja ASV DV viesis V. Hāzners, atvadoties nododot labākos vēlējumus jaunievēlētai DV Kanadas valdei, un novēlot labu DV 15 gadu svētku izdošanos.

Par delegātu paēdināšanu gādāja viesmīlīgās DV Toronto vanadzes priekšnieces M. Jonānes vadībā, par ko delegāti sirsnīgi pateicas Vanadzēm, tāpat arī DV Toronto nodaļai par atbalstu sanāksmes noorganizēšanā un telpām. Pēc oficiālās sanāksmes 13. februāŗa vakarā Komitejas Latvijas brīvībai pārstāvis V. Hāzners informēja klātesošos par pašreizējo stāvokli Latvijā.

K.

LATVIJAS AMERIKĀ
pārstāvis
ST. KATARINĒS
H. Greble, 85 Maple St.,
St. Catharines, Ont.,
kārto abonementu, sniedz un pieņem informāciju.

JAUNI LIKUMI AUSTRIJĀ

Austrijas tieslietu ministrs nesen pieteicis plašas likumu reformas, par kurām pavasarī diskutēs un balsos turienes parlaments. Reformas nāves soda atjaunošanu neparedz, bet tā vietā paturēs mūža cietumsodu, no kuŗa notiesātos vairs nedrīkstēs atbrīvot. Līdz šim Austrijā uz mūžu cietumā notiesātos bieži vien jau pēc dažiem gadiem par labu uzvešanos no cietuma atbrīvoja. Likumu reformas paredz arī jaunus jēdzienus, kā „slepkavība uz lūgumu" un „slepkavība aiz līdzcietības". Par šādiem nodarījumiem paredzēti cietumsodi līdz pieciem gadiem. Pēc reformas projekta homoseksuāli nodarījumi Austrrijā vairs nebūs sodāmi, ja vien tie nebūs vērsti pret nepilngadīgiem un nebūs aizkāruši apkārtnes tikumību. Arī citiem nodarījumiem, kā abortiem u.t.t. reformas projekts paredz pieiet mazāk no kriminālā, bet vairāk no humānā viedokļa, pie kam saimnieciskajiem apstākļiem vainas mīkstinošos apstākļos būšot ierādīta ļoti nozīmīga vieta.

Prof. Pēteris Ķiķauka

PIEZĪMES PAR MŪSU LITERĀRO VALODU (9)

DAŽI SLAVISMI UN ĢERMĀNISMI

Ravējot „valodas nezāles", tika izskausta ne viena vien slaviska vai ģermāniska vārda forma un konstrukcija, pie kuŗas bijām jau pieraduši. Grūtības tomēr bija un vēl tagad ir tai ziņā, ka nav viegli vienmēr izšķirties par to, kas ravējams un kas atstājams. Atšķirt tīro labību no nezālēm ir valodas laukā grūtāk nekā saimnieka druvā. Nelatviskās „jumpravas" vietā ievest „jaunavu" nenācās grūti. Grūtāk būtu atbrīvoties no tiem patapinātiem vārdiem, kas pārņemti senākos laikos. Kā lai iztiekam bez vārdiem: baznīca, bļoda, gavēt, grāmata (grieķu cilmes, bet ar krievu starpniecību), grēks, nedēļa, pīrāgs, soģis, svece, svēts, zvans, zvanīt (slavismi); bomis, dīķis, dvielis, īrēt, meita, pīpe, smēķēt, spēlēt, ziepes, vanna, vērte, vērtība, vērtīgs (ģermānismi); ķīla, loms, laulāt, maksa, sēne, puika (lībismi resp. igaunismi)? Vajag tikai pašķirstīt Mīlenbacha vai Endzelīna Latviešu valodas vārdnīcu, kur parādītas arī vārdu etimoloģijas, lai redzētu, cik daudz vārdu esam patapinājuši no citām tautām.

Latviešu pareizrakstības vārdnīcā trūkst vārda „slikts". Laikam „izskrīnēts" tā ģermaniskās cilmes dēļ (no viduslejas vācu „slicht", vācu schlecht). Bet ko liksim vietā? Ja kādu agrāk lietotu vārdu grib izskaust, tad pareizrakstības vārdnīcā būtu vajadzējis norādīt arī vārdu, ar kuŗu aizstājams izskaužamais. Mīlenbacha vārdnīcā šis vārds atrodams ar šādu paskaidrojumu: „slikts, adv. slikti schlecht, gering". Un kā piemēri uzrādīti: „slikts laiks", „slikts gads" t. i. neražīgs gads; „slikts cilvēks".

Man šķiet, ka šis vārds (vismaz pagaidām) būtu jāpatur, jo tam trūkst vietnieka. Tā sinōnims „ļauns" nevar visos gadījumos „slikto" aizstāt, jo, piem., „slikts pārvaldnieks" un „ļauns pārvaldnieks" izsaka dažādus jēdzienus. Arī vāci atšķiŗ „schlecht" no „böse". Tāpat diez vai daudz ko var līdzēt „nelabs" („nelabā dūša", „nelabā balsī kliegt").

No „slikts" esam paspējuši jau arī latvisku kādeni „paslikts" atvasināt, kā arī diezgan labi skanošo norīseni „pasliktināt" un „pasliktināties", kurpretim no „ļauns" forma „paļaunināt(ies), kā liekas, nav dzirdēta, bet no „nelabs" — „panelabināt(ies)" šķiet pilnīgi neiespējama.

Tāpat minētajā pareizrakstības vārdnīcā bez kāda paskaidrojuma ir izlaists verbs „piekrist". Mīlenbacha vārdnīcā tas atrodams, un no sešām tur uzrādītām nozīmēm piektā ir: „Beistimmen: Šim spriedumam piekrita visi (Kaudz. M.); viņa klusi piekrizdama pamāja ar galvu. Subst. piekrišana, die Zustimmung; der Beifall".

Dažās skolas gramatikās teicienu „piekrist domām" ieteikts aizstāt ar „pievienoties, pieslieties, būt vienis prātis." Bet „pievienoties" ir krievu ‚prisojedjiņitjsja", tātad rusisms, un „pieslieties" ir vācu „sich anlēhnen", tātad ģermānisms; bet „būt vienis prātis" ir gan īsti latvisks teiciens, ko pierāda jau tā archaiskais daudzskaitļa instrumentālis. Ar to šad un tad var padižoties kā ar Nameja gredzenu, bet praktiskā lietošanā tas ir pasmags (3 vārdi!) un ne visos gadījumos noderīgs. Tāpēc pagaidām būs grūti iztikt bez vārdiņa „piekrist", „piekrišana", kamēr nav kā labāka.

Gandrīz neviens vairs neiedrošinās teikt **„krīt acīs"**, bet visiem kaut kas „duŗas acīs". Bet kāpēc gan otrs ģermānisms (in die Augen stechen, es sticht ins Auge) būtu labāks par pirmo (es fällt ins Auge, in die Augen fallen)? Ja kāds rakstnieks savu stāstu sāktu ar šādu teikumu: „Viņas skaistums visiem dūrās acīs", tad Andrievs Niedra, ja viņš vēl dzīvotu, sacītu, ka tas ir rakstnieks „ar aklu fantaziju".

Ja tādus vārdus kā „slikts" un dažus citus grib izņemt no apgrozības to nelatviskās cilmes dēļ, tad jābrīnās, ka reti kāds ir ievērojis divus simtprocentīgi ģermāniskus vienzilbniekus. Tie ir „jā" un **„un"**.

Pēc tiem spriežot, ārzemniekam paliek tāds iespaids, ka latviešu valoda ir stipri ģermānizēta.

Lietuvji kā apstiprināmo partikulu lieto **taip**, poļi **tak**. Abi vārdi atbilst latviešu vārdam **tā**. Apmainot „jā" pret „tā", arī **„jawohl"** būtu jātulko ar **„tā gan"**.

Saiklis „un" 16. g. s. rakstos vēl atrodams formā **„unde"**, piem.: „tems bhernems **unde** tay saime" (Encheiridijā 1587. g.), bet Manceļa sprediķos (1654. g.) valdošā forma ir **und**, piem.' „zīmes notiks pie saules **und** mēness **und** zvaigznēm." „Kādi vētri (sic!) **und** auka dažureiz ceļas **und** pērkoņi rib **und** zibeņi met, to redzam **un** dzirdam mēs ar lielu izbaili(!)".

Beidzamajā teikumā beigu saiklis jau ir bez d. Saīsinātā forma „un" turpmākajā latviešu literātūrā top par normālo saikļa formu.

Īsti latviskā forma šim saiklim agrāk bija „ir", ko lietuvji vēl tagad lieto, piem. „tėvas **ir** motina = tēvs **un** māte, un kas uzglabāta vēl mūsu tautas dziesmās un šur tur lietota arī mūsu literātūrā, piem.: „nu drīkstēju mutes dot **ir** ļaudīm parādīt", BW 13297; „**ir** cilvēku, **ir** lopu balsis bija apklusušas." Liktos, ka nekas nav vieglāk izdarāms, kā atjaunot senlatvisko „ir". Diemžēl, tas nav vairs iespējams, tāpēc, ka saikli „ir" ir izkonkurējusi saitiņa „ir", kuŗai vācu valodā atbilst forma „ist", angļu valodā „is", franču un latīņu „est", grieķu v. „esti". Arī leišu valodā ir forma esti (piem.: žiema esti trumpos dienos — ziemā ir īsas dienas), bet tai līdzās saitiņas nozīmi dabūjusi arī forma yra, kas latviešu valodā tapusi par „ir" (no agrākā „ira"). Tā radās divas vienādas formas ar dažādu nozīmi: saiklis „ir" ar nozīmi „un" un saitiņa „ir" ar nozīmi „būt", „pastāvēt." Ievērojot, ka abi šie vārdi pieder pie visvairāk lietojamiem, tādi divi hōmonimi līdzās nevarēja pastāvēt. Vienai no divām formām bija jāpazūd, un par uzvarētāju kļuva saitiņa „ir", bet saikļa „ir" vieta palika vakanta, un to bez cīņas viegli ieņēma svešvārds „un(d)". Bet tā kā šis dzegūzēns ir izaudzis latvju zemes lizdā, tad uzskatīsim to par mūsu pašu zemes putnu.

Turpinājumā: **Īpašvārdi.**

Mariss Vētra

KRISTAPSONS DEBESĪS

SKUMJA SATIRA

II

Ja Kristapa dvēselei būtu sirds, tā būtu kļuvusi pavisam mīksta un raudājusi Emīlijai līdzi. Grūti ir šķirties kā dvēselei no miesas, tā arī cilvēkam no cilvēka. Ar Emīliju viņi bija sadzīvojuši un saraduši kopā nu jau trīspadsmit gadu, bija kopā ir priecājušies, ir kopā māju pirkuši un arī bēdājušies par visādām mēnešmaksām. Sākumā, DP laikos, Kristapam dažureiz gan bija aizdomas, ka Emīlija uz viņu met acis un ap viņu labinās tikai tāpēc, ka viņam, kā koncentrācijas nometņu varonim angļu okupētajā Vācijā ir speciālas ēsmas devas un pirmās izredzes uz izceļošanu aiz okeana taču gadi gāja, un Kristapsonam nekad neradās iemesla žēloties par Emīliju kā sievu. Viņa bija jaunāka, tas tiesa, bet vai viņš ar to nevarēja lepoties? Brīžiem Emīlija bija arī dusmīga un neiecietīga, bet — uzticīga, taupīga un laba. Bez Emīlijas viņš nekad nebūtu ticis pie baltiem palagiem un raibām pidžamām. Nelāga bija vienīgi tas, ka Emīlijas dēļ viņš saplēsās ar savu dēlu, bet arī bībelē stāv rakstīts — pamet savu tēvu un māti, un turies pie sievas! Kas atļauts bērniem, tas ļauts arī vecākiem! Vecs dēls bija jāpamet, lai tiktu pie jaunas sievas un — Andris pie tam pats bija vainīgs.

No gūsta un bada pie tēva atgriezies, Andris negribēja saprast, kam tēvam vajag jaunu sievu un atsacījās liecināt, ka Kristaps būtu labprātīgi pametis un likumīgi šķīries ar Andŗa māti. Andris negribēja, ka tēvs prec Emīliju, pirms nav šķirts no Amālijas. Andris negribēja saprast, ka cietumos pēc dzīves izslāpušam Kristapsonam precēšanās dikti steidz un badā nonākušai Emīlijai arī. Kā Kristapsona kundzei, arī Emīlijai pienācās privilēģijas, ko Kristapsons bija izpelnījies Dachavā un divreiz vairāk ēdamā, nekā parastajiem bēglīšiem un veciem zaldātiem. Bet Andris to negribēja saprast un — spītējās! Ir dabiski, ka Emīlija Andri pēc tam nekad vairs negribēja redzēt un neatļāva pat aicināt ciemos. Tēvs ar dēlu tomēr dažureizi satikās, bet slepeni. Andris Emīliju viņam tomēr aizstāt nevarēja. Andris ar tēvu allaž bija par kaut ko nemierā, bet Emīlija viņu aizstāvēja pat pēc nāves. Emīlija Kristapam bija tuvākā par Andri.

— **Par** naudu tu nebēdā, — dvēseles pārdomas pārtrauca Asarītis. — Es pelnu daudz vairāk par viņu . . . Bez tam Kristapam taču Andrejsona kungs apdrošināja dzīvību, vai ne? Un apdrošinājums, cik atceros, bija diezgan prāvs. Ja mēs to iegulдītu jaunā ārsta kabinetā ar rentgenu un ultra īsajiem apstarojumiem, es varētu viegli nopelnīt vēl vairāk. Nebēdā! Ja mēs tik turēsimies kopā, mums abiem šinī mājā nebūs vairs nekādu rūpju . . .

Uz to Emīlija klusēja, pat viņas šņukstus vairs nevarēja dzirdēt. Pie Kristapsona līķa tikai divas ēnas klusu skūpstījās. Kristapa dvēselei pēkšņi briesmīgi gribējās aizlidot un atrasties debesīs.

— Es piezvanīšu apbedīšanas birojam, — viņu tomēr aizturēja Asarīša balss. — Mani tur pazīst. Kristaps taču bija apdrošināts arī bēŗu kasē? Tātad arī par to nav ko bēdāt! Līdz pusdienām viņu aizvāks, un tu būsi brīva. Iedod tikai līdzi apģērbu, veļu, kakla saiti, un viņi to apģērbs un iezārkos kā kungu. Tas šeit lieliski nokārtots! Tev ne par ko nav jārūpējas. Man tagad jāaiziet uz slimnīcu, bet es būšu atpakaļ . . . Mums šodien derētu palikt kopā. Nesaki — nē! Tu tagad esi brīva, un vari darīt visu, ko gribi . . . Līdz tam tikai piezvani Andrim un pastāsti, ka tēva vairs nav . . .

— Es nezvanīšu, — ārstu pārtrauca Emīlija.

— Piezvani gan. Viņš Kristapa tev vairs neatņems . . .

— . . . Bet dzīvības apdrošināšana?

— Polise taču ir uz tava vārda. Nebēdā! Viņš par tēvu nav rūpējies un no viņa Andrim nekas nepienākas. Tāpēc — piezvani . . . Būs glītāk un — neviens tev nekā nevarēs pārmest . . .

Tad Kristaps savā guļkambarī palika viens un brīnījās, kas gan ar viņu notiks. Dvēselei pēkšņi atkal nemaz vairs negribējās lidot uz debesīm, bet pie zemes turēties arī bija grūti. Dvēsele cīnījās pati ar sevi, līdz pazuda tādā kā nemaņā. Gars laikam lidināјās nebūtībā pa mūžības telpu bez kāda mērķa, bet tūdaļ atgriezās pie sava līķa, kad Kristapa mirušo miesu kāds izcēla no gultas un kaut kur nesa.

— Emmulīt, — tā kā caur mākoņiem, pusceļā uz debesīm viņa vēl dzirdēja uz zemes Asarīša sirsnīgo balsi. — Apmierinies, Emmulīt! Šodien tik daudzi ir miruši, ka apbedīšanas birojs nokāvējās. Bet nu viss ir kārtībā. Mēs tūdaļ būsim no visa tā vaļā. Vēl tikai mazu brītiņu . . .

Vairāk neko Kristapa dvēsele vairs nedzirdēja, bet sajuta pavēsu gaisu. Sveši cilvēki viņas agrāko miesu bija iznesuši uz ielas un stūma slēgtos ratos. Tur tā tomēr sajutās visai neērti — viņas miesu svešie ļaudis uzmeta uz cita līķa, un kad rati sāka ritēt, tie tā kratīja, ka abi līķi raustījās un mētājās ar rokām un kājām. Kad tie Kristapu atsvabināja no viņa līdzbraucēja apkampieniem, tie to atkal kaut kur nesa un — iesvieda karstā ūdenī. Lielā katlā dvēsele aizmirsa, ka mirusi gultā un patiesi priecājās, ka Kristaps vairs nav dzīvs. Karstais ūdens smēlās līķa nāsīs un piepildīja ausis. Ja Kristaps būtu dzīvs, viņš to nepārciestu bez elpu aizraujošas rīstīšanās un bez liekas šķaudīšanās. Pat dvēsele no karstā ūdens jutās izsutināta un izmērcēta. Nekādas atpūtas tai nebija arī tad, kad svešinieki Kristapu noguldīja uz auksta un ļoti cieta galda. Tur kāds sievišķis viņam gulot noskuva bārzdu. Friziere viņa līķim bija gadījusies varen jautra. Līķa pažodi ziepējot un skujot, tā smējās un ķiķināja vienā laidā. Kristaps jutās gandrīz vai apvainots, jo iedomājās, ka meitene tik priecīga tāpēc, ka viņš gul viņas priekšā kails kā amoriņš, bet vēlāk saprata, ka viņas jautrībai par iemeslu cits, apģērbts vīrietis. Tikko meitene bija tikusi galā ar viņa bārdas rugājiem, vīrietis meiteni no viņa atbīdīja un, pat neatvainojoties, viņam atlauza žokli. Ar kaulainu pirkstu tas izņēma visus zobus no Kristapa mutes. Vēl pērnpavasarī Kristapsons tos bija iegādājies pilnīgi jaunus un tikai pagājušā mēnesī samaksājis pēdējo nomaksu. Nu viņam tos atņēma, un viņš nebija spējīgs pat protestēt. Bet tas vēl nebija nekas! Ai, cik dvēselei daudz jāpārcieš pēc nāves, līdz tā tiek uzņemta debesīs! Tikko zobi bija no mutes ārā, vīrietis tam mutē sāka stampāt vati un ar vati izpolsterēt vaigus. Kad vaigi bija izbāzti tik apaļi kā baroklim, svešais kā ar āmuru tam atkal aizsita muti un sauca smējīgo meiteni palīgos. Meitene nu Kristapu mīlīgi plikšķēja un sāka viņu glāstīt. Tas nebija nepatīkami, bet meitenei uz pirkstiem bija kāda ziede, kas oda vēl trakāk par sieru. Miroņziedes smaržu varā Kristaps pēkšņi atjēdzās, ka meitene apbedīšanas biroja darbnīcā viņu krāso un izdaiļo zārkam pēc amerikāņu parauga. Viņa kauns kļuva neaprakstāms. Kristapa dvēsele sarāvās krampjos. Kailā dvēsele pat trīcēja no bailēm. Vai tiešām viņam būt jāieiet debesīs ar krāsotiem vaigiem un sarkanām lūpām? Kristaps taču nebija nekāda ielas meita, bet godīgs vīrietis, kam tikai aiz pārskatīšanās bija misējies mirt gultā. Ak Dievs, kā gan viņš, agrākais Lubānas Baigais, nonāks debesīs un stāsies sava drauga Reiņa priekšā? Ko teiks Reinis un visi citi vecie draugi, kad tie viņu ieraudzīs ar uzpūstiem vaigiem un izkrāsotu muti? Šī iedoma Kristapa dvēselei bija tik mežonīgi mocoša, ka, mocībās paguruši, tā atkal atteicās no saprāta un atkal aizlidoja nemaņā uz mūžības telpu.

Dvēselei atkal atgriežoties pie savas bijušās miesas, Kristapa Kristapsona pasaulīgās atliekas gulēja zārkā. Viņš bija ieģērbts tumšā uzvalkā, ar zilu kakla saiti un izskatījās sārts kā eņģelītis. Viņa līķis laipni smaidīja savu sastingušo smaidu zem apaļiem vaidziņiem. Rokas Kristapsonam bija sakrustotas uz pavēderes. Divos lielos lukturos pie zārka smaržoja degošas sveces. Uz viņa kājām gulēja liels rožu pušķis un arī smaržoja pēc bērēm. Ap zārku drūzmējās ļaudis un klusinātas balsis. Cieta roka aizskāra viņa rožainos pirkstiņus.

— Tāda nelaime, ak, tāda nelaime . . . — tā bija Bumbiermāte. Kristaps tūdaļ pazina viņas balsi. Bumbiermāte divreiz nedēļā nāca Emīlijai palīgos iztīrīt māju. Strādājot Cosmopoliten apdrošināšanas birojā, Emīlija viena pati nespēja uzturēt Kristapa mājās ieviesušos kārtību. — Tāda nelaime, tāda nelaime, — turpināja Bumbiermāte. — Un vēl tik pēkšņi! Ak, Emīlīt, Emīlīt, kā gan tu to pārcietīsi?

Vai tiešām arī Emīlija cieta, ka viņš tā iznerrots un izkrāsots? Pēc trīspadsmit gadiem laimīgā laulībā, tas būtu dabiski.

— Saturies, Emīlij, — sacīja Agnese. Agnese bija darba biedre Emīlijai apdrošināšanas sabiedrībā. — Nu tev būs jāsāk jauna, patstāvīga dzīve. Viegli tas nebūs, bet saņemies. Dievs palīdzēs!

— Tā aiziet tā pasaules godība! — dvēsele dzirdēja arī Ķebļa sēri ironisko balsi. Ķebli, droši vien, mocīja sirdsapziņa par vakarējo vakaru un, droši vien, iegriezies Kristapsonu mājās paģiras lāpīt, viņš bija uzzinājis par Kristapa nāvi. Citādi Ķebļa klātiene nelikās saprotama. — Esot bijis reiz spēka vīrs, — turpināja Ķeblis — un — nu? Jā, tāds ir liktenis! Vislabākais cilvēks ar laiku sapūst un smird . . .

— Vēlu laimes! — pie zārka nonākusi Emīliju uzrunāja Erna. Erna bija diplomēta skaistumkopēja. Ar Emīliju viņas bija sendienu draudzenes. Erna bieži nāca Kristapa mājās. — Nu, beidzot, tu esi brīva. Vai paliksi ar Kārli, vai meklēsi sev kaut ko labāku? Tagad tu vari it visu sev atļauties . . .

Kristapsons savā zārkā gulēja tā kā uz naglām. Viņa dvēsele nebūt nejutās vairs kā garīga un bezmiesīga būte, bet cieta tīri fiziskas sāpes. Viņu neiepriecināja pat tas, ka uz atvadīšanos jau pirmajā vakarā pie viņa zārka bija saradušies tik daudz svešu cilvēku.

— Bet kur ir Andris? — draugs Asarītis pavisam klusu jautāja Emīlijai.

Jā, kur ir Andris? Arī Krisapa nomocītais gars pēkšņi jutās kā satraukts.

— Man neiznāca laika viņam paziņot, — Asarītim atsaucās jaunā atraitne. — Bija tik daudz ko darīt. Tu aizgāji par vēlu, — un Emīlija sāka šņukstēt.

— Neraudi, Emīlīt, neraudi . . . — Emīliju nu mierināja Bumbiermāte. — Neraudi. Viņam jau tagad ir labi. Kristapiņš jau tagad ir debesīs . . .

Ir Dieva svētība, ka dvēseles kliedzienus cilvēki nedzird! Debesīs? Nolādēts! Debesīs! — dvēsele raustījās un kliedza.

Velns un elle — debesīs! — dvēsele sāpēja. — Ja debesīs tā jāmokās, tad viņa tur negribēja būt. Debesīs viņai nebija vietas!

Ak Dievs, kā gan Kristapam pēkšņi atkal gribējās dzīvot! Gulēt uz siera bija daudz patīkamāk nekā zārkā. Staigāt pa zemi bija daudz vieglāk, nekā lidināties mūžības telpā.

Velns un elle, es negribu būt debesīs! — pavisam izmisusi brēca skumjā dvēsele un ar tādu sparu lauzās atpakaļ savā izkrāsotā miesā, ka no līķa lūpām pēkšņi pazuda laipni sastingušais smaids. Kristaps Kristapsons atkal cīnījās ar nāvi! Cik reiž viņš to bija jau uzvarējis? Viņam bija jāuzvar arī tagad! Nē, debesīs Kristapam nebija vietas! Ar krampjainu spēku viņš pēkšņi sarāvās un — uzrāvās sēdus savā zārkā.

Iespaids bija grandiozs: Bumbiermāte iekliedzās, kliedza arī Erna un vēl kāds sievišķis, bet Emīlija tā kā ievaidējās un plaši izplestām acīm atlēca no zārka. Pārsteigts izskatījās arī Kristapa draugs Asarītis, bet viņš nekliedza un neatkāpās. Kristaps paskatījās Asarītī un — ar baudu izspļāva vates kunkuļus no savas mutes uz rozēm savā zārkā.

— Dakter, tev somiņā ir spirts, — viņš šļupstēja savam ārstam. Bez zobiem bija grūti parunāt. — Dod izskalot muti!

Ar nervozu steigu Kārlis Asarītis savā brūnajā somā sameklēja brūnu pudelīti un tikai tad atrada arī vārdus.

— Pacieties! — viņš sacīja — Es atšķaidīšu!

— Neklabini — šļupstēja Kristaps. — Dod šurp! — un ar spirtu izskalojis muti, atkal nospļāvās uz rozēm. Tad pēkšņi viņš jutās tik labi, ka atkal skaloja, bet nespļāva vairs.

— Atdod man zobus! — mazliet atspirdzis viņš uzsauca Emīlijai un atraisīja savu kakla saiti. — Smok, tā kā debesīs . . ., — piebilda.

Emīlija pēc zobiem aizsūtīja Ernu, bet pati piesteidzās Kristapam un palīdzēja atpogot kreklu pie kakla.

— Kā jūties? — viņa jautāja.

— Slāpst, — atbildēja Kristaps un atkal iedzēra pamatīgu malku no brūnās pudeles.

(Nobeigums 3. lpp.)

LATVIEŠU T…

KĀ LABĀ UN SKAISTĀ A…

14 RUBĻU…

T. ZELTIŅA

ROMĀNS

(20. turpinājums)

LATVIEŠU TEĀTRIS —

KĀ LABĀ UN SKAISTĀ ATKLĀJĒJS CILVĒKĀ

Lai tuvinātu sabiedrību teātrim un teātri sabiedrībai, DV apvienības Minesotā teātŗa kopa 13. februārī bija sarīkojusi sadraudzības vakaru. Referātu par latviešu teātŗa nozīmi pagātnē un tagadnē bija aicināts nolasīt Edvarts Tūters. — „Lai cilvēks reizēm nejustos kā strupceļā iedzīts zvērs, kuŗam vairs nav izejas, māksla grib palīdzēt viņam dzīvot, atklājot cilvēkā pašā paslēpto skaistumu un lielumu. Un latviešu teātris arī ir viena no tām mākslas nozarēm — varbūt vispopulārākā — kuŗa palīdz cilvēkam atklāt pašam sevi: atmodināt to cēlo un labo, kas snauž viņa dvēselē; atklāt labo un cīnīties pret to daimonisko un ļauno, kas dažkārt neglābjami iedzen mūs strupceļā vai pat nāvē. Bet māksla atklājas tikai tiem, kas atzīst mākslas sūtību."

Pēc šiem ievadvārdiem referents sniedza šķērsgriezumu no latviešu teātŗa pagātnes, sākot ar 1868. gadu, kad notikusi pirmā latviešu teātŗa izrāde, līdz Jaunā Rīgas latviešu teātŗa darbības sākumam. Referents norādīja, ka ir nepieciešami atjaunot saistības ar pagātni, jo bez šo saistību atjaunošanas, dzīvodami tikai tagadnē, mēs paliekam bez senāko paaudžu pieredzes, bez to uzkrātās gudrības un gara vērtību rezervēm. Bet vēstures pieredze mums māca, ka, pietrūkstot morāliskām rezervēm, atsevišķi indivīdi un tāpat arī tautu kopas var viegli nonākt strupceļā. Kā koks uzsūc sulu savā tuvākā un tālākā apkārtnē, tāpat šis „spēka dzēriens" vajadzīgs ikvienam indivīdam un tautas kopai, lai tām nepietrūktu garīgās nenerģijas un spēka nodrošināt sev pienācīgu vietu nākotnē.

Sīkāk pakavējies pie latviešu teātŗa ārkārtīgi straujā uzplaukuma mūsu tautas Atmodas laikā, viņš izcēla teātŗa nozīmību latviskā gara organizēšanā un aistētiskās kultūras iedzīvināšanā, kas toreiz ievērojami stiprināja tautas nacionālo pašapziņu, modināja tautā gara slāpes pēc izglītības un stiprināja latviešu tautā apņēmību cīņai par brīvu un neatkarīgu Latviju.

Apskatījis latviešu teātŗa vēsturisko nozīmīvu, referents sniedza arī plašu ieskatu par latviešu teātŗa nozīmi tagadnē. — „Ikvienam latvietim trimdā vajadzētu apzināties, ka ne vien civilizācijas ieguvumi ir tautu dzīvības uzturētāji, bet vēl jo vairāk — gara kultūra ir dārgi lolojams tautas dzīvības spēks." Pēc referenta domām, mūsu teātrim trimdā — kā profesionālo, tā amatieŗu teātrim, — zināmā mērā tagad būtu veicams tas pats svarīgais uzdevums, kādu latviešu teātris veica mūsu tautas Atmodas laikā, jo mēs esam šī laikmeta mantinieki. Bet nožēlojami būtu tādi mantinieki, kas no iepriekšējām paaudzēm saņemto uzvaras karogu ar lepnumu nenestu tālāk. — „Šis mantojums taču ir mūsu pagātne, un kas gan ir tā tauta, kuŗai nav nekādas pagātnes, nav nacionāla lepnuma, nav cieņas pret savu senču kultūru."

Pēc referenta domām, mums arī trimdā vēl netrūkst entuziastu un censoņu, kas ar savu ideālismu un gara spēku cenšas ne vien pasargāt, bet arī pavairot tās teātŗa mākslas kultūras vērtības, kādas esam mantojuši no savas pagātnes, ko apliecina mūsu daudzie teātŗa mākslas pulciņi. — „Ja mūsu galvenais uzdevums tagad ir — nepazaudēt pašiem sevi, bet palikt par latviešiem, — tad ne mazāk svarīgi ir rūpīgi izvēlēties, pasargāt un kultivēt tādus mūsu kultūras pasākumus un veidus, kas mums palīdzētu sekmēt šī svarīgā uzdevuma īstenošanu. Un man jāsaka, ka latviešu teātrim te pienāktos viena no pirmajām vietām — blakus latviešu grāmatai un latviešu dziesmai," — pasvītroja referents. Bet lai šo svarīgo kultūras misiju veiktu, mēs nedrīkstam visu šī darba slodzi uzkraut tikai teātŗa pulciņiem vien. Te jānāk talkā visplašākai mūsu trimdas sabiedrībai ar tās organizācijām. Ikvienai mūsu trimdas organizācijai un katram mums atsevišķi ir pienākums rūpēties, lai apmeklētāju saime mūsu trimdas teātrim būtu atkal tikpat kupla, kā kādreiz mūsu tautas Atmodas laikā dzimtenē. Ja šis, šķietami tik viegli iespējamais stāvoklis būs sasniegts, tad varēsim sākt izveidot savus amatieŗu teātŗus līdz pilnīgākam — mākslas teātŗa līmenim. — „Nedomāju, ka esam jau nosodīti palikt par mūžīgiem amatieŗiem," — teica referents noslēgumā.

Referātam sekoja sadraudzības azaids no „groziņiem", bet vakara programmas pārējā daļā uzstājās Teātŗa kopas dalībnieki: P. Skurupijs, A. Valdmanis, J.Melbārdis un I. Stūrnieks. Vakaru atklāja DV apvienības priekšnieks H. Kiperts, bet teātŗa administrātors N. Rasiņš norādīja uz sabiedrības un Teātŗa kopas sadraudzības nepieciešamību. Apmeklētāju skaits tikai mazliet pārsniedza 50. -es.

14 RUBĻU PAR LAPPUSI PASTERNAKAM

Krievu dzejniekam un Nobeļa prēmijas laureātam Borisam Pasternakam februāŗa vidū piepildījās 70 gadi. Viņš, par spīti asiem uzbrukumiem dzīvo savā vasarnīcā Peredeļkino pilsētiņā, Maskavas tuvumā, kur viņu tikko apmeklējis Hamburgas laikraksta „Die Welt" korespondents Šēve. Rakstnieks esot pie labas veselības un kādreiz apmeklējot arī Maskavu, kur viņam otrs dzīvoklis. Dzejnieks patlaban strādājot par tulkotāju. Viņam maksājot augstāko tulkotāja honorāru — 14 rubļu par lapas pusi. Te jāpiebilst, ka īstenībā tā nav augsta alga. Nekādas dzimšanas dienas svinības Pasternaks nevēloties, jo jūtoties pietiekami jauns. Pašreiz rakstnieks rakstot lugu no dzimtniecības laikiem, kur tēlota zemnieku cīņa ar muižniekiem 19. g. s.; viņš to šopavasar nobeigšot. „Es mīlu dzīvi un esmu ar to apmierināts," izteicies Pasternaks. Bērnībā viņš mācījies mūziku pie Skrjabina bet to atmetis, jo izrādījies, ka nav absolūtās dzirdes. Pēc tam Pasternaks pievērsies dzejai un tur bijuši panākumi. Pasternaka tēvs Leonids miris Oksfordā, 83 gadu vecumā. Leonids Pasternaks savā laikā bija Ļeva Tolstoja romānu illustrātors un lielā krievu klasiķa tuvs draugs.

☆

Amerikāņu komponista Džordža Geršviņa piemiņas konkurss iesāksies 15. martā un ilgs līdz 31. augustam. Šajā laikā visi ASV dzīvojošie komponisti zem 35 gadiem, ja viņi ir ASV pilsoņi, var iesūtīt savas kompozicijas „George Gershwin Memorial Foundation" komitejai. Uzvarētājs saņems $1.000,- godalgu un viņa darbu atskaņos Ņujorkas filharmonijas orķestris dir. Leonarda Bernšteina vadībā. Žūrijas komisijā ietelp 12 redzamākie ASV komponisti un orķestŗu diriģenti.

☆

Pēc ilgākā laika primadonna Maria Kallas pirmoreiz redzēta atklātībā ar savu agrāko vīru, Džovanni Meneghini. Pēc satikšanās Kallas izteikusies, ka „randiņam" par iemeslu bijuši tikai veikalnieciski darījumi.

Sagatavo lietuviešu - latviešu vārdnīcu

Latvijas valsts apgāds Rīgā šogad paredzējis izdot Lietuviešu - latviešu vārdnīcu, kas saturēs ap 40.000 vārdu uz 80 iespiedloksnēm. Grāmatu iespiedīs Kauņā.

Arnolds Apse

AIZSNIGUSAIS CEĻŠ

Sen jau projām bezdelīgas,
Rūgtaks top arvien mans smīns,
Elsās vijolei trīc stīgas,
Galdā vērmeles, ne vīns.

Pelnu traukā gadu plēnes,
Solveiga, tā sadeg viss!
Riet aiz loga sarkans mēness,
Ceļš pie tevis aizsnidzis.

Tomēr — tu tak sajust vari!
Cauri katrai rindai šai,
Kā es gaidu pavasari,
Kā es tiecu dzīvībai!

Priekā vijolei trūkst stīgas,
Bēgs no smiekļu paliem smīns,
Mājup lidos bezdelīgas,
Vērmeles kļūs kāzu vīns!

— Sapnis, iedams tālā ciemā,
Vēstuli tev nesīs rīt,
Ai, varbūt, kā dziļā ziemā
Apsnieg tā vai jūrā krīt.

Domā tad, ka esmu miris,
Kaut vai netic sirds un prāts.
Marta vējā sniegs būs iris,
Pieklauvēšu — apraudāts.

JAUNS IZDEVUMS

Krolla Kultūras biroja izdevniecībā iznācis „Skatuve un dzīve" 3. numurs. Saturā: Valentīnas Hermanes-Daly dzejas, K. Zariņa Modernā skatuve, Zigurda Ritmaņa Atmiņas par Aleksi Mierlauku, Voldemāra Richtera Pazīstamas sejas, K. Andersona Meklētāja, Valentīna Hermane-Daly Mīlestības piemineklis, Kārļa Brīvnieka atmiņas. Bez tam — chronika, anekdoti, dabūjamo lugu saraksts. Žurnāls kupli ilustrēts. Maksā 75 centi.

Kultūras apskats

Sekmīgi noslēgusies kanadiešu soprānes L. Maršales koncertturneja Padomju Savienībā. Vislielākie panākumi mākslinieceī bijuši Rīgā, Maskavā un Ļeningradā. Patlaban dziedātāja ieradusies Londonā (Anglijā), lai „atvilktu elpu" pirms savas nākošās turnejas uz Austrāliju. Toronto laikraksti ievietojuši arī vēstules kopiju, ko Maršalei rakstījuši sajūsminātie Rīgas jaunieši lūdzot dziedāt „Ave Maria".

Premjērministrs J. Dīfenbeikers pagājušā nedēļā Otavā atklāja Kanadas Nacionālo mākslas galeriju, kuŗas uzbūve valdībai izmaksājusi $6.000.000,- Svinībās piedalījās ap 1000 prominentu viesu. Jaunās mākslas galerijas direktors ir Allens Džarvis.

IZEJAS POZICIJĀ — PAGRABOS

ELLES ĶĒĶA KOKTEILIS (9)

Lielumlielā daļa latviešu, kas iebrauca Amerikā 1950. gadā un apmetās pagaidu dzīvei (šis vārdiņš pamazām sāk jau piemirsties) Ņujorkā, vispirms sev ieņēma izejas pozicijas — pagrabos, vai drusku augstāk, kļūdami par namziņiem. Un tā kā ne tikai vārds bija jauns, bet latviešiem trimdā patiesi bija radusies jauna profesija (smaidiet vai nesmaidiet — amerikāņu dižmāju „supers" tomēr nav latviešu sētnieks), tad šogad ar pilnu tiesību būtu atzīmējama latviešu namzinības desmit gadu jubileja. (Diemžēl, nav vēl dzirdēts, ka jubilejas rīcības komiteja būtu jau sākusi darboties.).

Daļa graduēto (namziņu augstskolā) un negraduēto namziņu šīs izejas pozicijas gan paguvuši atstāt, kļūstot paši par namsaimniekiem vai savu uzņēmumu direktoriem, bet daudzi joprojām vēl turas iebraucot ieņemtajā izejas pozicijā. Turklāt nemaz ar nespējas tikt dzīvē „uz augšu", bet atzīstot tā vai citādi šo amatu par izdevīgu. Piemēram, stāsta kāds skolotājs, kas pats var šogad atzīmēt desmit gadu namzinības jubileju: „Saskaitot visu kopā, es nenopelnu mazāk kā jaunie un spēcīgie uz būvēm, turklāt vēl dabūdami norauties melnās miesās."

Tiesa, Ņujorkas namziņiem pie algas nāk klāt vēl brīvs dzīvoklis, īrnieku piemaksas par specjāliem pakalpojumiem un makulātūrā pārdoto veco avīžu nauda. Turklāt, namziņu laiks ne vienmēr ir darbiem noslodzīts. Jautāts par to ,kāds čellists saka: „Man agrāk nekad nav bijis tik daudz brīva laika, lai varētu turpināt mācīties un papildināties spēlē."

Līdzīgu iemeslu dēļ reiz ieņemtajā izejas pozicijā palikuši daudzi tādi, kam Ņujorkā nav iespēju turpināt darbu savā agrākajā profesijā. Un tā, ja visus mūstautas namziņus kāds Ņujorkā iedomātos sastādīt vienā ierindā, iznāktu jo raiba un ietekmīga parāde — blakus pulkvežiem stāvētu advokāti, tiesneši, direktori, gleznotāji, rakstnieki, mūziķi, aktieŗi, režisori, skolotāji un ierēdņi. (Laikam visa Ņujorkas vēsture nevarēs uzrādīt tik izglītotu namziņu kadru, kam būtu pievēršama attiecīgu iestāžu uzmanība.). Ja kāds bezkauņa par viņiem gribētu dziedāt kādreiz Latvijā pazīstamo dziesmiņu: „Lai dzīvo zirgs un zvirbulis . . . "viņi to ļaunā neņemtu un tikai pasmaidītu, jo Ņujorkā par zirgu un zvirbuli namziņiem vismazākā bēda. Ne tikai tādēļ, ka zirgs še ir mūzeja retums, bet ielas tīrība vispār nav namziņu kompetencē. Te namziņis ir stipri viņam kā katram kārtīgam amatniekam vajadzīga sava rīku kaste. Bez tīrības un kārtības namā, jāgādā arī par mazākiem remontiem. Turklāt caur daudzstāvaino namu akmens sienām dzen siltumu katlotas mašīnas, kuŗu pienācīgai apkalpošanai jāapgādājas ar tādu kā cuftnieka apliecību. Ne velti Ņujorkas Latviešu tautas universitātē darbojās namzinātņu fakultāte. Tagad tā darbība izbeigusi jaunu studentu trūkuma dēļ, jo jaunā paaudze par savām izejas pozicijām Amerikā izraudzījusies koledžas . . .

Ņujorkas namziņi gandrīz vai būs pielīdzināmi tādiem kā akmeņu kuģu kapteiņiem. Jo — ticiet vai neticiet — kādreiz tiem iznāk darīšanas arī ar ūdeni un peldēšanu. Vēl šodien atceros stāstu, ko man kāds priecīgas dabas namziņis tai izejas pozicijā ieņemšanas gadā stāstīja. Tā kā šim stāstam arī ir desmit gadu jubileja, tad to es jubilejai cienīgi vārdu pa vārdam mēģināšu atstāstīt: „Saproti, kā pieklājas pacilājis dvēseli, pēc veca ieraduma sveicinādams Kultūras Fondu, atgriezos savās pagaidu pamājās, tā sacīt — pamatstāva dzīvoklī. Tumsa, tumsa, kas par tumsu, tāpatiņās vien, saimniekam elektrību netērēdams, aizgrābstos uz gultu. Grābstos, grābstos un pats pie sevis pazemīgi domāju: tad gan reiz esmu pillā kā maks ar siļķes zviņām. Vajadzētu tai tumsai šļakstēt galvā, skaidri un saprotami, kad pāris litriņu uzņemts uz krūsniņu, bet šļakst gar kājām. Ko es par tādiem ērmiem galvu ilgi lauzīšu, domāju, kad gultiņa laimīgi atrasta, liksos uz ausi. No rīta pamostos un brīnos, kā gulēdams gultā cilvēks var iedzīvoties jūŗas slimībā? Paģiras es pazīstu — neesmu pirmoreiz ar pīpi uz jumta — īsta jūŗas slimība! Paceļu galvu un skatos — kā nebūs — gultiņa peld pa jūŗu, un saimnieks, līdz bikšu siksnai durvīs iebridis, brēc kā nelabais. Vēl tagad ar vienu ausi diezko nedzirdu. Domāju, būs tas pagāns tomēr jāiesūdz tiesā par otra cilvēka dzirdes bojāšanu tīšā prātā."

Bet ūdens cauruļu plīšana nav vienīgā nelaime, kas apdraud nabaga namziņu dvēseles mieru. Kādreiz aiz nesaprotama untuma pēkšņi pusnaktī pa visu namu sāk skanēt elektriskie zvani. Un tad ir pašam pirmajam jāpamanās ielēkt biksēs, lai saimnieks vai kāds īrnieks neaizsteigtos priekšā. Bet tādiem niķīgiem zvaniem ne vienmēr ir patika paklausīt namziņa centībai un labai gribai, tie spītīgi turpina zvanīt . . .

Visumā Ņujorkas namziņi ar darbu un dzīves apstākļiem ir apmierināti. Izņemot tos, kam nav palaimējies ietikt mājās ar eļļas apkuri. Namu apkurināšana ar oglēm ir ne vien netīrāks, bet arī stipri smagāks darbs. Turklāt tas prasa īpašu māku — „nobeņķot" ogles pa naktī tā, lai tās līdz rītam neizdzistu. Ja tas tomēr notiek, un krāsnī ir „melnā cūka", tad cerības ir gaužām mazas klusām sildīt dzīvokļus. Jāizgrābj visas ogles un jāmēģina iekurināt krāsni no jauna. Tur vajadzīgs laiks un laime, un tikmēr nepacietīgie īrnieki dauza pa radiātoriem, pārvērzdami visu māju supermodernā radiātoru orķestrī . . .

Algu svārstība ir diezgan liela, atkarā no dzīvokļu skaita un namziņa prasmes pavelkt remontus. Kas vairāk prot, tam vairāk arī maksā, jo saimniekam retāk saucams amatnieks speciālists. Ir spēka vīri lielajās mājās, kas izpelna vairāk par 300 dolariem mēnesī, piedevām vēl dabūjot brīvu dzīvokli. Visumā gan algas svārstās no 150 — 250 dolariem, ir arī krietni zemākas algas mazākās mājās, un daži strādā tikai par brīvu dzīvokli, citiem ģimenes locekļiem pelnoties citur.

Ņujorkas namziņiem vēl jāprot rīkoties ar kādu pa daļai vecmodīgu, bet īpatu ierīci. Pie tādas Bronksas nama pagrabā pārsteidzu augsti skolotu draugu. Pie sienā atvērtām durtiņām pa tādu kā tumšu dūmeni viņš vilka lejā virvi. Jocīga izdarība. Velk un velk, it kā virvei nemaz gala nebūtu. Beidzot izrādās, ka virvei tomēr ir gals, un galā — kaste ar atkritumu turzām.

„Tas ir damveiters, latviski — mēmais sulainis, kas sastopams lielā daļā Ņujorkas māju," lietišķi man paskaidro draugs. „Ar virvi tas jānovelk lejā no viena stāva uz otru, apstādinot pie virtuvju lūkām, kur namamātes saliek atkritumus."

„Bet kā var zināt, kur katru reizi jāapstājas? No šejienes taču tur augšā nekas nav saredzams," es mēģinu iebāzt galvu tumšajā skurstenī, pa kuŗu „mēmais sulainis" atkal ir uzslīdējis augšā.

Draugs mani momentā sagrābj aiz apkakles un atvelk atpakaļ: „Tā nedrīkst skatīties, var dabūt tukšu pudeli uz galvas." Un it kā apstiprinot viņa vārdus, pie mūsu kājām patiesi pašķīst stikli. „Tukša pudele", draugs skumji saka, it kā no pilnas viņam būtu varējis būt vairāk labuma. Sašķīstu tāpat.

(Nobeigums 8. lpp.)

DRUPU REPUBLIKA

T. ZELTIŅA

ROMĀNS

Fr. Milta viņete.

(20. turpinājums)

Satraukta Puķukāpostiene bez vajadzības bija pārcilājusi radīsu buntītes un tagad pār plecu atsvieda atpakaļ galvu ar tādām niknām acīm, ka likās — tūliņ tās iztrūks laukā no pieres un ietrieksies Pelerīna garātās iztrūks... žas sienā. Tomēr tās palika, kur bijušas, momentā izdzisdamas un sastingdamas, un viņa kā apzagta zem brīnišķīgi baltā priekšauta pieķēra ar roku lindraku kabatai, kur tikko bija noglabājusi atpakaļ maku pēc divdesmit marku iedošanas Spēlmanim.

Nē, tas nevarēja būt, tik negodīgi šis cilvēks nedrīkstēja rīkoties — iet tur pāri pie Pelerīna, kad bija viņai runājis līdz kā taisnības aizstāvis un sabiedrotais. Tad būtu tās divdesmit markas gulži par velti nomestas zemē. Tomēr — viņš gāja, mierīgi, cienīgi un neatskatīdamies, gāja un iegāja Amorija veikalā, it kā viņš nejustu ne mazākos sirdsapziņas pārmetumu, par to, ko viņai nupat bija solījis. Jā, bet ko tad īsti? Un Puķukāposta kundze pēkšņi atskārta, ka slīpētais līderis aplinkus vien bija runājis, aplinkus vien visu. Neviena noteikta solījuma tai skaidri un gaiši nebija pateicis. Stulbā, kā viņa to nebija pamanījusi, pa reizei vēl Pelerīnu un komandantu gandrīz vai aizstāvēdams. Iekritusi, viņa ir briesmīgi iekritusi, šī glumā kundziņa valodas samulsināta.

Puķukāposta kundzei pār acīm nolija tik bieza un tumša migla, ka viņa tik tikko redzēja ienākam vīru. Nabags bija nostiepies slapjās miesās, bet lepni un priecīgi elsa: „Redzi, Emmucīt, dabūju. Ne pārāk dārgu un arī ne pārāk sliktu. Laimējās, man šoreiz laimējās neticami izdevīgs ķēriens."

„Tūļa, tad pats to varīsi izdzert, visu kannu, piedzerties un gulēt uz ielas kā strīķis, lai mušas danco ap tavu muļķa ģīmi. Tūļa, vai tu to nevarēji izlasīt, pie administrācijas ēkas pakārto paziņojumu izlasīt un zināt . . ." ar automātisku sašutuma inerci Puķukāpostiene jau gribēja uzbrukt piekusušajam vīram, tad atcerējās Spēlmanim par pliku velti iedotās markas un sadurstījusies vienīgi noteica: „Labi, Anton, tad jau labi."

⁂

„Cūku gan, cūciņu mums pašiem vajadzētu, nobaŗotu ar šito draņķi kā kluci," gaitenī pie atkritumu tvertnes stāvēdams un pīpi čāpstinādams, skaļi domāja Darbaču tēvs. Pēc stingrā Puķukāpostienes rājiena un skaļās šķendēšanās par istabas piesmirdināšanu ar grauzdētiem kaķu nagiem, lai izvairītos no jauna skandāla (šovakar veikalniece bija ienākusi sevišķi negantā omā), Darbacis, vakariņas paēdis, pašaudzēto tabaku svilināja gaitenī. Cigaretes viņš taupīja, jo tās bija vērtīgākas par naudu.

„Kur jūs to cūku liksit?" jautāja Augusts Auriņš, no kopistabas iznācis, lai steigtos uz literāro vakarēšanu pie Kadiļiem, un tādēļ bija domās no cūkkopības tālu projām. Viņš vakardien uzrakstīto balādi bija šur un tur vēl nogludinājis, pusbalsī vairākas reizes to pārlasīdams, un tagad ilgojās dzirdēt, kādas būs lietpratēju atsauksmes. Tomēr viņš mīlīgajam večukam nevarēja paiet gaŗām, brītiņu neapstājies un nepārmijis pāris vārdu, kaut arī par cūkām.

„Kur es to likšu? Izbūvēšu tās sabumbotās maiķeles sienās, kas tur vēl nesagāzušās stāv pie mana dārziņa, pieklājīgu kūtiņu. Nebūs jau tāda kā kādreiz mājās, kur turēju pusduci barokļu, bet vienam ruksītim būs laba diezgan. Kūtiņa būs, par to es nebēdāju, ja tikai dabūtu sivēnu, ko likt tur iekšā. Nobaŗotu par pilnīgu velti tik treknu, ka vēders vilktin vilktos gar zemi, nobaŗotu, paskat', ar šitādu mantu, ko izvēlīgi gaŗzobji met laukā. Apsāpas tīri vai sirds, ka jāaizsviež projām tāds labums. Ar to mēs varētu paēdināt vai veselu cūku armiju". Darbacis ar pīpes kātu rādīja uz atkritumu tvertnē samestajām ēdiena atliekām.

„Jā, sivēns derētu," pievienojās Augusts, lai izpatiktu vecajam saimniekam. „Bet laikam bez kārtīga žūksnīša naudas to nevarēsit dabūt, vācieši iemācījušies uzprasīt cenu."

„Lai prasa, es esmu iekrājis cigaretes, iztikdams pats ar pīpi. Nežēlošu, atdošu visas, ja tikai zinātu, kur te kāds sivēntiņš dabūjams. Redzi, man pašam pagrūti ar vācieti sarunāt, nav mutē tās prūšu mēles, ja būtu kāds, kas palīdzētu . . ."

Un Augusts saprata, ka Darbaču saimnieks, šķelmīgi šķielēdams un minstinādamies, gaida, ka viņš tam solīsies palīdzēt. Nē, to viņš negribēja — staigāt ar večuku pa ciemiem un mēģināt izdiedelēt no vācu zemniekiem sivēnu. Nekad viņš nebija varējis iegriezties arī Sudetijas mājās, lai piepirktu sev nieku klāt pie trūcīgās vācu kartīšu devas. Pasargi Dievs, ja viņam nu vajadzētu staigāt apkārt ar kviecoša sivēna pircēju. Augusts glābās kā varēja: „Darbaču tēv, tad jau, es domāju, jums vajadzētu parunāt ar Amoriju Pelerīnu. Kā liekas, tad viņš ir vīrs, kam pasaulē neiespējamu lietu vispār nav. Kas viņam tas būtu — pagādāt jums nieka sivēnu?"

„Paga, paga, man pašam arī nupat viņš iekrita prātā," priecīgi iekrekstējās Darbacis. „Cilvēks ar laimīgu roku, bet tāpēc degunu pa mākoņiem nestumda kā mūsējā Kāpostiene. Pieķērās pats pie spiru spainīša un palīdzēja aiznest līdz dārziņam."

„Redziet nu, vajag tik iedomāties īsto cilvēku, un sivēns tikpat kā rokā," Augusts piebilda, ne mazāk priecīgs, ka īstā reizē ieprātojies pieminēt izdarīgo Pelerīnu, un drāzās pa kāpnēm lejā.

Jau stipri krēslainajā kazarmu pagalmā starp bumbu ērmīgi izrobotajām ēkām, kas tumsā slējās gaisā pavisam neomulīgi mironīgas, kustējās pelēkas cilvēku ēnas. Un likās, ka Augusts ieraudzītu pirmoreiz, cik skumji vienaldzīgas ir daudzu acis, it kā tās skatītos pasaulē, kuŗā tās nodzīvo. Palīdzēdams Lubānam pierakstīt avīzi un stagādams nule kā sacerētās balādes pacilājuma gaisotnē, kaut kā vēl nebija paguvis ciešāk ielūkoties to daudzo cilvēku sejās, kas nespēja iekļauties nevaļīgo drupu atjaunotāju kustīgajā barā. Viņiem šīs drupas bija vienaldzīgas, pa tām viņi staigāja kā rēgainā sapnī, gaidīdami no dienas dienā brīdi, kad atmodušies atkal ieraudzīs ap sevi pazīstamus namus, ielas, pļavas un upes, atstātus draugus un paziņas, visu to varmācīgi atņemto dzīvi, kuŗā vēl dzīvoja, ieraudzīs tādu, kāda tā atstāta palikusi.Un Augusts saprata: ja kāds, pilns nežēlības, gribētu šodien tiem pateikt, ka nebūs nekas vairs tā, kā kādreiz bijis, tad viņi to sašutuši aiztriektu no sevis projām. Nē, citādi šobrīd nevarēja visi tie, kas lielāko daļu nodzīvotās dzīves bija atsājuši aiz muguras un nejuta pietiekami spēka, lai sāktu kādreiz no jauna. Ja piepeši viņiem kāds tagad atņemtu atgriešanās cerību, tad daudzi sabruktu. Tāpēc šī cerība bija jāuztur dzīva, jāšķirsta laikraksti un jāzīlē, cik drīz un kā tas notiks, kad bēgļu vilcieni sāks ripot atpakaļ uz māju pusi. Jā, cerībai tāpat kā slimības karstumam, jāatļauj pamazām noplakt, lai sirdzējs varētu izveseļoties un dzīvot tālāk. Varbūt pēc gadiem tikai retais bēglis atteiksies pielikt roku iemūrēt pamatakmeni svešumā ceļamam namam, bet šodien šī doma daudziem būtu gluži tas pats, kas pašnāvība.

Muļķīga iedoma, ka vispār tas kādreiz tā varētu notikt, ka svešumā jāiekārtojas uz paliekamu dzīvi. Un Augusts sašuta pats par sevi, ka varējis tik tālu un neloģiski aizdomāties. Ja arī ne pāris mēnešu laikā, tad droši pēc gada viņi brauks mājās. Šai kaŗā tak sabiedrotie ir cīnījušies par brīvību visām tautām, apliecinādami to runās un rakstos; cīnījušies, lai satriektu tiranniskās imperijas, kas okupējušas un vārdzinājušas citas tautas. Un kur vēl pasaulē būtu nežēlīgāka citus verdzinātāja vara kā sarkanais boļševiku imperiālisms? Amerikāņi tam aplauzīs nagus. Ja arī ne šodien, kad vēl ir cerība, ka krievi paši labprātīgi izvāksies no okupētajām valstīm, tad noteikti tas notiks, kad atklāsies šī piespiedu sabiedrotā īstā seja. Varbūt jau Ziemassvētkos būs atkal Rīgā un dezinās eglīti kopā ar atstātajiem draugiem, ar Ausmu . . .

Tik pārliecināts Augusts bija par drīzu atgriešanos Latvijā, ka gribēja gandrīz vai apstādināt katru pelēcīgu tautieša ēnu, kas bezcerīga un gausa pagāja gaŗām, lai tai to pateiktu. Viņš juta šo vēlēšanos varbūt vēl tādēļ, ka pats, ar rakstīšanu aizrāvies, kaut kā bija izsities laukā no gaisotnes, kas nomāca bēgļu vairākumu. Varbūt no vispārējās nomāktības tāpat bija izsituš̌ies laukā arī tie, kas mūrēja vai mēsloja lauciņus, kāds katram bija drupās uzrušināts, un tā bija labi, bet Augusts sajutās kā atkritējs pats savā darbā aizmirsdams kopējo bēdu. Tāpēc tik tikko viņš novaldījās, lai skaļi neizkliegtu visiem bezcerīgajiem, kas klīda pa nometni: „Varbūt jau Ziemassvētkos būsim mājās un eglīti dedzināsim Rīgā!"

Iespējams, ka Augustu no skaļā un priecīgā pravietojuma atturēja tikai tas, ka atkal bija atcerējies Ausmu. Vai vispār viņš kādreiz bez pēdām pazudušo satiks? Bija jau izmeklējies pirms kaŗa beigām un gribēja vēl otrreiz nekavēdamies apbraukāt Vāciju, ja Cīruļdziesma nebūtu atrunājis. Viņš gatavojās iegriezties visās nometnēs, izskatot cauri tur esošās kartotēkas, un nosolījās visur klaušināt pēc Velēna kundzes; lai Augusts par velti nedeldējot laiku un pazoles, turklāt nemaz tik viegli neesot dabūt atļauju iebraukšanai angļu vai franču okupācijas joslās. Vajadzēja atzīt, ka pats viņš vairāk neko arī nespētu izzināt. Tāpēc bija palicis un gāja tagad uz nometnes literātu sanāksmi. Ja iznāks, varbūt tur varēs nolasīt arī jauno balādi.

(Turpinājums sekos)

PAZIŅOJUMS TIEM MOTORISTIEM,
kas vēl nav izņēmuši
ATĻAUJAS 1960. GADAM

Jūsu 1959. gada braukšanas un spēkratu atļaujas derīgas līdz 16. martam. Pēc šī termiņa 1959. gada atļaujas nebūs derīgas. Atļaujas varēja izņemt kopš 4. janvāra. Neatlieciet to uz pēdējām dienām, jo tas jums sagādās neērtības. Ontario provincē atļaujas var izņemt 250 dažādās vietās.

NEGAIDIET LĪDZ PĒDĒJAI DIENAI
atjaunojiet jūsu ATĻAUJAS TAGAD

SVARĪGS PAZIŅOJUMS

Pieprasot jaunās spēkratu atļaujas, jums ir jāuzrāda pierādījums par personu apdrošinājumu (liability insurance). Kam tādu nebūs, vajadzēs maksāt $5.— iekstrā. Ja jums šādu apliecību nav, zvaniet apdrošināšanas agentam jau šodien. *APDROŠINĀJUMS PRET ZĀDZĪBĀM, UGUNI UN MAŠĪNU VAI CITU ĪPAŠUMU BOJĀJUMIEM, NAV "LIABILITY" APDROŠINĀJUMS.*

ONTARIO DEPARTMENT OF TRANSPORT

D. J. Collins, *Deputy Minister* Hon. John Yaremko, Q.C., *Minister*

AUDZINĀT PAŠIEM SEVI . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

tūrām būtu iespējams uzturēt arī pašiem savu latvisko kultūru? Domāju, ka jā. Savā zemē latvieši jau ilgāku laiku atradušies dažādu kultūru ielenkumā: vienā pusē zviedru otrā poļu, tad atkal — vienā vācu, otrā krievu. Šādos apstākļos dzīvojot, latviešu tauta tomēr spējusi pacelt augstā līmenī pati savu īpatnējo kultūru. Vairāki pētnieki ir noskaidrojuši un atzinuši, ka Amerikā pašreiz valda stipra tendence nivelēt cilvēku. Tas neļauj attīstīties un izaugt izcilām personībām.

Vēl sveicina DV apvienības Filadelfijā priekšnieks P. Pupurs, Filadelfijas un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes priekšnieks Līcis.

Rakstveidā bija sveicinājuši Rudzītis un A. Ritums.

Tālāk prof. P. Starcs konspektīvi referē par jaunatnes problēmām, kas domāts kā papildinājums un turpinājums izdotajam rakstu krājumam. Referātam seko ļoti spraigas debates, kurās jaunatne meklē skaidru un pārliecinošu atbildi jautājumiem: Kāpēc man jāpaliek par latvieti? Vai palikšana pie savas tautas un savas latviešu kultūras celšana un uzturēšana, veidošana un jaunradīšana, savas latviešu valodas mācēšana un izkopšana nestāv ceļā un neapdraud kaut ko lielāku, tā sakot, pasaules mērogā? Kā zināms, šādi ieskati jau bangojas trimdas sabiedrībā jo augstos viļņos.

Pārējot tieši kongresa darbā, par sanāksmes vadītāju ievēl Juri Jauntīrānu, par viņa palīdzi Maiju Ekšteini, par sekretārēm — Māru Perlbachu un Ilzi Šteinbergu. Sākoties valdes vēlēšanām Austrumu piekrastei, kongresa vadību pārņem M. Ekšteine un vada to veikli un lietpratīgi.

Austrumpiekrastes valdē par par priekšsēdi ievēl Juri Jauntirānu, par locekļiem: Māru Perlbachu, Sarmīti Juberti un Juri Cālīti. Kandidātos paliek Juris Sloka, Gatiņš Lācis un Ilmārs Dzilna. Revīzijas komisijas locekļi: Lilita Dzene, Antra Zariņa un Oskars Ozols, bet kandidāti Māra Karule un Heino Sanders.

Viena no interesantākajām nodaļām visā kongresā saistās ar ziņojumiem par atsevišķu pulciņu darbību. Par Bafalo ziņo Sarmīte Juberte. Šai pilsētā ap 300 latviešu, jaunatnes pulciņā 20-25 dalībnieki. Par Ročestru pastāsta pulciņa pr-ce L. Dzene. Šis ir viens no mazākiem, — tikai 14 biedru, bet pašiem rosīgākajiem jaunatnes pulciņiem. Ņujorkas pulciņa priekšnieks Gatiņš Lācis pārsteidz kongresu pavēstīdams, ka pulciņā savu 200 jauniešu! Mančesteras pulciņa priekšnieks Juris Freimanis atzīstas, ka viņa pulciņā tikai 20 biedru. Turpat patuvos kaimiņos — Vilimantikā otrs pulciņš arī ar 20 dalībniekiem, bet tas pašreiz nokļuvis lielās grūtībās, jo vecākie dalībnieki, pārceldamies uz citurieni vai arī pārtraukdami savu darbošanos, nav parūpējušies, lai pulciņam nebūtu jāpaliek bez valdes. Acumirklī tam nav ne valdes, ne priekšnieka. Šo problēmu uzņemas izkārtot jaunievēlētā Austrumpiekrastes valde. Par Filadelfijas jaunatnes pulciņu pastāsta tā priekšnieks Juris Jauntirāns. Pašreiz tanī vesels 100 dalībnieku. Savā darbībā tas uzrādījis lielu aktīvitāti un guvis labus panākumus.

Plaši un lietišķi pārrunā arī jaunatnes organizācijas turpmāko darbību un pulciņu savstarpējo tuvināšanos un sadarbību. Kongresu slēdzot, dalībnieki nodzied „Daugav' abas malas . . ."

Vakarā citās telpās sekoja „kongresa balle", kuras ievadā Filadelfijas latviešu jaunatnes pulciņa literārā sekcija iepazīstināja viesus ar Olafa Stumbra dzeju.

Visumā kongress jāatzīst par labi sagatavotu un labi izdevušos. **K.**

Jūs ietaupīsit naudu un laiku ar

Alfred STIKUTS Real Estate

uzticamiem pakalpojumiem Jūsu nekustamu īpašumu iegādē.

HU 1-0431. HU 1-7103.

189 BALLIOL ST., TORONTO 7.

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.

Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.

3537 PARK AVE., MONTREAL, P. Q., tel. VI 5-7623, Montreal.

Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā

KAKTIŅŠ

TRANSPORTA FIRMA

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

LIELĀ VILŠANĀS . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

Kaŗa gājiens pret Krieviju sākās 1941. g. 22. jūnijā; 1. jūlijā vācieši jau bija pie Rīgas, kad visas mājas tika greznotas mūsu nacionālajiem karogiem. Radiofons atskaņoja Dievs, svētī Latviju. Mēs jutāmies atbrīvoti. Pēc Baigā gada izbaudīšanas tā bija laimīga sajūta, bet, diemžēl, drīz vien kļuva redzams, ka kaut kas nav kārtībā — nav tā, kā mēs bijām sagaidījuši. Latvijas valdību neizdevās nodibnāt un vācieši sāka rīkoties kā iekaŗotā zemē. Sevišķi tas bija redzams saimnieciskajā laukā: komūnistu nacionālizētos īpašumus un rūpnīcas vācieši atzina par Padomju Savienības īpašumiem un ar tiem rīkojās kā ar kaŗa laupījumu. Ik dienas centrālās iestādēs ienāca ziņojumi, ka atkal kāda fabrika „apķīlāta". Vēlāk piesavināšanās notiek masveidīgi. Kādā jaukā dienā tiek paņemta visa mūsu tekstilrūpniecība un nodibināta „Ostland Faser" akciju s-ba u. t. t. Kas bija jaunie akcionāri, Dievs to zina, tikai latvieši tie nebija. Tā bija Latvijas aplaupīšana. Bija iespaids, ka, tā turpinoties, kādā dienā vācieši izdos „Verfügung" ar vienu vienīgu teikumu — latviešiem nedrīkst piederēt nekustami īpašumi.

Jā, latviešu darba spēku un kaŗavīrus vācieši labprāt izmantoja, bet ne tā, kā bijām sagaidījuši. Arī politiskā laukā labākais, ko varēja ar grūtībām panākt, bija „pašpārvalde". Visi vācu solījumi bija miglā tītas neskaidras runas par pienācīgu vietu, ko latvieši ieņems „jaunajā Eiropā". —

Kāda šī pienācīgā vieta īstenībā būtu bijusi, nāca klajā tikai pēc kaŗa, kad Nirnbergas prāvas laikā amerikāņu apsūdzības prokurors publicēja slepenās A. Rozenberga 20. aprīlī 1941. g. parakstītās vadlīnijas vācu politikai Austrumu apgabalos. Lai runā pats dokuments:

„Vācu politikas mērķis Austrumos ir — uz gadu simteņiem atslēgot Vāciju no lielkrievu spiediena. Šī mērķa sasniegšanai milzīgā Austrumu telpa sadalīta Reichskomisariātos, atbilstoši vēsturiskiem un etniskiem dotumiem.

Ukraina jāizveido par patstāvīgu valsti savienībā ar Vāciju.

Kaukazs — ar pieguļošajiem ziemeļu apgabaliem jāpārveido par federāciju ar vācu pārvaldi.

Lielkrievijai savā nākotne jāizšķir pašai.

Igaunijas, Latvijas, Lietuvas un Baltkrievijas Reichskomisāriāta uzdevums ir censties izveidoties par protektorātu. Vēlāk, pēc pieņemamu elementu ievācošanas (Eindeutschung), kolonizēšanas un nevēlamo elementu pārvietošanas (Aussiedlung), pārveidoties par Lielvācijas sastāvdaļu. Baltijas jūrai jāpaliek par Vācijas iekšējo ūdeni."

Dievs, esi mums žēlīgs, ja vācieši būtu karā uzvarējuši! Katru nacionāli domājošu latvieti varēja ietilpināt „nevēlamo" elementu skaitā, un tiem pienācīga vieta būtu bijusi tālāk austrumos — kaut kur bij. Minskas un Smoļenskas guberņās. Izdarīt pārvietošanas akciju, droši vien, uzdotu piemērotiem mūsu pašu tautas brāļiem, un tā būtu katastrofa.

(Turpinājums sekos)

Neatkarība Ķiprai aizkavējas

Ķipras neatkarība atkal aizkavējusies, Anglijai un salas valdībai turpinot sarunas par angļu militārajām bazēm, ko pēdējie grib Ķiprā paturēt arī pēc tās neatkarības apstiprināšanas. Pirmo oficiālo datumu — 19. februārī — vajadzēja atlikt. Cik zināms, tad arī 19. martā, uz ko tika pārcelta neatkarības pasludināšana, Ķipra nekļūs patstāvīga valsts, un nekļūs tik ilgi, kamēr archibiskaps Makarioss, salas prezidents, neakceptēs Anglijas prasības — atstāt angļu bazēm vairāk Ķipras zemes, nekā pēdējā gatava ziedot.

Padomju zinātniece Britanijā

Edinburgas observatorija uzaicinājusi vienas februāra otrā pusē krievu zinātnieci - speciālisti „sputniķu" nozarē. Tā ir profesore Alla Maseviča, Padomju Krievijas Zinātņu akadēmijas Astronomijas padome viceprezidente. Saskaņā ar kultūras vērtību apmaiņas līgumu starp Britaniju un Padomju Savienību viņa ir ieradusies Britanijā, lai nolasītu vairākus priekšlasījumus. Pirmais priekšlasījums noticis vienā no Londonas lielākajām zālēm; to atzīmēja pat britu radio. Lektore ieskauj savu priekšlasījumu ar krievu zinātnisko sasniegumu cildināšanu — un komplimentiem britiem.

Preses konferencē krievu zinātniece stāstījusi, ka Padomju Krievijas Zinātņu akadēmijā esot saņēmusi ap 15.000 vēstuļu no dažādām zemēm un personām, kas piedāvājušas sevi nākamiem „luniku" izmēģinājumiem. Profesore izteikusies, ka viņa vēlētos būt pirmais cilvēks, kas sasniedz mēnesi.

Abonentu ievērībai Zviedrijā

Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar **DV STOKHOLMAS NODAĻU, BOX 220, STOCKHOLM.**

LA apgāds

M. Krone - Balduma

PADOMI NAMAMĀTĒM

SILTI ĒDIENI AR VĀRĪTĀM OLĀM

OLAS AR SMADZENĒM UN TOMĀTIEM

1 mārc. teļa smadzeņu, 2 ēd. kar. sarīvēta siera, 3 ēd. kar. rīvmaizes, 3 cieti novārītas olas, 1 mārc. tomātu, muskats un sāls pēc garšas.

Smadzenēm novelk plēvi un vāra 5 minūtes. Olām noņem čaulu un pārgriež gareniski, izņem dzeltenumu. Smadzenes sajauc ar olu dzeltenumiem, pievienojot rīvmaizi un sarīvēto sieru, pieliek garšvielas un pilda olu pusēs. Pārējo masu ieliek ar sviestu ieziestā formā, virsū uzliek pildītās olas un pa starpām liek tomātu šķēles, kuras pārkaisa ar mazliet sāls. Liek cepeškrāsnī un cep vidējā karstumā 15 minūšu.

SILTAS PILDĪTAS OLAS

3 cieti novārītas olas, 3 ēd. kar. novārīta un sakapāta šķiņķa, 3 ēd. kar. skāba krējuma, sāls pēc garšas.

Olas pārgriež gareniski un izņem dzeltenumu, kuru izrīvē caur sietu un sajauc ar pārējām piedevām un olbaltumu, tad liek gaišā sviesta mērcē un uzkarsē. Šā sagatavotas olas liek vai nu uz novārītām nūdelēm vai arī rīsiem.

PILDĪTI TOMĀTI - OLAS

½ māc. novārītu nūdeļu, 4 cieti novārītas olas, 8 nelieli izdobti tomāti, 4 ēd. kar. skāba krējuma, 2 ēd. kar. sarīvēta siera, 1 tējkar. kāperu, ½ kv. baltās sviesta mērces, sāls pēc garšas.

Olas pārgrieziet šķērsām, izņemiet olu dzeltenumus, saspiediet vai izrīvējiet caur sietu, pievienojiet pārējās vielas un pildiet olu pusēs. Katru olu pusi ielieciet izdobtā tomātā. Formā ielieciet novārītas nūdeles un virsū sakārtojiet tomātus ar olām. Visu pārlejiet ar sviesta mērci. Lieciet cepeškrāsnī un cepiet 20 minūšu.

PUĶUKĀPOSTS AR OLĀM

1 vidēja lieluma puķukāposts, 3 cieti novārītas olas, ½ kv. baltās mērces.

Puķukāpostu novāra veselu. No puķukāposta novārījuma pagatavo balto mērci. Novārīto puķukāpostu uzliek uz bļodas, liek apkārt gareniski sagrieztas olu šķēles, tad pārlej mērci un pārkaisa ar sakapātu olu.

SIĻĶES AR OLĀM

3 labi nomērcētas siļķes, 1 ēd. kar. citrona sulas, 4 cieti novārītas olas, 1. ēd. kar. majonēzes, 2 ēd. kar. skāba krējuma.

Nomērcētām siļķēm novelk ādu un atbrīvo no asakām. Siļķu filejus liek blakus vienu otram uz lēzena šķīvja un pārslacina ar citrona sulu. Olas novāra cietas, izņem olu dzeltenumus, saspiež un sajauc ar majonēzi un skābo krējumu, pārzież siļķu filejus, tad pārkaisa ar parupjāk sakapātiem olu baltumiem.

Dod klāt novārītus kartupeļus.

RĪSI, OLAS AR ŠĶIŅĶI

½ mārc. rīsu, 1 mazāka selerijas sakne, 2 burkāni, 1 mazāks kolrabijs, 2 ēd. kar. sviesta, ¼ mārc. novārīta šķiņķa, 4 novārītas olas (5 minūtes vārītas), 1 ēd. kar. tomātu biezeņa.

Rīsus izsautē gaļas novārījumā. Saknes sagriež un izsautē ar 1 ēd. kar. sviesta. Izsautētiem rīsiem pieliek otru ēd. kar. sviesta, labi izmaisa, nogaršo sāli. Rīsus uzliek uz bļodas, virsū liek gareniski uz pusi pārgrieztas olas, bet visapkārt bļodai izsautētās saknes. Sakņu pārpalikumu iepilda šķiņķa šķēlēs, kuras novieto uz saknēm. Sakņu vietā var ņemt arī sālsūdenī novārītus sparģeļus. Uz olu pusēm uzliek pa piciņai tomātu biezeņa.

OLAS AR ZIRŅIEM

1 mārc. svaigu zirnīšu, 1 ēd. kar. sviesta, 1 ēd. kar. sasmalcinātu pētersīļu lapiņu. 1 mārc. novārītu un šķēlēs sagrieztu kartupeļu, 3 cieti novārītas olas, 3 ēd. kar. sviesta, 2 ēd. kar. miltu, ½ kv. buljona vai gaļas novārījuma, sviests formas ieziešanai. Sāls.

Jaunos zirnīšus sautē ar mazliet ūdens piedevu un 1 ēd. kar. sviesta. Formu ieziež ar sviestu. Šķēlēs sagrieztus kartupeļus saliek formā, tad pārliek zirnīšus un gareniski sagrieztas cieti novārītas olas. No pārējā sviesta, miltiem un buljona pagatavo mērci un pārlej sakārtojumam, liek cepeškrāsnī un cep 20 minūšu.

KĀPOSTU RULĀDE AR OLĀM

1 kāpostu galviņa, apm. 2 mārc., 4 septiņas minūtes vārītas olas, 3 lieli tomāti, 2 ēd. kar. sarīvēta siera, 2 ēd. kar. miltu, ⅛ kv. piena, sāls pēc garšas, ¼ mārc. speķa, mazliet gaļas novārījuma.

Nomazgātu kāpostu galviņu vāra vieglā sālsūdenī 10 minūšu, tad noņem lielākās lapas. Tomātiem nogriež virsu un izņem sēklotni. Katrā tomātā ieliek vienu nolobītu olu, apviļā sarīvētā sierā un ietin katru tomātu ar olu vairākās kāpostu lapās un pārsien ar diedziņiem. Speķi sagriež kubiciņos un apcep, tad rulādes no abām pusēm apcep, pārlej mazliet gaļas novārījuma, pieliek tomātu pārpalikumu, sāli un sautē rulādes gatavas. Rulādes izņem, pārgriež gareniski un sakārto uz cepešbļodas, mērci pietumē un pārlej rulādes sakārtojumam. Palikušo olu pārgriež 8 daļās gareniski vai arī sagriež šķēlēs un liek visapkārt bļodai. Pasniedz ar novārītiem kartupeļiem.

OLAS UZ SMALKĀM NŪDELĒM

½ mārc. nūdeļu, 1 mārc. izsautētu sēņu, 3 ēd. kar. sviesta, ¼ kv. tomātu mērces, 3 pusmīksti novārītas olas.

Sēnes labi notīra un sagriež mazākos gabaliņos, sautē sviestā 10 minūšu. Tad pieliek novārītas nūdeles un visu vēlreiz labi uzkarsē, liek dziļākā bļodā un pārliek ar uz pusi pārgrieztām olām, pārlej tomātu mērci un tūdaļ pasniedz galdā.

SARDĪNES, OLAS, KARTUPEĻU BIEZENIS

2 cieti novārītas olas, 1 kārbiņa sardīņu, ¼ kv. baltās sviesta mērces, sviests formas ieziešanai.

Formu iezieš ar sviestu. Visapkārt liek biezu kārtu kartupeļu biezeņa, vidū liek šķēlēs sagrieztas olas, pārliek ar sardīnēm un pārlej sagatavoto mērci. Liek cepeškrāsnī un cep 10 minūšu. Tūdaļ pasniedz galdā.

6

Viena no Ontario valdības dienesta ziņojumu serijas.

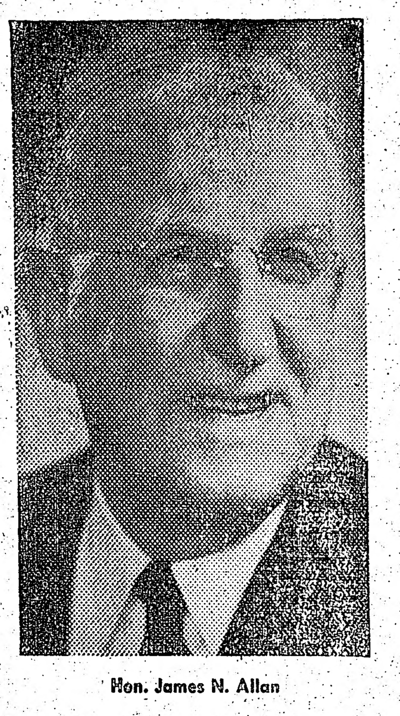

Hon. James N. Allan

ONTARIO DARBĪBA NĀCIJAS CELŠANAI

Ontario Saimniecības departaments analizē un publicē valdības saimniecisko programmu, kā arī pēta provinces saimnieciskās un sociālās attīstības iespējas. Ontario provinces attīstība pēckaŗa gados ir uzrādījusi teicamus panākumus. Te būs daži illustrātīvi dati:

IEDZĪVOTĀJI—Tagad, pēdējos desmit gados, Ontario iedzīvotāju skaits pieaudzis pāri par 6.000.000—par 157.000 gadā. Iedzīvotāju skaits palielinājies vairāk kā pārējā Kanadas daļā un divtik kā Savienotajās Valstīs.

IMMIGRĀCIJA—Pēdējos desmit gados Kanadā ir ieradušies 1.900.000 ieceļotāju, no tiem 1.000.000 jeb vairāk kā 52% atraduši sev mājvietu Ontario.

IENĀKUMI—Ontario iedzīvotāju caurmēra ienākumi ir par 20% augstāki nekā pārējā Kanadā.

MĀJU CELTNIECĪBA—Pagājušā gadā Ontario uzcelts 53.000 dzīvojamo māju, apmēram 38% no visām Kanadā uzceltām mājām.

SPĒKSTACIJAS—Ontario Hydro ir izdevusi tepat 2 miljardi dolaru pēckaŗa gados spēkstaciju celšanai, līdz ar to pacelot elektrības ražošanas potenciālu līdz 7.4 miljoniem zirgu spēka.

RŪPNIECĪBA—Ontario dod vairāk kā 50% no visiem Kanadas rūpniecības ražojumiem.

RAKTUVES—1959. gadā Ontario kā vadošā province ar saviem izrakteņiem 963 dolaru vērtībā—dod pāri par 40% no visas valsts izrakteņiem.

LAUKSAIMNIECĪBA—Viena no provinces galvenajām nodarbībām, kas mūsu lauksaimniekiem dod augstākos ienākumus Kanadā.

MEŽSAIMNIECĪBA—No Ontario 170.000 kvadrātjūdžu mežu platības Ontario dod vienu trešo daļu no Kanadas būvmateriālu un papīrmalkas izstrādājumiem.

IEGULDĪJUMI—Ap 28 miljardi dolaru ir ieguldīti saimnieciskos pasākumos Ontario provincē pēckaŗa gados.

ONTARIO DEPARTMENT OF ECONOMICS

Hon. James N. Allan, TREASURER OF ONTARIO

Hon. Leslie M. Frost, Q.C., LL.D. PRIME MINISTER

„Viņi rīkojas iejūtīgi un ar taktu."

Vienkārši, gaumīgi . . . kārto izvadīšanu, palicējiem līdzjūtīgā veidā. Vairāk kā sešdesmit gadu laikā Wm Speers iemantojis ļoti lielu cieņu . . . katrā laikā dod norādījumus un sniedz paskaidrojumus.

Wm SPEERS FUNERAL DIRECTORS

2926 DUNDAS STREET WEST (pie KEELE) ROGER 7-2154

I. JANKOVSKIS REAL ESTATE BROKER

93½ Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

VISĀDAS KRĀSU ...

ATTĪSTĪŠANAI ...

ĀTRA UN PIRMKLASĪGA ...

PIEŅEM:

DV. GRĀMATNĪCA, 12...

Darba laiks no pl. 9—6, sestdienās ...

DĀVA...

JAUNĀKĀS GRĀMATAS.

KOKA IZSTRĀDĀJU...

ĀDAS IZST...

DV GRĀMATNĪCA, 123 HU...

Atvērta darbdienās no pl. 9—6 vakarā.

PAŠU PRIEKAM IEGĀDĀJIET...

GRĀMATAS

Krājumā ir daudz veco, kā arī jaunāko un visj... vumu grāmatu, 1960. gada sienas kalendāri, apsv... tītes, žurnāls Latvju Zeltene, ādas izstrādājumi, ... dājumi — šķivji un svečturi, dažādi audumi, ka... spilvenu pārvalki.

Grāmatu pasūtījumiem pienemam arī pa pasta... jumiem vērtībā virs $10,- pasta izdevumus sedz ... CA. Līdz $10,- pie grāmatu vērtības jāpieskaita ... izdevumiem.

Pieprasījumus līdz ar naudas pārvedumiem ...

DV GRĀMATNĪCA...

123 HURON ST., TORONTO 2-B, Ont...

LIELĀ VILŠANĀS . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

Kaŗa gājiens pret Krieviju sākās 1941. g. 22. jūnijā; 1. jūlijā vācieši jau bija pie Rīgas, kad visas mājas tika greznotas mūsu nacionālajiem karogiem. Radiofons atskaņoja Dievs, svētī Latviju. Mēs jutāmies atbrīvoti. Pēc Baigā gada izbaudīšanas tā bija laimīga sajūta, bet, diemžēl, drīz vien kļuva redzams, ka kaut kas nav kārtībā — nav tā, kā mēs bijām sagaidījuši. Latvijas vācieši sāka rīkoties kā iekarotā zemē. Sevišķi tas bija redzams saimnieciskajā laukā: komunistu nacionālizētos īpašumus un rūpnīcas vācieši atzina par Padomju Savienības īpašumiem un ar tiem rīkojās kā ar kaŗa laupījumu. Ik dienas centrālās iestādēs ienāca ziņojumi, ka atkal kāda fabrika „apķīlāta". Vēlāk piesavināšanās notiek masveidīgi. Kādā jaukā dienā tiek paņemta visa mūsu tekstilrūpniecība un nodibināta „Ostland Faser" akciju s-ba u. t. t. Kas bija jaunie akcionāri, Dievs to zina, tikai latvieši tie nebija. Tā bija Latvijas aplaupīšana. Bija iespaids, ka, tā turpinoties, kādā dienā vācieši izdos „Verfügung" ar vienu vienīgu teikumu — latviešiem nedrīkst piederēt nekustami īpašumi.

Jā, latviešu darba spēku un kaŗavīrus vācieši labprāt izmantoja, bet ne tā, kā bijām sagaidījuši. Arī politiskā laukā labākais, ko varēja ar grūtībām panākt, bija „pašpārvalde". Visi vācu solījumi bija miglā tītas neskaidras runas par pienācīgu vietu, ko latvieši ieņems „jaunajā Eiropā". —

Kāda šī pienācīgā vieta īstenībā būtu bijusi, nāca klajā tikai pēc kaŗa, kad Nirnbergas prāvas laikā amerikāņu apsūdzības pārstāvis nolasījās slepenās A. Rozenberga 20. aprilī 1941. g. parakstītās vadlīnijas vācu politikai Austrumu apgabalos. Lai runā pats dokuments:

„Vācu politikas mērķis Austrumos ir — uz gadu simteņiem atslogot Vāciju no lielkrievu spiediena. Šī mērķa sasniegšanai milzīgā Austrumu telpa sadalīta Reichskomisāriātos, atbistoši vēsturiskiem un etniskiem dotumiem.

Ukraina jāizveido par patstāvīgu valsti savienībā ar Vāciju.

Kaukazs ar piegulošajiem ziemeļu apgabaliem jāpārveido par federāciju ar vācu pārvaldi.

Lielkrievijai sava nākotne jāizķšir pašai.

Igaunijas, Latvijas, Lietuvas un Baltkrievijas Reichskomisāriāta uzdevums ir censties izveidoties par protektorātu. Vēlāk, pēc pieņemamu elementu ievācošanas (Eindeutschung), kolonizēšanas un nevēlāmo elementu pārvietošanas (Aussiedlung), pārveidoties par Lielvācijas satāvdaļu. Baltijas jūrai jāpaliek par Vācijas iekšējiem ūdeņiem."

Dievs, esi mums žēligs, ja vācieši būtu kaŗā uzvarējuši! Katru nacionāli domājošu latvieti varēja ietilpināt „nevēlamo" elementu skaitā, un tiem pienācīga vieta būtu bijusi tālāk austrumos — kaut kur bij. Minskas un Smoļenskas guberņās. Izdarīt pārvietošanas akciju, droši vien, uzdotu piemērotiem mūsu pašu tautas brāļiem, un tā būtu katastrofa.

(Turpniājums sekos)

Abonentu ievērībai Zviedrijā

Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar **DV STOKHOLMAS NODAĻU, BOX 220, STOCKHOLM.**

LA apgāds

...ejūtīgi un ar taktu."

... kārto izvadīšanu, pallcējiem ...āk kā sešdesmit gadu laikā ... lielu cieņu . . . katrā laikā dod ... sniedz paskaidrojumus.

...NERAL DIRECTORS

...ST (pie KEELE) ROGER 7-2154

I. JANKOVSKIS
REAL ESTATE BROKER
93½ Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

LE 6-0143
LE 5-4455

PRINZ EDWARD - DUNDAS, W.: $2.500,- iemaksa 7 istabu divstāvu atsevišķai ķieģeļu mājai ar 2 modernām virtuvēm un 2 vannas istabām. 4 istabas pirmajā stāvā. Otrs stāvs izīrēts par $75,- mēnesī. Garāža un dārzs. Klusā un labā rajonā. Zvanīt J. Veisam, LE 5-4455 vai WA 5-5798.

DĀMU FRIZETAVA: $1.500 iemaksa modernam dāmu frizierSalonam ļoti labā rajonā; $12.000,- gada apgrozījums (pēc grāmatām). Salons pastāv šinī vietā jau 20 gadu. Vienreizēja izdevība. Tuvākai informācijai zvanīt J. Veisam, LE 5-4455 vai WA 5-5798.

BLOOR - SHERBOURNE ST.: $2.000,- iemaksa 8 istabu mājai ar 2 virtuvēm un 2 vannas istabām. Lielas un gaišas telpas. Vērtīgs gruntsgabals. Viena atklāta obligācija uz 10 gadiem. Zvanīt J. Veisam, LE 5-4455 vai WA 5-5798.

CENTRA RAJONĀ $500,- emaksa ar $8.500,- pilnu prasīto cenu 6 istabu mājai. Iebraucamais ceļš un garāža. Izdevīgs pirkums tam, kas pats var veikt mājas iekšējos remonta darbus. Zvanīt J. Veisam LE 6-0143 vai WA 5-5798.

Mums ir mājas visos pilsētas rajonos par dažādām cenām un iemaksām. Sekojiet mūsu speciālpiedāvājumiem Toronto Daily Star, The Telegram un Globe & Mail.

VISĀDAS KRĀSU FILMAS
ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI.
ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS.
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B,
Darba laiks no pl. 9—6, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

D Ā V A N Ā M
- JAUNĀKĀS GRĀMATAS.
- KOKA IZSTRĀDĀJUMI.
- ĀDAS IZSTRĀDĀJUMI.
- KERAMIKA.

DV GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.
Atvērta darbdienās no pl. 9—6 vakarā. SESTDIENĀS NO PL. 9—1 DIENĀ.

Pudiņu un cepumu pulveŗi tikai no DR. OETKER

VECĀKA SIEVIETE meklē vietu pie bērniem. Tel. RO 6-5236, Toronto.

IZĪRĒJAMA glīta, mēbelēta istaba Toronto rietumos. Zvanīt katrā laikā LE 1-5193, Toronto.

Danforth -Broadview raj. IZĪRĒJAMA gaiša, glīti mābelēta istaba ar vārīšanas iespējām. Uz vēlēšanos garāža. Zvanīt pēc pl. 5 v. HO 3-6501, Toronto.

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba 1-2 personām. Vārīšanas un parkošanas iespējas. (Pie Broadview un Danforth ielu krustojuma). Tel.: HO 3-7884, Toronto.

Pilsētas centrā IZĪRĒJAMA liela istaba. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā EM 4-6813, Toronto.

✝

ALFREDS RAMIŅŠ

dzim. 1906. g. 19. jūlijā,
miris 1960. g. 10. februārī, Cochrane, Ont.

TORONTO SV. JĀŅA EV.-LUT.
LATVIEŠU DRAUDZES
PALĪDZĪBAS FONDS

PAŠU PRIEKAM IEGĀDĀJIETIES G R Ā M A T A S

V. Toma — dzejas — VĒL	$1.95
J. Klīdzējs — stāsti — VIŅAS UN VIŅI	$3.35
K. Raudive — romāns — NEREDZAMĀ GAISMA	$3.90
K. Raudive — UN PIEDOD MUMS	$3.60
Ortega Y Gasset — esejas — MEDITĀCIJA PAR MĪLESTĪBU	$3.35
Dz. Freimanis — romāns — VIĻŅI	$3.30
Dr. H. Tichovska red. TRIMDAS 10 GADI	$4.30
Z. Mauriņa — esejas — PILSĒTAS UN CILVĒKI, br.	$2.75
Z. Mauriņa — DANTE	$2.10
Z. Mauriņa — TRAĢISKAIS SKAISTUMS	$2.80
Z. Mauriņa — BALTAIS CEĻŠ	$2.30
Z. Mauriņa — TAGORES LIRIKA	$2.50
Z. Mauriņa — DZĪVES APLIECINĀTĀJI	$2.30
A. Eglītis — ILZE	4.50
I. Grebzde — ZOSUKALNA MEITENES	3.60
A. Niedra — UGUNS PĀR RATA KALNU	3.40
A. Gulbis — Z. A. MEIEROVICS	8.00
J. Miesnieks — BĒRZUPJU ĢIMENES PORTRETS, rom.	7.20
T. Heijerdals — AKU - AKU	3.60
N. Kalniņš — ĢIEMS UZ RITEŅIEM	3.40
A. Gailītis — DIENĀS SENĒJĀS	3.00
J. Veselis — DIVAS MĀSAS	3.00
J. Veselis — VELGAS MĪLESTĪBA	3.40
A. Bērziņš — KĀRLIS ZARIŅŠ	5.00
E. Mednis — SAULE DEJO	4.00
I. Leimane — VILKAČU MANTINIECE	$6.80
Z. Mauriņa — IEDRIKSTĒTIES IR SKAISTI	4.95
TĀLĀ GAITA	4.00
ZIEMEĻU TEMAS	3.50
CILVĒCES SARGI	3.50
J. Klīdzējs — DŽENITORS	4.00
CILVĒKA BĒRNS	3.75
A. Čaks — MANA MĪLESTĪBA	5.00
MANA PARADĪZE	6.00
I. Gubiņa — ZELTA IELEJA	3.00
DRAUGAM NEPIEMĒROTA SIEVA	2.80
A. Niedra — ZELTA VĀRTU PILSĒTA	3.40
MELNĀ MAGONE	3.00
PERLES MAJORES DRAUGS	3.40
J. Kilītis — ES KAŖĀ AIZIEDAMS	2.50
P. Klāns — SIRILUNDAS ATGRIEŠANĀS	3.90
E. Virza — KĀRLIS ULMANIS	2.80
V. Kroders — SMĪNĒTĀJI	3.40
A. Saulietis - NEAIZBEŖAMA AKA	8.00
K. Skalbes — KOPOTIE RAKSTI ā	5.50—4.50
J. Rainis — KOPOTIE RAKSTI ā	3.70—3.50
R. Blaumanis — KOPOTIE RAKSTI I kompl.	45.00
R. Bangerskis — MANA MŪŽA ATMIŅAS, II	5.20
B. Pasternaks — DR. ŽIVAGO	5.90
O. Duns — JUVIKAS ĻAUDIS, 3 gr.	10.00
St. Cveigs — MARIJA ANTUANETE	5.80
J. Ziemeļnieks — KOPOTĀS DZEJAS	7.00
K. Hamsuns — BENONI — ROZE	3.80
A. Voitkus — APROCE	1.90
I. Vīksna — ES SAKU PALDIES	2.75
J. Sarma — NEGANTNIEKS	4.00
K. Lesiņš AKLĀ IELA	2.60
A. Sprūdžs — ASARU LIEKŅA	2.35
AVE MARIJA — dzeju ant.	3.75
A. P. Mierkalns — ATLANTIDA, dzejas	1.50
TRĀDIRIDIS	2.00
PURPURA SIRDS	3.50
A. Spekke — BALTIJAS JŪRA SENAJĀS KARTĒS	6.00
TĀ ZEME IR MŪSU, dz. ant.	5.50
J. Veselis — DIENAS KRUSTS	3.00
Rutku Tēvs — DUMPĪGĀ RĪGA	2.80
P. Baka — DĒLI	3.80
B. Senkēviča — ĢIMENES GODI	4.00
V. Kārkliņš — TIKAI MĪLESTĪBA	4.20
A. Niedra — KAD MĒNESS DILST	3.60
Sikspārnis	3.90
A. Dziļums — LAILA NO RĪGAS	4.00
K. Stalšans — LATVIEŠU UN LIETUVIEŠU AUSTRUMU APGABALI	5.00
U. Ģērmanis LATVIEŠU TAUTAS PIEDZĪVOJUMI	5.50
A. Eglītis — OTRANTO, dzejas	4.00

Krājumā ir daudz veco, kā arī jaunāko un visjaunāko izdevumu grāmatu, 1960. gada sienas kalendāri, apsveikuma kartītes, žurnāls Latvju Zeltene, ādas izstrādājumi, koka izstrādājumi — šķīvji un svečturi, dažādi audumi, kā sedziņas un spilvenu pārvalki.

Grāmatu pasūtinājumus pieņemam arī pa pastu. Pasūtinājumiem vērtībā virs $10,- pasta izdevumus sedz GRĀMATNĪCA. Līdz $10,- pie grāmatu vērtības jāpieskaita 25—50¢ pasta izdevumiem.

Pieprasījumus līdz ar naudas pārvedumu adresējiet:

DV GRĀMATNĪCAI,
123 HURON ST., TORONTO 2-B, Ont., Canada.

Frank Vass, BA
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403
(College un Spadina ielas stūrī)
Tel. birojā — WA 2-6111, WA 2-6112, Toronto.

PĀRDODAMS MAZLIETOTS LAIVAS MOTORS HP 35 EVENRUDE ar elektrisko starteru. Vadi un baterija. Labākā kārtībā. Zvanīt vakaros Ķūrēnam LE 6-1785, Toronto.

Mūsu laikraksta LATVIJAS AMERIKĀ pārstāvis VILIS MIĶELSONS Kalamazū, 426 N. Prairie Ave, pieņem sludinājumus un kārto abonementus.

ZIVIS
. . . Labākie Kanadas zivju produkti . . . jūsu pārtikas veikalu dzesētājā:
HIGH LINER
- Zivju filejs
- Zivis un cepti kartupeļi
- Zivju gabaliņi
- Pildītas zivis

LUNENBURG SEA PRODUCTS Limited, 37 King St. E., Toronto, Ont.

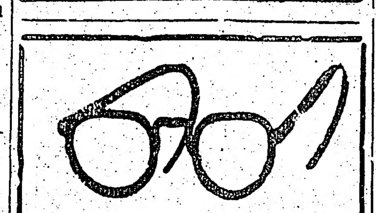

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE ST., Toronto,
WA 1-3924

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

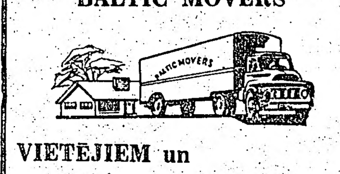

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM
Tel. LE 4-1403

Cook Funeral Home 721 Bloor St., W., Toronto. LE 6-2245

COOK APBEDĪŠANAS BIROJS
721 Bloor St., W. (pie Christie). LE 6-2245
MODERNA KAPLIČA AR ĒRGEĻU PAVADĪJUMA IESPĒJĀM. IZVADĪŠANAS CEREMONIJAS IZKĀRTO PĒC
F. Cook — vad.

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKA

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

ČIKĀGĀ

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W., Ferdinand St.

Svētdien, 28. februārī, pl. 10, bērnu dievkalpojums un svētdienas skola; plkst. 11 dievkalpojums ar dievgaldu. Iesvētes mācība. Pēc dievkalpojuma apakšējā zālē draudzes sapulce.

Aurorā, (Ill.), dievkalpojums svētdien, 28. februārī, pl. 3 p.p., 420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā. Svētdienas skola. Māc. A. Rautenšilds. Pēc dievkalpojuma novada sapulce.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Jāņa draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu, plkst. 10,00 rītā, draudzes baznīcā, 1701 N. Richmond ielā. Māc. G. Straumanis.

Māc. A. Sudars, 1030 — 30 Ave. Belwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev. lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, pl. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons, Meivudā, Ill., tel. FI 2-2420

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10,30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So., 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl. 7,30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 44619.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMVA's telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. A. Plebalgs, Kalamazū, 328 S. Rose St., tel. 4-8255. un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E. Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 10 no rīta un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā pl. 2 p.p., bērniem pl. 1.15 p.p.

Kalamazū sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Mineāpeles St. Paula latviešu ev.- lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave.

Latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks ielā.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, pl. 2.00 dienā Faith ev. - lut. baznīcā, 1000 S. Layton Bulv. Māc. J. Meisters. Svētdienas skola dievkalpojuma laikā, baznīcas sabiedriskajās telpās.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis — 427 Van Norman St., Port Arthur, Ont., tel. 40302.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 28. februārī, pl. 11 no rīta dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

28. februārī, plkst. 2 p.p. Sv. Jāņa baznīcā dievkalpojums, svētdienas skola, iesvētes mācība un Jauniešu kopas nodarbības.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

28. februārī, plkst. 2,30 p. p. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā un svētdienas skola.

Tūlīt pēc dievkalpojuma, pl. 3,30 p. p. draudzes pilnsapulce Sv. Barnaba baznīcas apakšējā zālē.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S., tel. CE 2-2385.

Ceturtdien, 25. februārī, plkst. 7.00 vakarā draudzes bībeles stunda baznīcas blakus telpās.

Svētdien, 28. februārī, pl. 4 p. p., dievkalpojums.

Piektdien, 4. martā, plkst. 7.30 vakarā jaunatnes grupas stunda—109 Ferguson Ave. South.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus.

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

VINIPEGA

Latviešu Sv. Krusta draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Tūkasa baznīcā, Hartford un McGregor ielu stūrī.

OTAVĀ

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa 1 Ontario. Tel.: RE 3-3906

SADBERI

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont. Tel. OS 3-3284.

Timminsā svētdien. 28. februārī, plkst. 15 lut. baznīcā (Spruce St.) dievkalpojums.

MONTREĀLĀ

Māc. V. Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 4-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

28. februārī draudzes jaunatnes pulciņa sanāksme.

Māc. Arturs Voitkus, Dievkalpojumi notiek Jāņa ev. - lut. baznīcā, 4345 Marcil Ave., (pie Monkland Ave.). Draudzes nams, kanceleja un māc. dzīvoklis — 3438 Rosedale Ave., tālr. HU 9-3224.

Ceturtdien, 25. februārī, plkst. 8.00 vakarā Bībeles stunda.

Svētdien, 28. februārī, plkst. 1.00 p.p. Svētdienas skola, plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums, plkst. 2,30 p. p. iesvētību mācību stunda.

Sestdien, 5. martā, Dāmu komitejas sarīkojums.

Svētdien, 6. martā, plkst 1.30 p. p. dievkalpojums.

ST. KATARĪNES

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Cahtarines, Ont Tel. MU 5-5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē 28. februārī, pl. 1,30 p.p. dievkalpojums Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

Niagarā (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes dievkalpojums ar dievgaldu 6. martā, pl. 2 p.p. anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

EDMONTONĀ

Māc. Elmārs Caune (10990 - 125 St. Tālr.: HU 8-1693, Edmonton, Alta).

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos, pl. 10.45—11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu; viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4218.

VĒSTULE IR SVARĪGA

Rakstot vēstulī, raugaities, lai saņēmēja adrese būtu uzrakstīta skaidri salasāmi un pilnīgi.

- Iegaumējiet to, ka bez uzvārda ir jābūt arī adresāta vārdam vai vismaz vārda pirmajam burtam.
- Vienmēr uzrakstiet pareizo mājas numuru, ielas nosaukumu, pasta apgabala numuru (kur tādi ir), pilsētas vai ciema un provinces nosaukumu.
- Vēstulēm, adresētām biroju vai apartamentu mājās, jāuzdod arī apartamenta jeb dzīvokļa numurs.
- Savu resp. nosūtītāja adresi rakstiet aploksnes kreisajā stūrī augšā.
- Sūtījumiem, adresētiem ārpus Kanadas, vienmēr jāuzraksta attiecīgās valsts pilns nosaukums.
- Vienmēr jāraugās, vai sūtījums ir pietiekami apmarkots. Ja rodas šaubas, pārbaudiet to pasta iestādē.

Skaidri un pilnīgi uzrakstīta adrese paātrinās jūsu pasta sūtījumu piegādi.

CANADA POST OFFICE

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

Sākot ar .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss ....
Adrese: ....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....
.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lācī, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

SPORTS

ALPU KAUSU IEGŪST L. PLŪME

Iepriecinoši rezultāti iesācēju grupā un pakupls dalībnieku skaits „Alpu kausa izcīņā, bet vidējo valstu meistarībā vēl arvien tās pašas vecās sejas.

Slēpēšanas vecmeistara Reiņa Upes ceļojošās balvas „Alpu kausa" izcīņai vajadzēja notikt 31. janvārī Cabarfae slēpēšanas centrā pie Kadilakas, Mičigenā, bet tā kā vieta toreiz bija aizņemta ar amerikāņu slēpētājiem, tad sacensības nācās pārcelt uz 14. februāri un tās risinājās kopā ar vidējo valstu meistarsacīkstēm Menselonas slēpēšanas centrā, Mičigenas ziemeļrietumos. Uz sacensībām bija pulcējušies dalībnieki no Milvokiem, Čikāgas, Grand Rapipdiem, Kalamazū, Saginavas, Ann Arboras, Klīvlendas un pat no Montreālas, Kanadā. Dalībnieku skaita ziņā šīs arī bija viskuplākās. Zināmu pievilcību radīja dāvātā ceļojošā balva „Alpu kauss". Iesācēju grupā bija vesels ducis, kas vēlējās šo kausu iegūt. Pirmo trīs vietu ieguvēji uzrādīja samērā labas laika atzīmes un zināmu tecnisku gatavību. Pārākais no viņiem bija L. Plūme no Čikāgas, kurš slalomā (7 vārti) un nobraucienā (apm. 350 m dist.) uzrādīja kopējo laiku 40 sek. Aiz viņa ierindojās Tērauds no Montreālas, Kanadā, ar laiku 41 sek, un 3. vietā — Beķeris (Kalamazū) 42 sek. Talantīgais slēpētājs L. Plūme kļuva „Alpu kausa" glabātājs uz 1 gadu un īpašumā ieguva „mazo kausu". Vidējo valstu meistarībā meistarsacīkstēs ieguva milvokietis Prauliņš, kas godam reprezentējies arī iepriekšējos gados un uzrādīja labākus laikus kā slalomā (31 sek., 20 vārti), tā nobraucienā, veicot apm. 350 m garo distanci 15. sek. Jāatzīmē, ka „klasi" parādīja pats vecmeistars R. Upe, kas kā pirmais slaloma distanci izmanevrēja 30½ sek. Tālāko vietu ieguvēji bija Linde (Saginava) — slalomā 32 sek., nobraucienā 16 sek., un 3. vietā Jurevics (Milvoki) — slalomā 32¼ sek., nobraucienā 16 sek. Meistarībā piedalījās tikai 7, gandrīz visi „vecās klases" vīri, kas bija redzami iepriekšējos gados. Kā slēpšanā radīt pieaugumu un interesi, par to būtu nopietni jāpadomā, jo slēpošanas sports ir to vērts.

Sacensības bija teicami noorganizētas. Tāpat jaukais laiks bija labs sabiedrotais sportam un slēpošanas priekam. Pirmo vietu guvējiem R. Upe izdalīja balvas.

V. Zirnītis.

APKĀRT ZEMES LODEI

● **Pēc ilgāka laika sācis atkal darboties Etnas vulkāns Sicilijas salā, ziņo AP aģentūra no Itālijas.**

● **Laikraksts „The New York Times" ziņo, ka Padomju valdība izsniegs amerikāņu auto vadītājiem (tūristiem) īpašas robežpārejas atļaujas, kuras uzrādot, pēdējie varēs apceļot visas satelitu valstis, atskaitot Ungāriju.**

● **Austrālijas valdība paskaidrojusi, ka nākošajā gadā tai nāksies izdot 750.000.000 mārciņu ceļu uzlabošanai un jaunbūvei.**

● **Sākot ar 21. aprīli Brasilija, pilsēta, kuru natlaban izbūvē, klūs par Brazīlijas valdības rezidenci. Būvdarbi noritot 24 stundas no vietas.**

● **Sanfrancisko lidosta šodien ir viena no visaizņemtākajām [illegible] Gada laikā lidlaukā nolaidušās un pacēlušās 128.421 lidmašīnas.**

● **Piterboro ir vienīgā pilsēta visā Ontario provincē, kas pazīstama kā „tīneidžeru ciems". No tās 45.365 iedzīvotājiem 20.000 personas ir zem 21 gada.**

● **Jau trešo gadu no vietas dienvidrietumu Āfrikā valda vēl nepiedzīvots sausums. Ap 316.000 kvadrātjūdžu lielajā teritorijā sausuma klimats visvairāk ietekmējis lopkopību.**

● **Pirmā televīzijas stacija Auklandē, Jaunzēlandē tiks atklāta šinī gadā. Tā atradīsies valsts pārziņā.**

LATVIETIS ZIEMAS OLIMPIĀDĒ

Kopā ar padomju ātrslidošanas meistariem Skvo Velijā ieradies ventspilnieks Nikolajs Štelbaums. Krievi ir favoriti ātrslidošanā. Kā viens no uzvaras kandidātiem 10.000 metru distancē amerikāņu presē tiek minēts Štelbaums. Pēdējais ir arī vienīgais latvietis, kas piedalās 1960. g. ziemas olimpiskās spēlēs. Spēles atklāja 18. februārī.

ULDIS 2. VIETĀ

Bostonā — A.P.L. paukošanas sacīkstēs ar priekšādevumu (florete) ASV valsts vienības paukotājs Ričards guva vienādas sekmes ar Uldi Kaktiņu. Tikai speciālā papildu cīņā Ričards nodrošināja sev 1. vietu, atstājot Uldi 2. vietā (kārtējā cīņā Ričards bija zaudējis pēdējam).

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

26. februārī — Mākslinieku karnevāls.
27. februārī Latviešu katoļu apvienības jautrs priekšaizgavēņa vakars. Columbus Hall apakšējā zālē.
28. februārī, pl. 3 p.p. Gaujas gaidu un Rīgas skautu 9. gada svētki, 709 College St.
12. martā Columbus zālē (apakšā) DV basketbolistu deju vakars.
25. martā Columbus apakšējā zālē — TLSp. kluba un Latviešu sporta apvienības Kanadā sportistu apbalvošanas vakars ar deju.
26. martā — Mūzeja zālē DV Teātris Kanadā izrādīs „Jo pliks, jo traks".
3. aprīlī, pl. 5 p.p. sv. Andreja baznīcā T. Ķenina mūzikas studijas audzēkņu vakars.
9. aprīlī 1. ev. - lut. draudzes koŗa gadskārtējais koncerts.
24. aprīlī, plkst. 4 p.p., Barnabas baznīcā brīvmāksl. M Tūteres klavierstudijas audzēkņu vakars.

ST. KATARĪNES

23. aprīlī — vīru koŗa „Viesturs" koncerts Atlanta kluba telpās.

HAMILTONĀ

27. februārī — Hamiltonas skautu un gaidu gada svētki.
13. martā — TLB teātŗa izrāde „Septiņas vecmeitas."
26. martā — Mūzikāli - literārs vakars.
2. aprīlī — Vīru koŗa „Viesturs" koncerts.
24. aprīlī — Hamiltonas Daugavas Vanadžu sarīkojums - bazārs.
7. maijā — HLB balle un naudas izloze.

LONDONĀ

Sestdien, 27. februārī — karnevāls.
Svētdien, 28. februārī — ev. - lut. un katoļu dievkalpojumi.
Svētdien, 28. februārī — LLJP pilnsapulce.
1. maijā Ģimenes diena.
5. jūnijā skolas darba nobeiguma un izlaiduma akts.

NIAGARĀ

14. maijā — Tradicionālā ziedu balle un basketbola turnīrs ar ASV latviešu sportistu piedalīšanos.
16. un 17. jūlijā — gadskārtējās draudzības un jaunatnes dienas.

Nasera neveiksme

Apvienotās Arabu Republikas prezidenta Nasera plāni ievilkt visu arabu līgu kopīgā cīņā pret Izraēlu nule kā cietuši lielu neveiksmi. Nesenajā „slepenā un vēsturiskā" sanāksmē Tunisija un Iraka nemaz nepiedalījās. Sešas citas arabu valstis neatzina par vajadzīgu nosūtīt kabineta ministru kalibra delegātus, reprezentējoties ar zemākiem diplomātiem. Sarunas iestiga jau pirmajā dienā, jo dalībnieki nespēja vienoties par darba kārtības izstrādāšanu.

IZEJA . . .

(Pārnesums no 5. lpp.)

Vislepnākie namziņi tomēr laikam dzīvo modernajos Longailendas īres namos. Longailendā daļa namu ir pilnīgi jauni, ar visām iedomājamām ērtībām, kā atkritumu pārpelnotājiem, gaisa dzesinātājiem u. t. t. Pat „mēmais sulainis" tur nodots mūzejam. Bet šajos namos nav viegli ietikt.

Namziņi, kā redzams, var dzīvot un dzīvo. Ir tikai viena nepatīkama ķibele, ka kādam no namziņa ģimenes vienmēr jābūt mājās. Un tādēļ namziņa amata kandidātam ieteicams jau iepriekš apgādāties ar sievu. Kam sievas nav, tam, garlaicības mocītam, var ienākt prātā visādi nedarbi, kā asprātīgajam amerikānim, kas tādēļ uz vietas atlaists, pieņemot viņa vietā latvieti. Šis amerikānis taupības nolūkos apstaigājis īrnieku dzīvokļus un katrā no skapjos atrastajām konjaka pudelēm nolējis pa glāzītei dzēriena. Kas manīs vienu nolietu glāzīti? Pēc vairākām nedēļām pudeles tomēr noplakušas tik zemu, ka namzinis, lai īrniekus neapbēdinātu, nolēmis saliet pudelēs tēju. Krāsa tā pati, kas vainas? Bet, kad visi īrnieki pēkšņi atklājuši mistisko brīnumparādību, ka konjaks pārvērties tējā, brīnumdarītāja spējas nekavējoties pienācīgi novērtētas. Un tā viens jauns latviešu namzinis ticis atkal pie vietas. **Skorpions.**

TRĪSPADSMITĀ STUNDA

PA SLEPENO AĢENTU NOSLĒPUMAINAJĀM UN BĪSTAMAJĀM GAITĀM

8. SVARĪGI SĪKUMI

Vai pulkvedim Sēlim bija jau radies kāds plāns, kā, savācot kopā mazus, bet svarīgus sīkumiņus, ieskatīties lielā azarta spēlētāja Adolfa Hitlera kārtīs? Vai kapteinis Pļava, Berlīnes sūtniecībā sēdēdams, varbūt, bija izlicis cilpu pašam pulkvedim Sēlim. Ne vien kaŗa ministrs ģenerālis Balodis, bet arī pats pulkvedis Sēlis labi zināja, ka pēdējos divos gados kapteinis Pļava līdz ar Berlīnes gaisu bija saelpojies arī krietnu porciju ne ar ko neattaisnojamu apbrīnu vācu tautas organizātoriskam spēkam un militāram talantam. Bet kapteinis Pļava nebija vienīgais, kuŗa skaidro skatu uz laiku bija apžilbinājusi vācu tautas aklā sekošana un paklausība kādreizējam austriešu zaldātam, kas savās hipnotizējošās runās sludināja un solīja to, pēc kā sirds dziļumos vienmēr ir tiekušies kā lepnie prūši, tā bezskaustainie bavārieši, tā arī lētticīgie švābi un dzīvesprieclīgie un jautrie reinzemieši. Arī somu, igauņu un lietuviešu sūtniecībām piekomandētie militārie atašeji savām valdībām sūtītajos kārtējos ziņojumos bieži sajauca nacionālsociālistu teātrālās butaforijas ar reālitātēm. Ne vien mūsu kaimiņu misijas, bet arī tik nopietni un piedzīvojuši diplomāti kā franči un beļģi, šajās vēsturiskajās dienās, kad vācieši jau bija sākuši kalt smago zobenu nākošam pasaules kautiņam, noticēja, ka Hitlera stingrā roka galu galā nāk par svētību mieram Eiropā. Labi pabarota un no bezdarba atbrīvota vācu tauta savas mietpilsoniskās ērtības dēļ droši vien neielaidīsies nekādās avantūrās.

Pulkvedis Sēlis bez apdomāšanās pieņēma kapteiņa Pļavas ieteikumu savākt Berlīnē kā mums, tā poļiem tik ļoti interesējošās informācijas druskas. Acīmredzot pulkvedis Sēlis pilnīgi uzticējās kapteiņa Pļavas goda prātam. Daudzus gadus vēlāk pierādījās, ka pulkvedis bija dāvājis savu uzticību īstam vīram. Abu virsnieku draudzības saites nepārtrūka pat tad, kad 2. pasaules kaŗa priekšvakarā kādā asā vārdu izmaiņā kapteinis Pļava, apmeklējot Rīgā ārlietu ministriju, pulkvedi Sēli nosauca par angļu slepenā dienesta paklausīgu pavēļu pildītāju.

Vai galu galā jau 1935. gadā pulkvedis Sēlis Berlīnē patiesībā neieradās britu „MI 5" daļas uzdevumā?

Būtu diezgan naīvi pieņemt, ka mazās Latvijas armijas vadība pēkšņi no valsti sargājošā pretizlūkošanas dienesta, sūtot uz Berlīni vienu no saviem spējīgākiem virsniekiem, būtu metusies bīstamā, lielā un neiecietīgā kaimiņa izspiegošanas spēlē. Tajā laikā un vēl pāris sekojošos gados mazo valstu valdības Baltijas jūŗas krastos gan bažīgi skatījās uz Kremļa politbiroja tumšajiem nākotnes plāniem un naīvi ticēja, ka vācieši nav vēl aizmirsuši pēdējā pasaules kaŗā dabūto mācību. Ķeizariskās Vācijas zaldātu kapu kopiņas gan Eiropas ziemeļos, gan rietumos, gan dienvidos vēl nebija smilgām apaugušas. Baltie krusti bija mēms brīdinājums kā draugam, tā ienaidniekam, ka neapdomībā tverts ierocis pašķiŗ ceļu uz kapu smiltāju miljoniem, kas kaŗu nekad nav gribējuši, nav tajā nekad neko ieguvuši un arī neiegūs.

Pāršķirstot pukveža Sēļa atstātās piezīmes redzams, ka jau no pirmajiem Latvijas brīvības gadiem Viņa Majestātes slepenais dienests nav liedzis savu padomu un, ja vajadzīgs, tad arī piesardzīgu brīdinājumu kā mūsu valdībai, tā arī militārai vadībai. Tomēr briti uzticējās tikai nedaudziem mūsu politiķiem un militārās izlūkošanas ziemeļu sektora vadītājs Kenets Sautvūds ilgu laiku kontaktu ar Latvijas armiju paturēja periodisko draudzīgo pulkveža Sēļa apmeklējumu lokā. Šo Sautvūda apmeklējumu dēļ būtu netaisni apzīmēt pulkvedi Sēli par latvieti - britu aģentu. Tikpat labi tad jau Vilhelms Munters savā slepenajā ziņojumā valsts prezidentam varēja kā pulkvedi Sēli, tā arī ģenerāli Balodi apzīmēt par slepeniem igauņu, poļu, lietuviešu un franču aģentiem, jo ģenerāļa uzdevumā pulkvedim mūsu valsts pēdējos gados iznāca neuzkrītoši uzmeklēt savus kollēgas Parīzē, Revelē, Helsinkos, Kauņā un Varšavā.

Kā militārā, tā arī politiskā informācija savu izvērtējumu taču ieguva valsts vadības aparātā. Tikai tas nesa visu atbildību kā par mūsu valsts iekšējo, tā arī ārējo politiku.

Ja mēs atceramies ar kādu nelabpatiku britu slepenais dienests savā laikā uzņēma ziņas par labā spārna partiju uzkundzēšanos Lietuvā un Polijā, tad mums jāpiekrīt pulkveža piezīmēs izteiktai domai — „. . .diemžēl, šajās izšķirošās dienās mums nav savas ārpolitikas. Ir tikai bīstama laipošana no vienas dienas uz otru! . . ." Tajā pašā laikā pulkvedis savā objektivitātē nemaz neuzveļ visu vainu eleganti ģērbtajam, gudri smaidošajam jaunajam cilvēkam, kas, prezidentam nezinot, bija sācis meklēt Latvijai draugus pavisam aplamā nometnē. Viņš labi zināja, ka Vilhelms Munters būtu atdevis pusi no sava mūža, lai izdzēstu no atmiņas savu bēdīgo lomu Igaunijas brīvības cīņu laikā. Bija nepiedodami tik svarīgu resoru nodot neapdomīga karjērista rokās. Pie tam — vai bija pareizi ticēt visam, ko latviešu mēlē runāja šis vīrs, kuŗa dzīslās bija tik daudz svešu asiņu. Nē, Vilhelmam Munteram nevarēja uzticēt tik daudz — veselas tautas ceļu uz brīvību vai verdzību!

Droši vien pulkv. Sēlis, Berlīnē uzturoties, itin labi zināja, ka Kristjāņa Biges nama pārvaldnieks Heincs Millers pedantiskā rūpībā ziņoja vācu drošības policijai par katru pulkveža soli un apmeklētāju. Heincs Millers nebija vienīgais, kas dienu dienā paturēja acīs pēc viņa paša uzskata īsti ārisko un pret Adolfu Hitleru apbrīnas pilno latviešu draugu. Policijas valstī policija strādāja labi. Vācu politiskai policijai un admirāļa Kanarisa iestādei galu galā varēja ļoti interesēt, kādēļ īsti Latvijas izlūkošanas dienesta priekšnieks, par kuŗa labām attieksmēm ar Londonu nevarēja būt šaubu, pēkšņi atradis par nepieciešamu apmesties Berlīnē, Kanta ielā 127. Nē, lai cik naīvi, bet tik naīvi vācieši nebija, lai neticētu savu Rīgas aģentu ziņojumam, ka pulkvedis Sēlis atlūdzies no amata un aizgājis pensijā, lai sāktu mūža pēdējā posmā pelnīt naudu kā sekmīgs importieris.

Savācis nepieciešamos pavedienus Berlīnē un uzmetis metu vienkāršai, bet labi pārdomātai darba schēmai, Haralds Rauchmanis Berlīnē vairs nebija atrodams. Viņam vācu galvaspilsētā pagaidām vairs nebija ko darīt. Vācu slepenais dienests loģiski secināja, ka pulkveža Sēļa Berlīnes apmeklējuma īstais nolūks bija personīgi savām acīm pārbaudīt latviešu sūtniecības ziņojumus par brīnumaino vācu tautas atdzimšanu vadoņa Ādolfa Hitlera dzelžainajās rokās. Kad pēc vairākiem mēnešiem Abvēra 3. nodaļa dabūja zināt, ka pulkvedis Sēlis attceļā uz Rīgu, no Kraļaučiem mainījis maršrutu uz Varšavu, kapteinis Richards Proce bija pārāk aizņemts, lai šādam sīkumam veltītu kādu uzmanību.

Pulkvedis Sēlis mierīgi varēja atstāt Berlīni, jo iepriekšējā dienā sūtniecības otrā stāvā kādu pusstundu bija pavadījis nopietnā sarunā ar savu tuvāko līdzstrādnitku Aleksandru Pavāru. Neviena acs nebija lieciniece šai sarunai. Tāpat Kanarisa ierēdņiem pilnīgi nepamanīta palika Aleksandra Pavāra ierašanās 22. jūlija vakarā „Zoo" dzelzceļa stacijā, lai sagaidītu vācu galvaspilsētā tālu ciemiņu no saulainās Romas — kādreizējo Latvijas armijas kavalerijas pulka kapteiņa Artura Briedīša šķirto kundzi.

„Man ļoti žēl, ka jums tik negaidīti nācās pārtraukt jūsu mūzikas studijas skaistajā Italijā," Aleksandra Pavāra gludi skūtā seja pauda gandrīz ticamu nožēlu, „mums šoreiz ir nepieciešami jūsu pakalpojumi šeit, Berlīnē, kas man liekas tikpat liela, cik auksta."

‚Es informēju arī Centru par manu braucienu uz Berlīni. Patiesību sakot, es jūsu aicinājumu saņēmu īstā laikā. Vēl pirms dažām nedēļām mani apmeklēja kāds no Ceturtā biroja kurjēriem un brīdināja, ka mans atpūtas laiks Romā drīz beigšoties un man esot jāsāk domāt par dažu gadu uzturēšanos studiju nolūkā Minchenē, Frankfurtē pie Oderas vai Drēzdenē. Mans otrs šefs Maskavā," Marija Briedīte šķelmīgi iesmējās, „būs droši vien priecīgi pārsteigts, ka esmu jau ieradusies zemē, kuŗā nepārtraukti skan šie skaļie marši un pie katras būdiņas plīvo kliedzošie vācu karogi."

„Tas ir ļoti labi, ka jūs informējāt mūsu draugu Maskavā. Droši vien arī viņiem būs padomā kāds uzdevums, kuŗu tikai jūs spēsit veikt", Aleksandrs Pavārs bija paņēmis rokās Marijas nelielās ceļa somas.

„Vai es jau tagad drīkstu zināt, kas jums īsti padomā, aicinot mani uz šejieni?" Marija Briedīte iejautājās kā ziņkārīga skolas meitene.

„Jums būs jāmēģina sadraudzēties ar kādu dāmu. Šajā pilsētā jūsu jaunajai paziņai nav daudz draugu. Jāievēro, ka viņa tikai nesen atstājusi kāda nemīlīga vācu cietuma mūŗus. Es nešaubos, ka jūs pratīsit iegūt šīs dāmas uzticību. Bet jums jābūt ļoti uzmanīgai ‚jo man ir nopietns iemesls pieņemt, ka vācu poltiskā drošības policija mūsu dāmu vēl vienmēr patur savās acīs. Jums būs jābūt divtik uzmanīgai, jo mēs taču atrodamies svešā un ne pārāk draudzīgā zemē!"

„Kas ir šī mana nākamā paziņa? Vai kāda no jūsu darbiniecēm? Latviete?"

„Nē. Viņa ir žīdiete! Viņas vārds ir Hilda Meijere. Ja mums ar jūsu palīdzību izdosies no Meiera kundzes uzzināt dažus svarīgus sīkumus, tad es jau tagad varu jums paziņot, ka katram gadījumam jūs mūsu sūtniecībā pie konsulārās darbvedes atradīsit jaunu Latvijas ārzemju pasi uz Hildas Meieres vārda."

Turpinājumā: KAPTEIŅA MIGLINIEKA TEORIJA

KRISTAPSONS . . .

(Pārnesums no 4. lpp.)

— Šoreiz nu tiešām spirts tev der tikpat kā zāles, — ierunājās Asarītis, — bet ļauj drusku atšķaidīt. Ka neaizraujas elpa un tu atkal nepamirsti . . .

— Es nemiršu . . . Es pamodos . . . — vēl allaž bez spēka šļupstēja Kristapsons.

— Jā, paldies Dievam, tu pamodies! — atbildēja ārsts. — Dzirdēts jau bija par letarģisku pamirumu, bet — es to piedzīvoju pirmoreiz. Atvaino!

— Netarkšķi! — sacīja Kristaps un rausās ārā no zārka. Kā Asarītis, tā arī Emīlija viņam grasījās palīdzēt. — nav vajadzīgs, — Kristapsons viņus atraidīja. — Man spēka vairāk nekā jums abiem. Dod tikai zobus atpakaļ . . .

Par laimi tanī brīdī sēru kambarī atgriezās Erna un viņai blakus nāca sēru nama pārvaldnieks ar divām mākslīgo zobu platēm rokās.

— Es ceru, ka tie ir jūsējie . . . — viņš stostījās. Tie tiešām bija Kristapsona zobi, un ar zobiem mutē Kristaps kļuva tik dzīvs, sāka grābstīties pa kabatām un smējās.

— Velns un elle, — Kristaps piebilda, — Man debesīs pat kabatas kāds iztīrijis. Aizdod man divi niķeļus, es atdošu dālderi. Tu atradīsi to manu veco bikšu kabatā, — viņš tad braši teica Emīlijai.

Drīzi klusajās bēŗu telpās no priekšistabas atskanēja pērkonskaļa nesenā līķa balss:

— Hallo, hallo! Vai Andris ir mājās? Paldies Dievam! — balss skanēja kā bazūnes pie Jērikas mūŗiem. — Andri, pagādā pusstopu. Es tūdaļ būšu pie tevis. Es tikko biju debesīs un nu būs jāsāk jauna dzīve . . . Gaidi mani. Es tūdaļ nākšu. Man tikai vēl mute jānomazgā . . .

Meklēju
ARNOLDU KRASTIŅU.
Jāņa dēlu. no Rīgas.
50 g. vecu.
Lūdz ziņot H. EGLEI.
270 W. 96 St.. NEW YORK 25.
N. Y.. U.S.A.
Tel.: UN 5-3689.

PĒC LIELĀ PUTEŅA

Briesmīgais putenis pagājušās nedēļas beigās gandrīz pilnīgi paralizēja autosatiksmi jau pašos Toronto ziemeļu priekšvārtos. Uz lielā 400. autoceļa starp Toronto un Beriju vien ieputinātas palika vairāk kā 1500 mašīnu. Vēl ļaunāki braukšanas apstākļi bija uz 27. un 11. ceļa. Pie Kuksviles uz 27. autoceļa divi jaunekļi zaudēja dzīvību, jo viņu mašīnas klusinātājs nebija labā kārtībā. Mašīnai uz vietas darbojoties, vāģī ieplūda indīgā tvana gāze. Šis bēdīgais gadījums liek nopietni padomāt arī daudziem mūsu auto braucējiem, kas nedēļas nogalēs izbraukuši lielus gabalus pa ceļiem, nereti pārbrauc mājās ar lielām galvas sāpēm un nelabu dūšu. Šiem nelāgiem simptomiem var būt arī pavisam citi cēloņi, bet ja jūs pēc veselīgā gaisā pavadītas žibulēšanas vai slēpēšanas dienas mājā pārbraucat vārgs un slims, tad var gadīties, ka roŗu sistēmā, pa kuŗām no jūsu mašīnas motora aizplūst sadegušā benzīna gāzes, ir kādi bojājumi un nelaime, pat nāve, ir bīstami tuvu.

Lielajā putenī iestigušajām mašīnām nekas cits neatlika kā gaidīt, kad norims vētra, un lielie sniega tīrītāji atbrīvos ceļu no vietām pat līdz 12 pēdu augstumā sadzītām sniega kupenām. Liekas, tā bija beidzamā vai priekšbeidzamā šīs šogad citādi rāmās un siltās ziemas iztrakošanās.

Daudzas mašīnas iestiga arī Toronto priekšpilsētās. Tur tām, ja īpašnieki bija motorkluba biedri, bez kāds sevišķas atlīdzības palīgā steidzās kluba garāžu džipi, ceļamie krāni — un pāris stundās viss atkal bija kārtībā.

Pagājušā gadā arī man reiz nācās iestigt sniegā un tuvējā garāža par laukā dabūšanu nekaunējās prasīt desmit dolarus. Piezvanīju savam motorklubam, un tas teica, lai samaksājot tos 10 „bakus". Viņi rēķinu segšot. No tā laika esmu vēl lielāks draugs motarklubam nekā līdz šim. Ja jūs vēl neesat iestājies nevienā motorklubā, tad es varu jums uz siltāko ieteikt šogad nežēlot 15 dolarus. Šī ieguldītā nauda jums nebūs zemē nomesta. Ontario Motor League, kuŗā arī es esmu, saviem biedriem katrā laikā visā Kanadā palīdz nelaimē nokļuvušās mašīnas bez maksas nogādāt uz tuvāko garāžu, Ja jūsu akumulātors izlādējies, kluba mašīna atbrauks un iestums vai piestartēs jūsu auto. Tāpat par tiem pašiem 15 dolariem gadā šis klubs jums katru reizi bez maksas apmainīs nejauši pārsprāgušu riepu. Bet tas nav viss. Ja jūs, braucot ar mašīnu, nonākat kādā negadījumā, tad klubs jums aizdos savu advokātu vai segs advokāta honorāru līdz 500 dolaru apmēram. Vienmēr jūs varat konsulēt kluba juridisko sekciju satiksmes klizmu jautājumos. Bet arī tas vēl nav viss. Ja gadījumā jūs auto nelaimē zaudējat dzīvību, tad klubs jūs ir apdrošinājis par apaļiem 2.000 dolariem. Pašiem no šīs naudas jums gan nekāda prieka nebūs, bet atraitne vai draugi jums var izrīkot lepnas bēres un jūs varat gulties ar rozā zīdu izdrapētā zārkā, kam sānos smuki karājas apzeltīti rokturi. Vai vēl man pieminēt, ka par to pašu naudu, kamēr vēl braucat, jums visu gadu piesūta par brīvu automobilistu žurnālu, reizi gadā jūs saņemat labu Ontario karti un biezu, sīkām ceļa kartām bagātu ceļa grāmatu. Nedomājiet, ka esmu piekukuļots, lai paslavētu klubu. Tā nav! Ir arī pāris citu klubu un tie saviem biedriem dod apmēram to pašu. Katrā gadījumā, ja jūs daudz pavadat ceļā, tad kluba biedru karte jums var aiztaupīt daudz laika un nepatikšanu.

***

Protams, ka prastā laika dēļ bailīgāki žibulētāji pagājušā nedēļas nogalē palika mājā. Pat Berijas pilsētiņa bija tikpat kā nogriezta no ārpasaules. Kur nu vēl Lake of Bays vai Kočičinga ezers.

Un tā kamēr mūsu žibulētāji drusku atpūšas, paklausīsimies, ko kādā vēstulītē mums pastāsta mūsu lasītājs:

Tautietis A. K-bergs raksta, ka viņš bijis personīgs acu liecinieks lielai publikas maldināšanai uz Simko ezera. Lūk, ko viņš mums raksta: „Bijām izbraukuši labi liela kompanija tepat pie Sutonas uz Simko ezeru drusku pažibulēt. Lielais vairums gribēja doties tālāk ezerā iekšā, bet mūsu draugs Alfreds izurbināja mazu āliņģīti tepat krasta tuvumā un pacietīgi sāka mērcēt auklu. Domājām, ka Alfreds ir galīgs iesācējs un tādēļ vedinājām arī viņu tālāk, bet Alfreds stūrgalvīgi palika pie sava āliņģīša. Arī mēs jau nebijām nekādi profesionāļi, tomēr pa asarītim izvilkt mācējām. Liels bija mūsu pārsteigums, kad mājā braucot Alfreds mums pastāstīja, ka esot izvilcis sešas mazas zivtiņas. Nezinot, vai esot asaŗi vai saules zivis. Aiz gaŗa laika esot tās notīrījis. Uzstājāmies, lai parāda. Ko domājiet? Alfredam somā sešas smukas, kādas 9 vai 10 collas gaŗas varavīksnes forelites. Grozījām galvas un klusībā apskaudām laimīgo makšķernieku. Mūsu „speca" Kārļa aizrādījums, ka ziemas laikā Simko ezerā neviens varavīksnes foreli vēl neesot izvilcis, palika neuzklausīts. Sekojot jūsu paraugam, mēs gandrīz Alfredu būtu iecēluši latviešu varavīksnes foreļu žibulētāja meistara godā. Nākošā svētdienā braucām atkal visi uz to pašu vietu un turējāmies tāpat kā Alfreds, krastmalas tuvumā. Ne čips, ne čops. Bet vakarā Alfredam atkal astoņas smukas gandrīz vienāda lieluma varavīksnes forelītes. Gan prasījām Alfredam, kādu ēsmu lietojis, kādā dziļumā žibulējis, bet šis tik viltīgi smaida. Izrādījās ka afēristam ir bijis pamatīgs iemesls smīnēt, jo trešā svētdienā kāds no mūsu pulka, gribēdams apsildīt kājas, bija ierausies Alfreda mašīnā. Uz pakaļējā sēdekļa zem avīzēm ieraudzījis trīs nelielus saiņīšus ar smukām zivs bildēm virsū. Jā, jūs uzminējāt! Saiņīšos bija saldētās, no Dānijas importētās varavīksnes foreles. Tās dabūjamas katrā supermarketā, un maksā ap 55¢ gabalā."

A. Pelēkais.

Pagarinātas medību atļaujas

Ontario provinces Mežkopības ministrs J. V. Spūner paziņo, ka pastāvīgajiem provinces iedzīvotājiem, kā arī tiem, kas šai provincē uzturas neilgu laiku, medīšanas atļaujas, kuŗu derīgums izbeidzās 1. februārī, pagarinātas līdz 31. martam, bet gan tikai fazānu medīšanai norādītajos apgabalos. Ontario provincē ir 23 fazānu medīšanas apgabalu, un to medību sezona ir no 1. septembra līdz 31. martam.

Policija sadarbojas ar bandītiem

VAINĪGO MEDĪŠANA TURPINĀS

Čikāgā (A. K.) — Čikāgas policija vēl joprojām nav atveseļojusies no smagā trieciena, ko tā piedzīvoja pirms dažām nedēļām, kad vietējā prese atklāja, ka ap 18 policistu sadarbojušies ar zagļiem un bandītiem, izzogot dažādus priekšmetus no veikaliem un noliktavām $1,000,- kopvērtībā. Bijušais kriminālists Diks Morrisons, kas tikai nesen izlaists no pārmācības nama, izpildījis policistu pavēles bez ierunām un pēdējiem piegādājis visu, ko tie vēlējušies. Kad bijis auksts laiks, Morrisons parūpējies par auto radiātoriem, bet kad tuvojušās beisbola spēles, tad viņš piegādājis saviem „bosiem" televīzijas aparātus. Policija M. pakalpojumus pieņēmusi ar pateicību, nemaz nerunājot par kaut kādu atlīdzību. Saprotams tādā gadījumā pēdējais pats uz savu roku ņēmis, ko varējis.

Šķiet, vēl šodien neviens neko nezinātu par šādu rīcību, ja kāds no policistiem, kas nav bijis informēts par lietas apstākļiem, nebūtu Morrisonu apcietinājis un nogādājis policijas galvenajā iecirknī. Vēlākā pratināšanā tad arī viss atklājies, cik lieliska saprašanās bijusi policistiem ar pagrīdes locekļiem. Pārkārtojumi policijas sistēmā vēl nav noslēgušies, un neviens patlaban nevar pateikt, cikiem īsti nāksies zaudēt darbu šīs akcijas rezultātā.